

PAKIET USŁUG DLA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI “TWORZENIE PRZEDSIĘBIORSTW NA LITWIE” STRUKTURA

1. ISTOTA PRZEDSIĘBIORSTWA I JEGO CELE EKONOMICZNE. SKŁAD ORAZ STRUKTURA PRZEDSIĘBIORSTWA	2
1.1 PREZENTACJA LITWY. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI EKONOMICZNE. HANDEL ZAGRANICZNY. WALUTA. INWESTYCJE ZAGRANICZNE.	5
1.2. ZASADNICZE RÓŻNICE POMIĘDZY poszczególnymi rodzajami PRZEDSIĘBIORSTW NA LITWIE (Tabela nr 8).....	10
2. PRAWNE UREGULOWANIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.	11
TWORZENIE PRZEDSIĘBIORSTW NA LITWIE	11
2.1 FORMY ORGANIZACYJNE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA LITWIE, ZARZĄDZANIE, KAPITAŁ ZAKŁADOWY, LICZBA AKCJONARIUSZY, CECHY SZCZEGÓLNE:	13
2.1.1. PRZEDSIĘBIORSTWO INDYWIDUALNE (INDYWIDUALNA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA) (II)	13
2.1.2. RZECZYWISTA WSPÓLNOTA GOSPODARCZA (TUB), KOMANDYTOWA WSPÓLNOTA GOSPODARCZA (SPÓŁKA KOMANDYTOWA) (KUB)	14
2.1.3. SPÓŁKA AKCYJNA (AB)	15
2.1.4. ZAMKNIĘTA SPÓŁKA AKCYJNA (UAB).....	17
2.1.5. KONTROLUJĄCE SPÓŁKI INWESTYCYJNE (w Polsce odpowiada to pojęciu funduszy inwestycyjnych)	18
2.1.6. WSPÓLNOTA SPÓŁDZIELCZA (SPÓŁDZIELNIA).....	21
2.1.7. SPÓŁDZIELNIE ROLNICZE (ŽŪB)	24
2.1.8. PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE I SAMORZĄDOWE.....	25
2.1.9. INSTYTUCJE PUBLICZNE	27
2.1.10. JEDNOSTKI STRUKTURALNE PRZEDSIĘBIORSTW, FILIE I PRZEDSTAWICIELSTWA.	29
2.1.11. ŚWIADECTWO BIZNESOWE (KARTA PODATKOWA)	30
2.2. TRYB TWORZENIA PRZEDSIĘBIORSTW NA LITWIE. TRYB TWORZENIA JEDNOSTEK STRUKTURALNYCH PRZEDSIĘBIORSTW, FILII, PRZEDSTAWICIELSTW.	32
2.2.1. TRYB TWORZENIA PRZEDSIĘBIORSTWA INDYWIDUALNEGO (OSOBISTEGO) NA LITWIE	33
2.2.2. TRYB TWORZENIA I FUNKCJONOWANIA WSPÓLNOT GOSPODARCZYCH NA LITWIE.....	34
2.2.3. TRYB TWORZENIA, REORGANIZACJI I LIKWIDACJI SPÓŁKI AKCYJNEJ I ZAMKNIĘTEJ SPÓŁKI AKCYJNEJ	35
2.2.4. Tryb tworzenia jednostek strukturalnych przedsiębiorstw, filii, przedstawicielstw.	43
2.3. GRANICZENIA DZIAŁALNOŚCI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ PODLEGAJĄCA OBOWIĄZKOWI UZYSKANIA LICENCJI.....	45
3. ZACHĘTY I ULGI DLA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA LITWIE	54
4. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA I ULGI ZWIĄZANE Z ICH STOSOWANIEM.....	60

5. STRUKTURY STOWARZYSZENIOWE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA LITWIE	62
6. ZATRUDNIANIE PRACOWNIKÓW KRAJOWYCH ORAZ ZAGRANICZNYCH, WYDAWANIE WIZ PRACOWNICZYCH	64
7. PODATKI, UREGULOWANIA DOTYCZĄCE ROZLICZEŃ PODATKOWYCH NA LITWIE	70
8. BANKI I USŁUGI FINANSOWE	76
9. NIEKTÓRE KOSZTY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (WYNAJEM POMIESZCZEŃ PRODUKCYJNYCH, WYNAJEM POWIERZCHNI BIUROWYCH, USŁUGI KOMUNALNE).....	78
10. LOGISTYKA.....	79
11. ETYKA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.....	80
12. POZOSTAŁA AKTUALNA INFORMACJA.....	80
13. KONTAKTY INTERNETOWE DOTYCZĄCE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, ŹRÓDŁA	81

1. ISTOTA PRZEDSIĘBIORSTWA I JEGO CELE EKONOMICZNE. SKŁAD ORAZ STRUKTURA PRZEDSIĘBIORSTWA

Przedsiębiorstwo jest to jednostka gospodarcza posiadająca nazwę, zajmująca się określonego rodzaju działalnością komercyjno – gospodarczą.

Jest to podmiot fizyczny albo prawny, utworzony w trybie ustalonym w danym państwie i posiadający prawo do podejmowania nie zakazanej w danym kraju działalności produkcyjnej albo handlowej. W rozumieniu nauki o zarządzaniu przedsiębiorstwo jest organizacją gospodarczą :

- Skupiającą ludzi i organizującą ich pracę;
- Wytwarzającą wyroby i świadczącą usługi oraz dokonującą dystrybucji otrzymywanych dochodów;
- Współpracującą z instytucjami państwowymi oraz innymi przedsiębiorstwami.

Przedsiębiorstwo jest organizacją o charakterze ekonomicznym, posiadającą samodzielność. Przedsiębiorstwo prowadzi rachunek kosztów i wpływów i dąży do osiągnięcia zysku. Przedsiębiorstwo działa w otoczeniu mikroekonomicznym i makroekonomicznym i posiada niżej określone cele ekonomiczne:

1. Cele produkcyjne (opanowanie optymalnej części rynku, zapewnienie zgodności mocy produkcyjnych i wielkości produkcji, optymalizacja sposobów sprzedaży);
2. Cele określające powodzenie gospodarcze (zwiększanie sprzedaży, zmniejszanie kosztów własnych, zwiększanie zysku, zwiększanie rozmiarów dywidendy);
3. Cele finansowe (wyplącalność, tworzenie rezerw na konwersję majątku , tworzenie rezerw z zysku, tworzenie struktury finansów przedsiębiorstwa).

PREZENTACJA LITWY ORAZ BUDOWA I STRUKTURA PRZEDSIĘBIORSTW

Dla rozwoju przedsiębiorczości duże znaczenie ma ekonomiczne, polityczne i społeczne otoczenie biznesowe.

Dzisiejsza polityka podatkowa, prywatyzacyjna, polityka celna, agrarna i monetarna państwa litewskiego wywiera duży wpływ na przedsiębiorczość. Reformy dokonywane przez rząd litewski wywierają również wpływ na oblicze polityki gospodarczej kraju. Bardzo wiele zależy od polityki podatkowej; jest ona bezpośrednio związana z przedsiębiorczością. Polityka podatkowa państwa litewskiego winna kierować się nie tylko jej aspektem fiskalnym, ale też mieć na uwadze wspieranie i intensyfikację gospodarki kraju. Obok polityki fiskalnej istnieje również polityka inwestycyjna, która również ma ogromne znaczenie dla przedsiębiorczości. Przecież polityka podatkowa może bezpośrednio określać powodzenie przedsięwzięć gospodarczych.. Pierwszy etap prywatyzacji na

Litwie przyniósł duże korzyści litewskiej gospodarce. Polityka prywatyzacyjna prowadzi do powiększania sektora prywatnego. Polityka podatkowa winna nie tylko chronić wyrób, ale też wytwórcę i konsumenta. Polityka agrarna na Litwie nie jest doskonała - rząd winien bardziej wspierać rolnictwo i rolników. Polityka monetarna mówi o jednym: litewski lit jest powiązany z dolarem (chyba jednak z euro. Przyp. tłumacza). Polityka monetarna winna dokonywać głębszej oceny procesów inflacyjnych w kraju. Polityka gospodarcza państwa litewskiego nie jest dostatecznie przyjazna dla rozwoju przedsiębiorczości, ale stopniowo jest ona doskonalona: uchwalane są nowe ustawy, udoskonalane już obowiązujące, przeprowadzane są reformy. Są to działania bardzo ważne, bowiem poziom rozwoju każdego kraju określany jest przez główne kierunki polityki gospodarczej danego państwa.

OKREŚLENIE BUDOWY I STRUKTURY PRZEDSIĘBIORSTW NA LITWIE

Wszystkie przedsiębiorstwa, niezależnie od ich wielkości, wymagają określonej struktury organizacyjnej. Nie ma przedsiębiorstwa nie posiadającego struktury organizacyjnej. Np. struktura organizacyjna małych i dużych przedsiębiorstw handlowych różni się jedynie tym, ile najemnego personelu jest zatrudnionego w przedsiębiorstwie. W istocie zarówno w dużych, jak i w małych przedsiębiorstwach handlowych wykonywane są te same podstawowe funkcje (operacje). Pod względem organizacyjnym podstawową różnicą pomiędzy małymi i dużymi przedsiębiorstwami handlowymi jest to, że w małych przedsiębiorstwach, o nielicznym personelu, od każdego pracownika wymagane jest wykonywanie kilku funkcji.

*Duże przedsiębiorstwa, zatrudniające o wiele większą liczbę pracowników niż ilość wykonywanych tam funkcji, tworzą grupy ludzi do wykonywania jednej funkcji. W ten sposób tworzone są różne wydziały i jednostki funkcyjne.

*W małej firmie wydziałów nie ma; jedna, albo kilka osób wykonuje wszystkie funkcje bez formalnie jasno określonej struktury organizacyjnej. Formalnej struktury organizacyjnej w małych przedsiębiorstwach na ogół brak; ta sama osoba wykonuje zarówno funkcję sprzedawcy towaru, jak też funkcję administratora, a nawet księgowego.

Tabela nr 1. Określenie rodzajów przedsiębiorstw na Litwie.

Cecha	Forma
1. Forma własności:	- Przedsiębiorstwo indywidualne; ✓ Wspólnota ekonomiczna; ✓ Spółka akcyjna: (Zamknięta S.A. Spółka Akcyjna,

Korporacja)

- ✓ **Przedsiębiorstwo państwowe;**
- ✓ **Instytucja publiczna**

2. Skala działalności:

- Mikroprzedsiębiorstwo:

- ❖ w mikroprzedsiębiorstwie zatrudnionych jest mniej niż 10 osób;
- ❖ roczne przychody mikroprzedsiębiorstwa nie przekraczają kwoty 7 mln litów, albo też wartość bilansowa (księgowa) majątku mikroprzedsiębiorstwa nie przekracza sumy 5 mln litów;

- Małe (drobne) przedsiębiorstwo:

- w przedsiębiorstwie pracuje mniej niż 50 pracowników;
- roczne przychody przedsiębiorstwa nie przekraczają sumy 24 mln litów, albo też wartość bilansowa (księgowa) majątku przedsiębiorstwa nie przekracza sumy 17 mln litów;

- Średnie przedsiębiorstwo:

- ❖ w przedsiębiorstwie pracuje mniej niż 250 pracowników;
- ❖ roczne przychody przedsiębiorstwa nie przekraczają kwoty 138 mln litów, albo wartość bilansowa (księgowa) majątku przedsiębiorstwa nie przekracza kwoty 93 mln litów.

- Duże przedsiębiorstwo:

- w przedsiębiorstwie pracuje więcej niż 250 pracowników;
- roczne przychody przedsiębiorstwa przekraczają kwotę 138 mln litów, albo wartość bilansowa (księgowa) majątku przedsiębiorstwa przekracza kwotę 93 mln litów.

3. Geografia działalności:

- przedsiębiorstwo narodowe;
- przedsiębiorstwo międzynarodowe (TNC)

4. Charakter działalności:

- dominuje działalność produkcyjna;
- dominuje działalność handlowa;
- dominują świadczone usługi.

5. Forma stowarzyszenia:

- holding, kartel, konsorcium;
- syndykat, trust;
- kombinat, koncern, konglomerat.

6. Status przedsiębiorstwa:

- osoba fizyczna;
- osoba prawna.

7. Zakres odpowiedzialności:

- odpowiedzialność nieograniczona
- odpowiedzialność ograniczona.

8. Zakres ryzyka:

- bardzo ryzykowne;
- ryzykowne;
- firma niewielkiego ryzyka.

9. Czasokres działalności:

- czasokres określony przepisami prawa;
- nieograniczony czasokres działalności.

10. Możliwość zmiany właścicieli:

- zmiany bez ograniczeń ;
- zmiany są ograniczone.

Inne cechy kwalifikacji przedsiębiorstw to: stopień możliwości dokonywania konwersji struktury majątku, źródła finansowania, formy konkurencji, stopień regulacji rządowych, zakres tajemnicy handlowej, poziom zyskowności, struktura majątku firmy, udział firmy w zasobach walutowych kraju, skala uczestniczenia w handlu zagranicznym, poziom aktywności ekonomicznej, przyszłościowość firmy, wielkość wydatków na rozwój naukowo – techniczny, wielkość wydatków na reklamę, stabilność firmy, nowatorstwo przedsiębiorców, zasobność przedsiębiorców, realność groźby bankructwa, powodzenie biznesowe, zgodność z panującymi normami moralnymi, realność biznesu (pseudobiznes, imitacja biznesu).

1.1 PREZENTACJA LITWY. PDSTAWOWE WSKAŹNIKI EKONOMICZNE. HANDEL ZAGRANICZNY. WALUTA. INWESTYCJE ZAGRANICZNE.

Republika Litewska Respublika (Litwa) – kraj europejski, położony na południowym wybrzeżu Bałtyku. Graniczy z następującymi państwami:

Łotwa (długość granicy lądowej – 588 km, długość granicy morskiej – 22 km),

- Białoruś (długość granicy - 677 km),
- Polska (długość granicy – 104 km),
- Rosja (Obwód kaliningradzki) (długość granicy lądowej s – 255 km, Długość granicy na Zalewie Kurońskim – 18 km, długość granicy morskiej – 22 km).

Długość litewskiego wybrzeża morskiego - 90,66 km. Ogólna długość granic Litwy - 1732 km. Granica Litwy z Białorusią i Rosją jest jednocześnie zewnętrzną granicą Unii Europejskiej. W XIV w. Litwa była największym krajem w Europie, w skład ówczesnego państwa litewskiego wchodziły terytoria obecnej Białorusi i Ukrainy, a także część terytoriów obecnej Rosji i Polski. W roku 1569 Unia Lubelska połączyła Litwę z Polską i powstała Rzeczpospolita Obojga Narodów. Państwo to istniało ponad 200 lat, aż do momentu, gdy w roku 1795 państwa sąsiedzkie dokonały rozbioru. 16 lutego 1918 r. Litwa odrodziła się jako państwo, ale w roku 1940 została okupowana przez ZSRR, a później przez Niemcy hitlerowskie. Po przegranej przez Niemcy wojnie, Litwa po raz drugi znalazła się pod okupacją ZSRR. 11 marca 1990 r. Litwa ogłosiła całkowitą suwerenność państwową.

Członkostwo Litwy: UE, NATO

Stolica: Vilnius(Wilno)

Język: litewski

Liczba mieszkańców: 3,39 mln.

Waluta: Lit (3,45 Lt = 1 euro)

Obszar: 65,300 km²

Ustrój polityczny: Demokracja parlamentarna

Największe miasto: Vilnius (Wilno)

Kod internetowy LT

Tel. Numer kierunkowy +370

Struktura narodowościowa mieszkańców:

Struktura narodowościowa mieszkańców

Struktura narodowościowa mieszkańców (2009 r.) w/g danych Departamentu Statystyki:[18]

- Litwini - 84 % (2815,7 tysięcy)
- Polacy – 6,1 % (205,5 tys.)
- Rosjanie – 4,9 % (165,1 tys.)
- Białorusini – 1,1 % (36,1 tys.)
- Ukraińcy – 0,6 % (20 tys.)
- Niemcy - 0,1 % (3,1 tys.)
- Żydzi – 0,1 % (3 tyśt.)
- Tatarzy i - 0,1 % (2,5 tys.)
- Łotyssze – 0,1 % (2,2 tys.)
- Romowie i - 0,1 % (2,3 tys.)
- Inne narodowości - 0,2 % (7,6 tys.)

Liczba mieszkańców Litwy (tabela nr 2)

Liczba mieszkańców w poszczególnych miesiącach													
	20 09 M1	2010 M1	2010 M2	2010 M3	2010 M4	2010 M5	2010 M6	2010 M7	2010 M8	2010 M9	2010 M10	2010 M11	2010 M12
Liczba mieszka ńców na początk u miesiąc a	3 331 374	3 329 039	3 326 864	3 324 496	3 322 237	3 310 712	3 300 431	3 291 960	3 281 414	3 269 559	3 261 320	3 254 548	3 249 354

Liczba mieszkańców w największych miastach Litwy (tabela nr 3)

Miasto	Liczba mieszkańców
Vilnius(Wilno)	548 835
Kaunas (Kowno)	348 624
Klaipėda	182 752
Šauliai	125 453
Panevėžys	111 959
Alytus	66 841
Marijampolė	46 256

Długość granic Litwy (tabela nr 4)

Ogólna długość granic	Bez wód terytorialnych - 1734
	Z wodami terytorialnymi - 1763
Granice lądowe	Wliczając Zalew Kuroński -1644
	Z Federacją Rosyjską (Obwód kaliningradzki) -273
	Z tego na Zalewie Kurońskim - 18
	Z Republiką Białoruś - 679
	Z Republiką Łotewską - 588
	Z Rzeczpospolitą Polską - 104
Granice morskie	Długość wybrzeża Bałtyku - 90
	Długość granicy litewskich wód terytorialnych z Łotwą - 22
	Długość granicy litewskich wód terytorialnych z Rosją - 22
	Długość granicy litewskich wód terytorialnych 75

Waluta - Lit (LTL)

Lit (Lt) – jest oficjalną litewską walutą używaną od 25 czerwca 1993 r.. Lit był używany jako waluta również w okresie międzywojennym (lata 1922 – 1940). Emitentem waluty jest Bank Litwy . W okresie od 1 kwietnia 1994 do 1 lutego 2002 lit był powiązany z dolarem amerykańskim w stosunku 4 do 1. Od 2 lutego 2002 lit jest powiązany z euro w stosunku 3,4528 do 1. Taki stosunek powinien utrzymać się do momentu przyjęcia przez Litwę euro, co jest planowane na rok 2014.

Podstawowe wskaźniki ekonomiczne (tabela nr 5):

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne
--

Wskaźnik makroekonomiczny	2009	Projekcja na lata 2010 - 2013			
		2010	2011	2012	2013
Wzrost PKB/wzrost w % liczony metodą rok do roku	-14,8	1,6	2,8	1,2	2,4
Zmiany indeksu cen towarów powszechnego użytku i usług w % (średniorocznie)	4,2	1,1	1,8	2,5	2,5
Zmiany indeksu cen towarów powszechnego użytku i usług w % (na koniec grudnia)	1,2	2,5	2,6	2,5	3,0
Indeks średniej płacy miesięcznej brutto, okres poprzedni = 100	95,6	95,7	101,8	102,5	104,5
Wielkość średniej płacy miesięcznej brutto w Lt	2056,0	1967,7	2003,3	2053,7	2146,5
Średnioroczna stopa bezrobocia w proc.	13,7	17,9	16,2	14,4	12,3
Bilans towarów i usług, proc.PKB (wzrost/spadek)	-1,1	0,4	-0,6	-1,3	-2,9
Wzrost spożycia w % liczony metodą rok do roku	-13,3	-6,0	2,1	1,8	3,8
Wzrost tworzenia kapitału podstawowego w %, liczony metodą rok do roku	-39,1	-10,0	19,0	2	5,0
Wzrost PKB w %, liczony w cenach bieżących	-17,2	4,0	3,2	3,0	5,5

Eksport i import w poszczególnych miesiącach 2010 r.						
	Eksport		Import		Bilans	
	Mln Lt	Mln euro	Mln Lt	Mln euro	Mln Lt	Mln euro
Styczeń	3102,9	898,7	3535,6	1024,0	-432,7	-125,3
Luty	3594,3	1041,0	3918,7	1134,9	-324,4	-93,9
Marzec	3849,5	1114,9	4489,2	1300,2	-639,7	-185,3
Kwiecień	4155,0	1203,4	4912,9	1422,9	-757,9	-219,5
Maj	4307,0	1247,4	4612,7	1335,9	-305,7	-88,5
Czerwiec	4642,9	1344,7	5035,8	1458,5	-392,9	-113,8
Lipiec	4528,9	1311,7	5484,9	1588,5	-956,0	-276,8
Sierpień	4932,5	1428,6	5247,2	1519,7	-314,7	-91,1
Wrzesień	4976,1	1441,2	5705,0	1652,3	-728,9	-211,1
Październik	5361,8	1552,9	5710,0	1653,7	-348,2	-100,8
Listopad						
Grudzień						

Inwestycje zagraniczne w mln. Litów (tabela nr 7).

Rok	I kw.	II kw..	III kw..	IV kw.
-----	-------	---------	----------	--------

2009	100834,8	102738, 2	105115,1	103575,8
2008	101713,9	105656, 0	106757,7	102487,6
2007	81075,5	87214,3	93235,0	100612,4
2006	61391,1	62791,4	66730,1	76101,3

1.2. ZASADNICZE RÓŻNICE POMIĘDZY poszczególnymi rodzajami PRZEDSIĘBIORSTW NA LITWIE Tabela nr 8)

	SPÓŁKI AKCYJNE		WSPÓLNOTY ROLNICZE	WSPÓLNOTY SPÓŁDZIELCZE	RZECZYWISTE WSPÓLNOTY GOSPODARCZE (SPÓŁKI OSOBOWE)	KOMANDYTOWE WSPÓLNOTY GOSPODARCZE (SPÓŁKI KOMANDYTOWE)	PRZEDSIĘBIORSTWA INDYWIDUALNE
	SPÓŁKA AKCYJNA	ZAMKNIĘTA SPÓŁKA AKCYJNA					
	Ustawa o spółkach akcyjnych, Kodeks Cywilny	Ustawa o spółkach akcyjnych, Kodeks Cywilny Civilinis kodeksas	Ustawa o spółkach rolniczych, Kodeks Cywilny	Ustawa o spółkach spółdzielczych, Kodeks Cywilny	Ustawa o wspólnotach gospodarczych, Kodeks Cywilny	Ustawa o wspólnotach gospodarczych, Kodeks Cywilny	Ustawa o przedsiębiorstwach, Kodeks Cywilny
1.Status	Osoba prawna	Osoba prawna	Osoba prawna	Osoba prawna	Nie posiada statusu osoby prawnej	Nie posiada statusu osoby prawnej	Nie posiada statusu osoby prawnej
2.Założyciele	Nieograniczona liczba	Nie więcej niż 100	Nie mniej niż 2 osoby fizyczne zdolne do czynności prawnych	Nie mniej niż 5 osób pełnoletnich	Nie mniej niż 2 i nie więcej niż 20	Nie mniej niż 2 i nie więcej niż 20	
3.Akcjonariusze/udziałowcy	Liczba akcjonariuszy nie ograniczona	Liczba akcjonariuszy nie może przekraczać 100	Nie mniej niż 2 udziałowcy	Nie mniej niż 5 osób fizycznych lub fizycznych i prawnych, zagraniczne osoby fizyczne lub prawne, również obywatele Litwy w wieku co najmniej 16 lat oraz osoby prawne zarejestrowane na Litwie.	Nie mniej niż 2 i nie więcej niż 20	Nie mniej niż 2 i nie więcej niż 20, przynajmniej jeden musi być członkiem rzeczywistym i przynajmniej jeden komandytorem.	
4.Kapitał	Kapitał zakładowy nie mniej niż 150 000 Lt.	Kapitał zakładowy nie mniej niż 10 000 Lt.	Minimalny udział członkowski - 100 Lt	Zmienny	Prawnie nie określony	Prawnie nie określony	
5.Zarządzanie	Walne Zgromadzenie akcjonariuszy, Rada Nadzorcza, Zarząd, Kierownik Administracji	Walne Zgromadzenie udziałowców, Rada Nadzorcza, Zarząd, Kierownik Administracji	Zebrań członków, Zarząd, (administracja)	Zebrań członków (gdy członków jest ponad 100, może być zebranie przedstawicieli), Zarząd albo administrator	Zasady zarządzania wspólnotą oraz sposób kierowania sprawami wspólnoty określa się w ogólnej umowie o tworzeniu wspólnoty	Zasady zarządzania wspólnotą oraz sposób kierowania sprawami wspólnoty określa się w ogólnej umowie o tworzeniu wspólnoty	
6.Działalność	Każdy rodzaj działalności, który nie jest zabroniony prawem	Każdy rodzaj działalności, który nie jest zabroniony prawem	Nie mniej niż 50% przychodów z produkcji rolniczej i usług rolniczych	Każdy rodzaj działalności, który nie jest zabroniony prawem	Każdy rodzaj działalności, który nie jest zabroniony prawem	Każdy rodzaj działalności, który nie jest zabroniony prawem	o

2. PRAWNE UREGULOWANIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.

TWORZENIE PRZEDSIĘBIORSTW NA LITWIE

Tryb nadawania statusu osoby prawnej, tworzenia, zarządzania, likwidacji i reorganizacji osoby prawnej określają przepisy Kodeksu Cywilnego Republiki Litewskiej (Ustawa nr VIII-1864 z dnia 18 lipca 2000 r. z późniejszymi zmianami, opublikowana w „Valstybės Žinios“ 2000 Nr 74-2262). Kodeks Cywilny reguluje stosunki cywilno-prawne. Regulują je również ustawy dotyczące konkretnych przedsiębiorstw.

Na Litwie za osoby prawne uważa się przedsiębiorstwa, instytucje i organizacje gospodarcze posiadające swoją nazwę, które mogą we własnym imieniu zaciągać zobowiązania i nabywać prawa, a także występować przed sądem w charakterze powoda i pozwanego. Osoba prawna winna być zarejestrowana w Rejestrze Osób Prawnych (ROP).

Działalność przedsiębiorstw regulują następujące przepisy prawa:

- ❖ **Ustawa o Rejestrze Osób Prawnych nr IX-368 z dnia 12 czerwca 2000 r. wraz z późniejszymi zmianami (Valstybės žinios 2001 Nr. 55-1940);**
- ❖ **Ustawa o spółkach akcyjnych nr VIII-1835 z dnia 13 lipca 2000r. Wraz z późniejszymi zmianami (Valstybės žinios 2000 Nr. 64-1914);**
- ❖ **Ustawa o przedsiębiorstwach państwowych i samorządowych nr IX-1895 z dnia 16 grudnia 2003 r. wraz z późniejszymi zmianami(Valstybės žinios 2004 Nr. 4-24);**
- ❖ **Ustawa o wspólnotach spółdzielczych (spółdzielniach) nr IX-903 z dnia 28 maja 2002 r. z późniejszymi zmianami (Valstybės žinios 2002 Nr. 57-2296);**
- ❖ **Ustawa o wspólnotach gospodarczych nr IX-1804 z dnia 6 listopada 2003 r. wraz z późniejszymi zmianami (Valstybės žinios 2003 Nr. 122-4990);**
- ❖ **Ustawa o przedsiębiorstwach indywidualnych nr IX-1805 z dnia 6 listopada 2003 r. , Valstybės žinios 2003 Nr. 112-4991);**
- ❖ **Ustawa o grupach interesów z Europy nr IX-1939 z dnia 22 grudnia 2003 r. (Valstybės žinios 2004 Nr. 4-43).**
- ❖ **Ustawa o wspólnotach rolniczych nr IX-330 z dnia 17 maja 2001 r wraz z późniejszymi zmianami (Valstybės žinios 2001 Nr. 45-1574).**
- ❖ **Ustawa o instytucjach publicznych nr I-1428 z dnia 3 lipca 1996 wraz z późniejszymi zmianami (Valstybės žinios, 1996, Nr. 68-1633)**

Teksty wszystkich ustaw są dostępne na stronie internetowej Sejmu RL – www.lrs.lt – Aktów prawnych i projektów aktów prawnych zarejestrowanych w Sejmie należy szukać w linku (ang.. Legal Acts of the Republic of Lithuania). Teksty najważniejszych aktów

prawnych są tłumaczone na język rosyjski i angielski.

Przedsiębiorstwo ma prawo prowadzić każdy rodzaj działalności gospodarczej, jeśli nie jest ona zabroniona przez prawo. Jedynie niektóre rodzaje działalności gospodarczej wymagają uzyskania licencji.

2.1 FORMY ORGANIZACYJNE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA LITWIE, ZARZĄDZANIE, KAPITAŁ ZAKŁADOWY, LICZBA AKCJONARIUSZY, CECHY SZCZEGÓLNE:

2.1.1. PRZEDSIĘBIORSTWO INDYWIDUALNE (INDYWIDUALNA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA) (IĮ)

- Przedsiębiorstwo indywidualne jest prywatną osobą prawną nieograniczonej odpowiedzialności cywilnej.
- Siedziba przedsiębiorstwa indywidualnego winna znajdować się na Litwie.
- W przedsiębiorstwie indywidualnym jest jeden właściciel.
- Właścicielem przedsiębiorstwa indywidualnego może być tylko osoba fizyczna. .
- Właściciel przedsiębiorstwa indywidualnego nie może być właścicielem innego przedsiębiorstwa indywidualnego.
- Przedsiębiorstwo indywidualne posiada jednoosobowy organ zarządzający – kierownika przedsiębiorstwa indywidualnego. Jeśli statut przedsiębiorstwa nie stanowi inaczej – właściciel indywidualnego przedsiębiorstwa jest jednocześnie jednoosobowym organem zarządzającym - kierownikiem przedsiębiorstwa.
- Właściciel indywidualnego przedsiębiorstwa na stanowisko kierownika przedsiębiorstwa może wyznaczyć inną osobę, jeśli tak stanowi statut przedsiębiorstwa. W przypadku zawarcia umowy o pracę z kierownikiem przedsiębiorstwa nie będącym właścicielem, może zostać również zawarta umowa o jego pełnej odpowiedzialności materialnej.
- Majątek indywidualnego przedsiębiorstwa należy do tego przedsiębiorstwa na podstawie prawa własności..
- Majątkiem przedsiębiorstwa indywidualnego jest własność osobista właściciela przedsiębiorstwa, przekazana przezeń przedsiębiorstwu indywidualnemu, a także majątek nabyty w imieniu indywidualnego przedsiębiorstwa.

PODATKI

- Podatek od nieruchomości w wysokości 1 procenta wartości podatkowej nieruchomości.
- Podatek dochodowy - 15 procent. Dochód przedsiębiorstw , w których średnia roczna liczba zatrudnionych nie przekracza 10 osób i w których przychody okresu podatkowego nie przekraczają kwoty 500 tysięcy litów, podlega opodatkowaniu według obniżonej stawki podatkowej wynoszącej 5 procent.

- Podatek od wartości dodanej towarów i usług (VAT) w wysokości 21 proc.
- Składka na ubezpieczenie emerytalne - – 3 procent;
- Składka na ubezpieczenie zdrowotne - – 6 procent;
- Ogólna stawka składki na państwowe ubezpieczenie społeczne - 30,98 procent;
- Wpłata na fundusz gwarancyjny - 0,1 proc. od obliczonego funduszu płac pracowników (od którego obliczana jest składka na państwowe ubezpieczenie społeczne)
- ❖ **Ustawa o przedsiębiorstwach indywidualnych z dnia 6 listopada 2003 r. Nr. IX-1805, (Valstybės žinios 2003 Nr. 112-4991);**

2.1.2. RZECZYWISTA WSPÓLNOTA GOSPODARCZA (TUB), KOMANDYTOWA WSPÓLNOTA GOSPODARCZA (SPÓŁKA KOMANDYTOWA) (KUB)

- **Rzeczywista Wspólnota Gospodarcza (Spółka osobowa)** jest przedsiębiorstwem, którego wszyscy uczestnicy są członkami rzeczywistymi.
- **Komandytowa Wspólnota Gospodarcza (spółka komandytowa)** jest przedsiębiorstwem, którego współnikami są członkowie rzeczywisci (komplementariusze) i komandytariusze.
- Spółka komandytowa jest prywatną osobą prawną nieograniczonej odpowiedzialności..
- Spółka nabywa prawa cywilne, zaciąga zobowiązania cywilne i je realizuje poprzez członków rzeczywistych (komplementariuszy).
- Siedziba spółki musi znajdować się w Republice Litewskiej.
- Założycielami spółki mogą być zarówno osoby fizyczne jak i osoby prawne..
- W spółce winno być nie mniej niż dwóch i nie więcej niż dwudziestu członków założycieli.
- W spółce komandytowej winno być nie mniej niż trzech uczestników (dwaj komplementariusze i jeden komandytariusz) i nie więcej niż dwudziestu uczestników.
- Osoba, która zawarła umowę komandytową i wniosła udział do tworzonej spółki komandytowej, od momentu zarejestrowania spółki w rejestrze osób prawnych staje się komandytariuszem . .
- Komplementariuszami spółki komandytowej nie mogą być członkowie rzeczywisci innych wspólnot gospodarczych, właściciele przedsiębiorstw indywidualnych, państwo, samorządy, przedsiębiorstwa państwowe i samorządowe, jednostki budżetowe, a także wspólnoty gospodarcze i przedsiębiorstwa indywidualne oraz europejskie grupy interesów .
- Komplementariusze spółki komandytowej jednocześnie nie mogą być jej komandytariuszami, zaś komandytariusze – komplementariuszami spółki komandytowej.
- Udziałem uczestnika jest jego majątek przekazany spółce. Udziałem może być zarówno gotówka jak i inny majątek należący do uczestnika wspólnoty na prawach własności. Udziały uczestników należą do wspólnoty na prawach własności.
- Gdy majątku spółki nie wystarcza na pokrycie jej zobowiązań komplementariusze spółki za jej zobowiązania odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem, zaś

komandytariusze – tylko tym majątkiem, który wnieśli do spółki komandytowej w postaci udziałów .

- Jeśli umowa o działaniu spółki nie stanowi inaczej, część zysku spółki przeznaczona do podziału pomiędzy członków komplementariuszy dzielona jest proporcjonalnie do wysokości ich udziałów w spółce.
- Jeśli umowa komandytowa nie stanowi inaczej, część zysku spółki komandytowej przeznaczona do podziału pomiędzy jej uczestników w pierwszej kolejności dzielona jest pomiędzy komandytariuszy, na warunkach ustalonych w umowie komandytariuszy. Pozostała część zysku jest dzielona pomiędzy komplementariuszy spółki proporcjonalnie do wielkości ich udziałów.
- Umowa o działalności wspólnej spółki kończy się na warunkach ustalonych w Kodeksie Cywilnym.
- Spółka komandytowa, w której zrealizowane zostały wszystkie umowy komandytorskie, winna być zlikwidowana, jeśli członkowie rzeczywiści (komplementariusze) w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia ostatniej umowy komandytorskiej nie postanowią spółki komandytowej zreorganizować albo przebudować. Wyjątek stanowią przypadki, gdy wspólnota gospodarcza w ciągu tego okresu zawrze nową umowę komandytorską.

- **PODATKI**

- Podatek od wartości dodanej towarów i usług (VAT) w wysokości 21 proc.
- Składka na ubezpieczenie emerytalne - – 3 procent;
- Składka na ubezpieczenie zdrowotne - – 6 procent;
- Ogólna stawka składki na państwowe ubezpieczenie społeczne - 30,98 procent;
- Wpłata na fundusz gwarancyjny - 0,1 proc. obliczonego od funduszu płac pracowników (od którego obliczana jest składka na państwowe ubezpieczenie społeczne)
 - Podatek dochodowy - 5 proc.

❖ **Ustawa o wspólnotach gospodarczych nr 122-4990 z dnia 6 listopada 2003 r**

2.1.3. SPÓŁKA AKCYJNA (AB)

- Spółka akcyjna jest osobą prawną ograniczonej odpowiedzialności cywilnej.
- Siedziba spółki winna znajdować się na terytorium Republiki Litewskiej.
- Akcjonariuszami mogą być osoby fizyczne i prawne.

- Akcjonariusze nie mają żadnych innych zobowiązań wobec spółki, za wyjątkiem zobowiązania do opłacenia w określonym trybie wszystkich podpisanych akcji po cenie emisyjnej.
- Kapitał zakładowy spółki akcyjnej winien być nie mniejszy niż 150 tysięcy litów. Akcje spółki mogą być rozprowadzane, mogą być też oficjalnie sprzedawane zgodnie z regulacjami prawnymi dotyczącymi rynku papierów wartościowych.
- Cena emisyjna akcji nie może być niższa od jej wartości nominalnej.
- Początkowy udział pieniężny każdej osoby, która podpisała akcje winien wynosić nie mniej, niż $\frac{1}{4}$ wartości nominalnej podpisanych akcji oraz wartości przewyższenia (różnicy pomiędzy wartością nominalną i wartością emisyjną akcji). Pozostała część udziału w akcjach spółki może być opłacona zarówno w formie pieniężnej, jak i udziałami w formie niepieniężnej (aportem).
- Opłata za akcje jest zapłatą za emisję akcji. Akcje mogą być opłacone pieniężnie i (albo) udziałami niepieniężnymi stanowiącymi własność akcjonariusza.
- Termin całkowitego opłacenia podpisanych akcji nie może być dłuższy niż 12 miesięcy od dnia podpisania umowy o objęcie akcji.
- Każdy z akcjonariuszy spółki posiada takie prawa, jakie wynikają z posiadanych przezeń akcji spółki. W jednakowych okolicznościach wszyscy właściciele akcji tej samej klasy posiadają jednakowe prawa i obowiązki.
- Spółka winna posiadać takie organy zarządzające jak: walne zgromadzenie akcjonariuszy, jednoosobowy organ zarządzający – kierownik spółki.
- W spółce może zostać utworzony kolegialny organ nadzorujący – rada nadzorcza oraz kolegialny organ zarządzający – zarząd spółki.
- Zysk do podziału (strata) spółki jest sumą zysku (straty) osiągniętego w roku sprawozdawczym, nie podzielonego w końcu roku zysku (straty) roku ubiegłego, przeksięgowania rezerw oraz funduszu akcjonariuszy na pokrycie strat.

PODATKI

- Podatek od nieruchomości w wysokości 1 procenta wartości podatkowej nieruchomości (dotyczy wszystkich).
- Podatek dochodowy - 15 procent. Dochód jednostek, w których średnia liczba zatrudnionych nie przekracza 10 osób i w których przychody okresu podatkowego nie przekraczają kwoty 500 tysięcy litów, podlega opodatkowaniu według obniżonej stawki podatkowej wynoszącej 5 procent.
- Podatek od wartości dodanej towarów i usług (VAT) w wysokości 21 proc.
- Składka na ubezpieczenie emerytalne - 3 procent;
- Składka na ubezpieczenie zdrowotne - 6 procent;

- Ogólna stawka składki na państwowe ubezpieczenie społeczne - 30,98 procent;
 - Wpłata na fundusz gwarancyjny - 0,1 proc. od obliczonego funduszu płac pracowników (od którego obliczana jest składka na państwowe ubezpieczenie społeczne)
- *Dywidenda – 15 proc.

2.1.4. ZAMKNIĘTA SPÓŁKA AKCYJNA (UAB)

- Spółka jest osobą prawną ograniczonej odpowiedzialności cywilnej.
- Siedziba spółki winna znajdować się na terytorium Republiki Litewskiej.
- Akcjonariuszami mogą być osoby fizyczne i prawne.
- Akcjonariusze nie mają żadnych innych zobowiązań wobec spółki, za wyjątkiem zobowiązania do opłacenia w określonym trybie wszystkich podpisanych akcji po cenie emisyjnej.
- Kapitał zakładowy zamkniętej spółki akcyjnej nie może być mniejszy niż 10 tysięcy litów. Liczba akcjonariuszy spółki nie może przekraczać 250. Jeśli ustawa nie stanowi inaczej, akcje zamkniętej spółki akcyjnej nie mogą być rozpowszechniane i nie mogą stanowić przedmiotu kupna – sprzedaży. Propozycja nabycia akcji skierowana do akcjonariuszy spółki, pracowników spółki oraz jej wierzycieli, w rozumieniu ustawy nie stanowi publicznej oferty sprzedaży papierów wartościowych.
- Cena emisyjna akcji nie może być niższa od wartości nominalnej.
- Wstępny udział pieniężny każdej osoby, która podpisała akcje winien wynosić nie mniej, niż $\frac{1}{4}$ wartości nominalnej podpisanych akcji oraz wartości przewyższenia (różnicy pomiędzy wartością nominalną i wartością emisyjną akcji). Pozostała część udziału może być opłacona zarówno pieniężnie, jak i udziałami w formie niepieniężnej (aporty).
- Opłata za akcje jest zapłatą za emisję akcji. Akcje mogą być opłacone pieniężnie i (albo) udziałami niepieniężnymi (aportami) stanowiącymi własność akcjonariusza.
- Termin całkowitego opłacenia podpisanych akcji nie może być dłuższy niż 12 miesięcy od dnia podpisania umowy o podpisaniu akcji.
- Każdy z akcjonariuszy spółki posiada takie prawa, jakie wynikają z posiadanych przezeń akcji spółki. W jednakowych okolicznościach, wszyscy właściciele akcji tej samej klasy posiadają jednakowe prawa i obowiązki.
- Spółka winna posiadać takie organy zarządzające jak: walne zgromadzenie akcjonariuszy, jednoosobowy organ zarządzający – kierownika spółki.

- W spółce może zostać utworzony kolegialny organ nadzorujący – rada nadzorcza oraz kolegialny organ zarządzający – zarząd spółki.
- Zysk do podziału (strata) spółki jest sumą zysku (straty) osiągniętego w roku sprawozdawczym, zysku (straty) roku ubiegłego nie podzielonego w końcu roku, przeksięgowania rezerw oraz funduszu akcjonariuszy na pokrycie strat.

PODATKI

- Podatek od nieruchomości w wysokości 1 procenta wartości podatkowej nieruchomości (dotyczy wszystkich).
 - Podatek dochodowy - 15 procent. Dochód jednostek, w których średnia liczba zatrudnionych nie przekracza 10 osób i w których przychody okresu podatkowego nie przekraczają kwoty 500 tysięcy litów, podlega opodatkowaniu według obniżonej stawki podatkowej wynoszącej 5 procent.
 - Podatek od wartości dodanej towarów i usług (VAT) w wysokości 21 proc.
 - Składka na ubezpieczenie emerytalne - – 3 procent;
 - Składka na ubezpieczenie zdrowotne - – 6 procent;
 - Ogólna stawka składki na państwowe ubezpieczenie społeczne - 30,98 procent;
Wpłata na fundusz gwarancyjny - 0,1 proc. obliczonego od funduszu płac pracowników (od którego obliczana jest składka na państwowe ubezpieczenie społeczne)
- *Dywidenda – 15 proc.

*** Ustawa o spółkach akcyjnych nr VIII-1835z dnia 13 lipca 2000 r. wraz z późniejszymi zmianami (Valstybės žinios 2000 Nr. 64-1914);**

2.1.5.KONTROLUJĄCE SPÓŁKI INWESTYCYJNE (w Polsce odpowiada to pojęciu funduszy inwestycyjnych)

*Osobami związanymi z kontrolującą spółką inwestycyjną są osoby posiadające 10 i więcej procent akcji spółki kontrolującej, przedsiębiorstwa kontrolowanego przez kontrolującą spółkę inwestycyjną oraz kierownicy kontrolującej spółki inwestycyjnej i kierownicy określonych osób prawnych.

*Osobami związanymi z depozytorium kontrolującej spółki inwestycyjnej są przedsiębiorstwa kontrolowane przez depozytorium lub osoby kontrolujące depozytorium, kierownicy depozytorium oraz, - w przypadku gdy kontrolowanym przedsiębiorstwem lub kontrolująca osobą jest osoba prawna – kierownicy tej osoby prawnej.

*Aktywa netto to różnica między wartością majątku kontrolującej spółki inwestycyjnej (funduszu

inwestycyjnego) a wielkością krótko - i długoterminowych zobowiązań.

*Przedsiębiorstwo kontrolowane to przedsiębiorstwo, w którym udziałowiec osoby prawnej posiada więcej niż jedną trzecią wszystkich głosów, albo, zgodnie z umową z innymi udziałowcami kontroluje więcej niż jedną trzecią wszystkich głosów, albo ma prawo wybrać (wyznaczyć) większość członków rady nadzorczej (zarządu), albo wyznaczyć kierownika administracji spółki.

*Kontrolująca spółka inwestycyjna (fundusz inwestycyjny) to spółka akcyjna, która otrzymała od Komisji Papierów Wartościowych zezwolenie na taką działalność po zreorganizowaniu inwestycyjnej spółki akcyjnej.

*Osoba kontrolująca to udziałowiec osoby prawnej, który na zebraniu udziałowców posiada więcej niż jedną trzecią wszystkich głosów, albo - na podstawie porozumienia z innymi udziałowcami – sam kontroluje więcej niż jedną trzecią głosów i ma prawo wybrać (wyznaczyć) większość członków rady nadzorczej (zarządu) albo kierownika administracji.

*Kierownicy - członkowie rad nadzorczych przedsiębiorstwa i zarządu, kierownik administracji i jego zastępcy, główny księgowy.

*Aktywa netto kontrolującej spółki inwestycyjnej nie mogą być niższe niż kapitał zakładowy. Komisja Papierów wartościowych zatwierdza zasady liczenia aktywów netto.

*Nabywając akcje (jednostki uczestnictwa) kontrolującej spółki inwestycyjnej można za nie płacić gotówką, papierami wartościowymi oraz nieruchomościami, ale udziały niepieniężne nie mogą przekraczać 25 pro. wartości nabywanych akcji.

*Akcje kontrolującej spółki inwestycyjnej winny być w pełni opłacone do momentu zarejestrowania faktu powiększenia kapitału zakładowego. Akcje kontrolującej spółki inwestycyjnej mogą być tylko zwykłe imienne. Majątkiem kontrolującej spółki inwestycyjnej mogą być tylko pieniądze, środki rynku pieniężnego uznane przez Komisję Papierów Wartościowych oraz inny majątek ruchomy i nieruchomości nabyte przez spółkę, ale majątek ten może tworzyć nie więcej niż 25 proc. aktywów netto spółki.

* Kontrolująca spółka inwestycyjna może nabyć papiery wartościowe, którymi obraca się na regulowanym rynku papierów wartościowych, gdy w warunkach ich emisji zawarte jest

zobowiązanie emitenta do złożenia prośby o dopuszczenie ich na rynek papierów wartościowych, albo gdy papiery te wystawiane są w obrocie publicznym, albo też papiery są wyemitowane przez Rząd.

*Kontrolująca spółka inwestycyjna może nabyć papiery wartościowe wyemitowane przez inne kontrolujące spółki inwestycyjne, ale ich łączna wartość nie może przekroczyć 20 proc. wartości aktywów netto.

*Kontrolująca spółka inwestycyjna nie może posiadać papierów wartościowych jednego emitenta, których wartość przekraczałaby 25 proc. wartości aktywów netto. Nie dotyczy to papierów wartościowych wyemitowanych przez Rząd. Nie może też zaciągać kredytów u przedsiębiorstw kontrolowanych, albo też korzystać ze środków gwarancyjnych na wykonanie swoich zobowiązań przez przedsiębiorstwa kontrolowane. Nie może też skupować swoich akcji.

*Posiadane przez spółkę papiery wartościowe winny być przechowywane w jednym banku, posiadającym uprawnienia do świadczenia usług inwestycyjnych, albo też w centralnym depozytorium papierów wartościowych Republiki Litewskiej.

* Jeśli kontrolująca spółka inwestycyjna wskutek nieprawnych działań osiąga zysk, ale jednocześnie wskutek tych działań tracą przedsiębiorstwa kontrolowane albo jej akcjonariusze, kontrolowane przedsiębiorstwo albo akcjonariusze mają prawo na drodze postępowania sądowego domagać się wyrównania wyrządzonej szkody.

PODATKI

- Podatek od nieruchomości w wysokości 1 procenta wartości podatkowej nieruchomości (dotyczy wszystkich).
- Podatek dochodowy- 15 procent. Dochód jednostek, w których średnia liczba zatrudnionych nie przekracza 10 osób i w których przychody okresu podatkowego nie przekraczają kwoty 500 tysięcy litów, podlega opodatkowaniu według obniżonej stawki podatkowej wynoszącej 5 procent.
- Podatek od wartości dodanej towarów i usług (VAT) w wysokości 21 proc.
- Składka na ubezpieczenie emerytalne - – 3 procent;
- Składka na ubezpieczenie zdrowotne - – 6 procent;
- Ogólna stawka składki na państwowe ubezpieczenie społeczne - 30,98 procent;

- Wpłata na fundusz gwarancyjny - 0,1 proc. obliczonego od funduszu płac pracowników (od którego obliczana jest składka na państwowe ubezpieczenie społeczne)
*Dywidenda – 15 proc.

2.1.6. WSPÓLNOTA SPÓŁDZIELCZA (SPÓŁDZIELNIA)

Jest to wspólnota rolnicza, która w określonym w przepisach prawa trybie została uznana za wspólnotę rolniczą (spółdzielnię). Wspólnota rolnicza jest zarejestrowana jako spółdzielnia jeśli spełnia jedno z następujących kryteriów:

1. jeśli ponad 70 procent jej członków stanowią osoby fizyczne i (albo) osoby prawne, których dochody w 50 i więcej procentach pochodzą z dochodów z działalności rolniczej zaś wartość ich udziałów członkowskich w spółdzielni stanowi ponad 70 procent wartości wszystkich udziałów;
2. posiada więcej niż 20 członków i ponad 70 proc. jej członków stanowią osoby fizyczne i (lub) prawne, które w określonym trybie zarejestrowały swoją własność rolniczą w rejestrze rolnictwa i przedsiębiorstw wiejskich Republiki Litewskiej zaś wartość ich udziałów przekracza 70 proc. wartości wszystkich udziałów wspólnoty.
3. Więcej niż 70 proc. wartości udziałów członkowskich stanowią udziały członkowskie członków wspólnot spółdzielczych (spółdzielni) uznanych za wspólnoty spółdzielcze..

Wspólnota spółdzielcza (spółdzielnia) nie jest uznawana za rolniczą wspólnotę spółdzielczą (spółdzielnię) jeśli:

1. nie spełnia wymogów określonych w ustawie o wspólnotach spółdzielczych (spółdzielniach);
 2. posiada zadłużenie podatkowe wobec budżetu Republiki Litewskiej, wobec budżetów samorządowych albo też wobec funduszy, których wpłatami zarządza Państwowa Inspekcja Podatkowa (Urzędy Skarbowe), albo też posiada zaległości z tytułu zobowiązań wobec państwowego funduszu ubezpieczeń.. Wyjątek stanowią te przypadki, gdy płatność zaległości oraz kar jest odroczone w trybie określonym przez akty prawne, albo gdy w stosunku do tych płatności trwa spór prawny.
 3. Gdy zostaną przedłożone do rejestracji nie wszystkie dokumenty, albo też gdy zostaną przedstawione nieprawdziwe dane.
- Organem uznającym wspólnoty spółdzielcze za rolnicze wspólnoty spółdzielcze (spółdzielnie) jest instytucja upoważniona przez Rząd na podstawie informacji uzyskanej z Państwowego Przedsiębiorstwa Informacji Rolniczej oraz na podstawie wniosku w sprawie uznania za spółdzielnię rolniczą. Jednocześnie instytucja upoważniona przez Rząd

upoważnia Państwowe Przedsiębiorstwo Informacji Rolniczej oraz Centrum Przedsiębiorczości Wiejskiej do wydania odpowiedniego świadectwa.

- Terytorialna Państwowa Inspekcja Podatkowa (Urząd Skarbowy) oraz terytorialny oddział Państwowego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) na prośbę Centrum Informacji Rolniczej i Przedsiębiorczości Wiejskiej dostarcza informację określoną w ustawie o wspólnotach spółdzielczych (spółdzielniach).
 - Uznanie za spółdzielnię i odpowiednie świadectwo wydawane jest na okres dwóch lat.
 - Po upływie tego terminu, spółdzielnia może ubiegać się o ponowne uznanie jej za spółdzielnię rolniczą.
 - Tryb uznawania wspólnot spółdzielczych za wspólnoty (spółdzielnie) rolnicze określa upoważniona przez Rząd instytucja.
 - Wspólnota spółdzielcza jest osobą prawną ograniczonej odpowiedzialności cywilnej.
 - Majątek wspólnoty spółdzielczej jest oddzielony od majątku osobistego jej członków.
 - Wspólnota spółdzielcza za swoje zobowiązania odpowiada tylko swoim majątkiem.
 - Członek wspólnoty spółdzielczej odpowiada za zobowiązania wspólnoty do wysokości swojego udziału we wspólnocie.
 - Wspólnota spółdzielcza winna posiadać nie mniej niż 5 członków.
- * Dokument imienny dotyczący udziału członkowskiego jest dokumentem potwierdzającym uczestnictwo osoby w tworzeniu kapitału wspólnoty spółdzielczej, a także zobowiązania wspólnoty spółdzielczej wobec członka wspólnoty.
- Ustawa o papierach wartościowych nie dotyczy udziałów we wspólnocie spółdzielczej.
 - Udział członkowski nosi charakter udziału pieniężnego, albo niepieniężnego udziału majątkowego.
 - Obroty członka wspólnoty spółdzielczej ze wspólnotą (dalej zwane obrotami) jest wyrażoną w pieniądzu roczną wartością operacji majątkowych dokonanych przez członka wspólnoty spółdzielczej ze wspólnotą spółdzielczą.
 - Wypłaty z zysku wspólnoty dla członków są proporcjonalne do wartości obrotów tych członków ze wspólnotą spółdzielczą.
 - Dywidenda jest częścią zysku wspólnoty spółdzielczej, wypłacaną członkom wspólnoty proporcjonalnie do wielkości ich udziałów..
 - Wspólnota spółdzielcza może prowadzić działalność nie pozostającą w sprzeczności z przepisami prawa i z celami określonymi w statucie wspólnoty. Ma prawo posiadać rachunki bankowe w bankach Republiki Litewskiej i innych krajów; ma prawo zarządzać swoim majątkiem, korzystać z tego majątku i majątkiem tym dysponować zgodnie z ustawą.
 - W trybie ustalonym w statucie, wspólnota ma prawo zaciągać pożyczki u swoich członków, ustalać swoją strukturę organizacyjną, tworzyć filie i przedstawicielstwa, być założycielem innych przedsiębiorstw i organizacji.

- Członkami wspólnoty spółdzielczej mogą być osoby fizyczne i (albo) osoby prawne. .
- Kapitałem wspólnoty spółdzielczej jest kapitał własny oraz kapitał pożyczony. .
- Kapitał własny wspólnoty spółdzielczej składa się z wpłat wstępnych (opłat manipulacyjnych) członków wspólnoty, udziałów członkowskich, przeksięgowania zysku wspólnoty oraz innych przewidzianych w statucie dochodów. Kapitał własny wspólnoty spółdzielczej, za wyjątkiem udziałów członkowskich, może nie podlegać podziałowi, albo też w całości (albo w części) być przeznaczony dla członków wspólnoty spółdzielczej.
- Kapitał pożyczony pochodzi z zaciągniętych kredytów oraz innych pożyczonych środków pieniężnych. .
- Organami wspólnoty spółdzielczej jest walne zebranie członków, zarząd wspólnoty i kierownik wspólnoty. .
- We wspólnotach spółdzielczych, które tworzy mniej niż 50 członków, statut wspólnoty może określić, iż zarząd wspólnoty nie będzie powoływany, a jego funkcje będzie pełnił kierownik administracji wspólnoty..
- Zarząd jest kolegialnym organem zarządzającym wspólnoty spółdzielczej. Pracami zarządu kieruje jego przewodniczący. Liczba członków zarządu jest określana w statucie, ale nie może być mniejsza niż 3.
- Niezależnie od tego, czy wyłaniany jest zarząd wspólnoty, czy też nie – wspólnota musi posiadać kierownika administracji.
- Członkowie zarządu, przewodniczący zarządu oraz kierownik administracji winien zadośćuczynić za straty wspólnoty, poniesione wskutek decyzji zarządu albo kierownika administracji, podjętych wbrew postanowieniom statutu wspólnoty albo ustaw związanych z działalnością wspólnot spółdzielczych.

PODATKI

- Podatek od nieruchomości w wysokości 1 procenta wartości podatkowej nieruchomości
Podatkowi od nieruchomości nie podlegają nieruchomości należące do przedsiębiorstw rolnych.
- Podatek od wartości dodanej towarów i usług (VAT) w wysokości 21 proc.
- Składka na ubezpieczenie emerytalne - – 3 procent;
- Składka na ubezpieczenie zdrowotne - – 6 procent;
- Ogólna stawka składki na państwowe ubezpieczenie społeczne - 30,98 procent;

- Wpłata na fundusz gwarancyjny - 0,1 proc. obliczonego od funduszu płac pracowników (od którego obliczana jest składka na państwowe ubezpieczenie społeczne).

* Stawka podatku obrotowego wynosi 5 proc.

2.1.7. SPÓŁDZIELNIE ROLNICZE (ŽŪB)

- **Członkiem spółdzielni** jest osoba fizyczna, która osiągnęła 18 lat, oraz osoba prawna przyjęta na zebraniu członków spółdzielni na członka spółdzielni, posiadająca udział członkowski w spółdzielni w wymiarze minimalnym przewidzianym w statucie oraz posiadająca prawo głosu decydującego.
- **Udziałowcem spółdzielni** jest osoba fizyczna lub prawna, posiadająca obojętnej wielkości udział i nie posiadająca prawo do głosu decydującego.
- **Minimalna wielkość udziału członkowskiego** jest to wielkość wyrażona w pieniądzu, ustalona przez zebranie członków wspólnoty.
- Spółdzielnia rolnicza jest przedsiębiorstwem rolniczym należącym do osób fizycznych władających byłym przedsiębiorstwem rolnym sprywatyzowanym na podstawie ustawy prywatyzacyjnej, albo przedsiębiorstwem powstałym na podstawie kontraktu zawartego pomiędzy osobami fizycznymi i osobami prawnymi.
- Spółdzielnia winna posiadać przynajmniej dwóch członków. Maksymalna liczba członków nie jest ograniczona.
- Spółdzielnia jest osobą prawną ograniczonej odpowiedzialności. Jej majątek jest oddzielony od majątku osobistego członków i udziałowców.
- Spółdzielnia nie odpowiada za zobowiązania swoich członków i udziałowców nie związane z działalnością spółdzielni.
- Spółdzielnia rolnicza jest przedsiębiorstwem przeznaczonym do działalności produkcyjnej i handlowej, której ponad 50 procent wszystkich wpływów w roku gospodarczym pochodzi z produkcji rolnej i świadczonych usług na rzecz rolnictwa.
- Siedziba spółdzielni winna znajdować się na terytorium Republiki Litewskiej, na terytorium innego kraju członkowskiego Unii Europejskiej albo też na terytorium kraju należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
- Spółdzielnia nie ma prawa do emisji akcji. Założycielami spółdzielni mogą być osoby fizyczne i prawne Republiki Litewskiej i zagranicy.
- Spółdzielnia ma prawo prowadzić przewidzianą w statucie działalność produkcyjną i handlową na terytorium Republiki Litewskiej oraz za granicą, posiadać rachunki bankowe w bankach Republiki Litewskiej i za granicą oraz posiadać pieczęć.
- Spółdzielnia ma prawo do tworzenia swoich filii i otwierania przedstawicielstw na terenie Litwy i za granicą, ma prawo zarządzania swoim majątkiem, prawo do kupna albo też

nabywania w inny sposób majątku, do sprzedaży majątku, jego zastawiania lub dysponowania w inny sposób, do zawierania kontraktów, do pożyczania środków pieniężnych i innych wartości majątkowych. .

- Spółdzielnia posiada kapitał własny i pożyczony. Kapitał własny pochodzi z udziałów członkowskich, corocznego przeksięgowania zysku oraz z innych dochodów.
- Udział członków spółdzielni i udziałowców może nosić charakter wpłat pieniężnych i udział w postaci wartości niepieniężnych (wartości materialne, wyniki pracy intelektualnej)
- Udziały nie mogą być przedmiotem obrotu na giełdach oraz aukcjach. Na życzenie członków i udziałowców spółdzielni, spółdzielnia, w trybie przewidzianym w statucie, organizuje zamknięte aukcje dla kupna – sprzedaży udziałów. .
- Dywidenda jest częścią zysku spółdzielni przeznaczona do podziału pomiędzy członków i udziałowców, proporcjonalnie do wartości ich udziałów w spółdzielni.
- Organami zarządzającymi spółdzielnią jest zarząd albo administracja spółdzielni. Na podstawie uchwały zebrania członkowskiego zarząd spółdzielni może nie być tworzony. W tym przypadku jego funkcje spełnia zebranie członkowskie i administracja spółdzielni.
- W przypadku gdy zarząd nie jest powoływany, zebranie członkowskie wybiera z pośród członków spółdzielni kierownika administracji (przewodniczącego), albo też upoważnia członka spółdzielni do zawarcia umowy o pracę z kierownikiem administracji spółdzielni. Kierownik administracji jest wybierany w takim samym trybie jak przewodniczący zarządu.
- Każdy z członków zarządu spółdzielni odpowiada za straty wspólnoty powstałe z jego winy.

PODATKI

- Podatek od wartości dodanej towarów i usług (VAT) w wysokości 21 proc.
- Składka na ubezpieczenie emerytalne - – 3 procent;
- Składka na ubezpieczenie zdrowotne - – 6 procent;
- Ogólna stawka składki na państwowe ubezpieczenie społeczne - 30,98 procent;
- Wpłata na fundusz gwarancyjny - 0,1 proc. obliczonego od funduszu płac pracowników (od którego obliczana jest składka na państwowe ubezpieczenie społeczne.

* Stawka podatku obrotowego wynosi 5 proc.

2.1.8. PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE I SAMORZĄDOWE

- Przedsiębiorstwo państwowe jest przedsiębiorstwem utworzonym na bazie majątku państwowego, albo też przedsiębiorstwa przekazanego państwu na podstawie przepisów

prawa. Przedsiębiorstwo państwowe zarządza przekazanym i powierzonym mu majątkiem, korzysta z tego majątku i nim dysponuje.

- Przedsiębiorstwo samorządowe jest przedsiębiorstwem utworzonym na bazie majątku samorządowego, albo też na bazie przedsiębiorstwa przekazanego samorządowi na podstawie przepisów prawa. Przedsiębiorstwo samorządowe zarządza przekazanym, nabytym i powierzonym mu majątkiem, korzysta z tego majątku i nim dysponuje.
- Celem przedsiębiorstwa państwowego i samorządowego jest świadczenie usług publicznych, produkcja wyrobów oraz prowadzenie innej działalności dla zaspokojenia potrzeb interesu publicznego. Przedsiębiorstwo jest publiczną osobą prawną ograniczonej odpowiedzialności cywilnej.
- Siedziba przedsiębiorstwa musi znajdować się w Republice Litewskiej..
- Przedsiębiorstwo może posiadać i nabywać jedynie takie prawa cywilne i zaciągać jedynie takie zobowiązania, które nie stoją w sprzeczności ze Statutem przedsiębiorstwa i jego celami. Przedsiębiorstwo nabywa prawa i zaciąga zobowiązania oraz wciela je w życie poprzez kierownika przedsiębiorstwa.
- Przedsiębiorstwo nie może nabywać praw i zaciągać zobowiązań poprzez właściciela przedsiębiorstwa (organ założycielski), albo poprzez instytucję wcielającą w życie prawa i obowiązki właściciela.
- Przedsiębiorstwu nie wolno być uczestnikiem innych osób prawnych. Dla zapewnienia realizacji swoich zobowiązań przedsiębiorstwo może zastawiać swój majątek trwały, za wyjątkiem tego majątku, który zgodnie z przepisami prawa może pozostawać wyłącznie własnością państwową. .
- Przedsiębiorstwo może ustalać ceny na swoje towary i usługi za wyjątkiem tych przypadków, gdy ich ceny ustala Rząd, samorząd, albo inna określona przez ustawę instytucja.
- Przedsiębiorstwo ma prawo tworzenia filii i otwierania przedstawicielstw na terytorium Republiki Litewskiej i poza jej granicami. W siedzibie przedsiębiorstwa winny być przechowywane dokumenty i inna informacja dotycząca majątku i działalności przedsiębiorstwa.
- Właścicielem przedsiębiorstwa państwowego jest państwo. Prawa i obowiązki państwa urzeczywistnia Rząd, albo przez Rząd upoważniona instytucja. Właścicielem przedsiębiorstwa samorządowego jest samorząd.
- W przedsiębiorstwie samorządowym prawa i obowiązki właściciela przedsiębiorstwa samorząd urzeczywistnia poprzez instytucję zarządzającą samorządem. W ustawie o przedsiębiorstwach państwowych i samorządowych instytucja urzeczywistniająca prawa i obowiązki właściciela przedsiębiorstwa państwowego czyli Rząd i instytucje przez Rząd upoważnione, jak również instytucje urzeczywistniające prawa i obowiązki właściciela

przedsiębiorstwa samorządowego, są nazywane instytucjami urzeczywistniającymi prawa i obowiązki właściciela przedsiębiorstwa.

- Instytucja urzeczywistniająca prawa i obowiązki właściciela rozwiązuje inne problemy należące do ich kompetencji określone w ustawie o przedsiębiorstwach państwowych i samorządowych oraz w innych aktach prawnych.
- Organy przedsiębiorstwa oraz jednoosobowy kierownik przedsiębiorstwa są instytucjami urzeczywistniającymi obowiązki właściciela przedsiębiorstwa.
- Statut przedsiębiorstwa może również przewidywać utworzenie kolegialnego organu zarządzania przedsiębiorstwem – zarządu przedsiębiorstwa.
- Kapitałem własnym przedsiębiorstwa stanowi kapitał właściciela przedsiębiorstwa, majątek, który zgodnie z ustawą może być tylko własnością państwa. Kapitałem przedsiębiorstwa są również rezerwy obowiązkowe, rezerwa przeceny (wyniki) inne rezerwy i nie podzielony zysk (strata) przedsiębiorstwa..
- Majątek może być przekazany w trybie przewidzianym aktami prawnymi, określając jednocześnie w akcie przekazania jego wartość bilansową (księgową). Majątkiem przekazanym przez jego właściciela przedsiębiorstwo dysponuje na prawach powiernictwa, przy czym nie naruszając przepisów niniejszej ustawy i innych ustaw, a także praw i interesów innych osób.

❖ **Ustawa o przedsiębiorstwach państwowych i samorządowych nr IX-1895 z dnia 16 grudnia 2003 r. wraz z późniejszymi zmianami, (Valstybės žinios 2004 Nr. 4-24).**

2.1.9. INSTYTUCJE PUBLICZNE

INSTYTUCJA PUBLICZNA, zgodnie z tą i innymi ustawami, jest publiczną osobą prawną nie osiągałą zysku (Non Profit) której celem jest zaspakajanie potrzeb publicznych w zakresie oświaty, nauki, kultury, ochrony zdrowia, ochrony środowiska, rozwoju sportu, pomocy społecznej i prawnej oraz prowadzenie innej działalności społecznie użytecznej.

- Instytucja publiczna winna posiadać przynajmniej jeden rachunek bankowy..
- Siedzibą instytucji publicznej musi być terytorium Republiki Litewskiej.
- Instytucja publiczna może posiadać i nabywać takie prawa i obowiązki cywilne, które nie są sprzeczne z przepisami ustaw, statutem instytucji publicznej i celami jej działalności.
- Instytucja publiczna nie ma prawa wypracowanego zysku przeznaczyć na inne cele niż te, które są określone w jej statucie. Nie ma też prawa przekazywać nieodpłatnie swego majątku na własność innej osobie, nie może też zawierać umowy o przekazaniu swego

majątku udziałowcom, albo osobom z nim związanym, zaciągać oprocentowanych kredytów od swego udziałowcy albo osoby z nim związanej, nie może być gwarantem zobowiązań innych osób.

- Instytucja publiczna ma prawo zajmować się działalnością gospodarczą i handlową, która nie jest zabroniona przepisami prawa i która jest nieodłącznie związana z celami przedsiębiorstwa.
- Instytucja publiczna ma prawo tworzyć filie i otwierać przedstawicielstwa na terytorium Republiki Litewskiej i za granicą. Liczba filii i przedstawicielstw jest nieograniczona. .
- Założycielami instytucji publicznej może być państwo, samorządy i inne osoby nie dążące do osiągnięcia dla siebie zysku z działalności instytucji publicznej. W tym celu zawierają umowę o tworzeniu instytucji publicznej.
- Liczba założycieli instytucji publicznej jest nieograniczona.
- Instytucja publiczna winna posiadać organy zarządzające: ogólne zebranie udziałowców oraz jednoosobowy organ zarządzający – kierownika instytucji publicznej. Z kierownikiem instytucji może być zawarta umowa o jego całkowitej odpowiedzialności materialnej.
- Wkłady udziałowców mogą nosić charakter pieniężny jak też wyceniony - zgodnie z ustawą o wycenie majątku i przedsiębiorstw – majątek materialny i niematerialny.
- Zysk wypracowany przez instytucję publiczną może zostać wykorzystany wyłącznie na osiąganie celów założonych dla działalności instytucji publicznej.
- Zysk wypracowany przez instytucję publiczną nie może zostać podzielony wśród udziałowców, wśród członków organów zarządzających instytucją ani też przeznaczony na premie dla pracowników.

PODATKI

- Podatek od nieruchomości w wysokości 1 procenta wartości podatkowej nieruchomości
 - Podatek od wartości dodanej towarów i usług (VAT) w wysokości 21 proc.
 - Składka na ubezpieczenie emerytalne - – 3 procent;
 - Składka na ubezpieczenie zdrowotne - – 6 procent;
 - Ogólna stawka składki na państwowe ubezpieczenie społeczne - 30,98 procent;
 - Wpłata na fundusz gwarancyjny - 0,1 proc. obliczonego od funduszu płac pracowników (od którego obliczana jest składka na państwowe ubezpieczenie społeczne
- *Podatek dochodowy od ludności (PIT) (15 proc.).
- * Podatek dochodowy 15 proc. Jednostki, które średniorocznie zatrudniają mniej niż 10 osób, i których przychody roczne nie przekraczają 500 tysięcy litów, płacą podatek dochodowy według pomniejszonej stawki wynoszącej 5 % dochodu.

2.1.10. JEDNOSTKI STRUKTURALNE PRZEDSIĘBIORSTW, FILIE I PRZEDSTAWICIELSTWA.

RODZAJE JEDNOSTEK STRUKTURALNYCH OSÓB PRAWNYCH

Filia jest jednostką strukturalną osoby prawnej, posiadającą swoją siedzibę i spełniającą wszystkie, albo część funkcji osoby prawnej i posiadającą prawo wykonywania określonych działań prawnych, t.j. reprezentowania i obrony interesów osoby prawnej, zawierania kontraktów oraz wykonywania innych czynności w imieniu osoby prawnej, dokonywania operacji eksportowo – importowych, ale tylko pomiędzy zagranicznymi osobami prawnymi oraz innymi organizacjami gospodarczymi, które posiadają przedstawicielstwa.

Filie spółek zagranicznych:

- ✓ Filie przedsiębiorstw utworzonych na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej;
- ✓ Filie przedsiębiorstw utworzonych w państwach Europejskiej Przestrzeni Gospodarczej, określonych w art. 77 oraz w punkcie 8 załącznika XXII.
- ✓ Filie innych osób prawnych utworzonych za granicą, które to pod względem formy prawnej są podobne do spółek. .

Działalność poprzez stałą siedzibę

Przedsiębiorstwo zagraniczne może zajmować się działalnością gospodarczą na terytorium Litwy - nawet nie posiadając spółki - córki albo filii/przedstawicielstwa – za pośrednictwem stałej siedziby. Posiadanie stałej siedziby na terytorium Republiki Litewskiej jest traktowane jako forma działalności zagranicznego podmiotu gospodarczego.

Stosownie do przepisu art.2, część 22 ustawy o podatkach, „Jednostka zagraniczna jest traktowana za podmiot działający poprzez stałą siedzibę jeśli:

1. stale prowadzi działalność; albo
2. prowadzi swoją działalność poprzez swego przedstawiciela (agenta); albo
3. korzysta z terenu budowlanego, obiektu budowlanego, obiektu do montażu albo oprzyrządowania; albo ;
4. stale korzysta z wyposażenia albo konstrukcji dla badania i wykorzystywania zasobów naturalnych, wliczając w to wieże wiertnicze oraz statki. Pojęcie słowa „stałe“ określa Rząd Republiki Litewskiej albo upoważniona przezeń instytucja.

Stala siedziba zagranicznego podmiotu gospodarczego winna być zarejestrowana w rejestrze Inspekcji Podatkowej (Urzędu Skarbowego) według właściwości miejsca działalności nie później niż w dniu rozpoczęcia działalności. Za początek działalności uważa się dzień zawarcia pierwszego kontraktu. Działalność stałej siedziby kończy się w dniu zawarcia ostatniego kontraktu. Zagraniczne podmioty gospodarcze, prowadzące działalność na terytorium Litwy winny być zarejestrowane jako płatnicy podatku VAT. Zagraniczna osoba prawna winna dostarczyć do

terytorialnego oddziału Inspekcji Podatkowej (Urzędu Skarbowego) wypełnione formularze FR0227 i FR0388 .

2.1.11.ŚWIADECTWO BIZNESOWE (KARTA PODATKOWA)

Świadectwo biznesowe (Karta podatkowa) jest dokumentem potwierdzającym opłacenie zryczałtowanego podatku dochodowego przez osobę prowadzącą indywidualną działalność gospodarczą, zarejestrowaną w zatwierdzonym przez Rząd Republiki Litewskiej rejestrze rodzajów działalności objętych przepisami o karcie podatkowej.

- W działalności indywidualnej opodatkowanej w formie karty podatkowej mogą uczestniczyć: małżonek, ojciec, matka, dziecko od lat 14, podopieczny, opiekun. Aby osoby te mogły uczestniczyć w takiej działalności gospodarczej, winny one być wyszczególnione w karcie podatkowej.
- **Kartę podatkową wydaje oddział wojewódzki (rejonowy, miejski) Państwowej Inspekcji Podatkowej**, na którego terytorium znajduje się stałe miejsce zamieszkania podmiotu gospodarczego. Osobie nie zamieszkałej na stałe na terytorium Republiki Litewskiej kartę podatkową wydaje ta inspekcja podatkowa, na terenie działania której ona faktycznie zamieszkuje, zaś w przypadku, gdy osoba nie ma miejsca zamieszkania – kartę podatkową wydaje ta inspekcja podatkowa, na terenie której będzie prowadzona działalność gospodarcza.
- Osoba, wykonująca działalność gospodarczą na podstawie karty podatkowej sama podejmuje decyzje związane z tą działalnością, sama pokrywa koszty działalności i dba o to, by jego działalność nie wykraczała poza ramy przewidziane w karcie podatkowej i ustawie o opodatkowaniu podatkiem zryczałtowanym.
- W spisie rodzajów działalności, wobec których stosuje się opodatkowanie zryczałtowane określone w karcie podatkowej znajduje się 97 rodzajów działalności.
- Dla działalności handlowej prowadzonej na podstawie karty podatkowej charakterystyczne jest to, że towary mogą być sprzedawane tylko ludności (nie podmiotom gospodarczym), w tym również osobom posiadającym karty podatkowe. Podatkiem opłacanym w momencie uzyskania karty podatkowej opłaca się z góry podatek należny w okresie obowiązywania karty podatkowej.
- Obywatele państw obcych do karty podatkowej mogą wpisywać tylko te osoby fizyczne, które posiadają prawo stałego lub czasowego pobytu na terytorium Republiki Litewskiej.

Do rozpoczęcia czasokresu, na który osoba chce uzyskać kartę podatkową osoba ta winna dostarczyć Państwowej Inspekcji Podatkowej (Urzędowi Skarbowemu) następujące dokumenty:

1. **Podanie** (zredagowane własnoręcznie albo na formularzu przygotowanym przez Inspekcję Podatkową). Podanie winno zawierać :
 - a. imię i nazwisko,
 - b. miejsce zamieszkania,

- c. rodzaj działalności, na którą osoba chce nabyć kartę podatkową, ,
 - d. czasokres, na który osoba chce nabyć kartę podatkową,
 - e. liczbę dni obowiązywania karty podatkowej, i w które dni którego miesiąca osoba chce prowadzić działalność handlową (dotyczy to tylko działalności handlowej gdy osoba chce nabyć kartę podatkową na jeden dzień, na kilka dni, albo na dłuższy okres czasu). ,
 - f. dodatkowo podanie winno zawierać:
 - i. dane, na podstawie których może być zastosowane obniżone opodatkowanie zryczałtowane (dotyczy to osoby niepełnosprawnej (inwalidy), emeryty, bezrobotnego zarejestrowanego w urzędzie pracy, osoby samotnie wychowującej przynajmniej jedno dziecko do lat 18, albo gdy małżeństwo wychowuje troje i więcej dzieci niepełnoletnich, albo też dziecko niepełnosprawne (inwalidę).
 - ii. W przypadku, gdy karta podatkowa opiewa na działalność związaną z grami komputerowymi, należy określić liczbę kompletów komputerowych. W przypadku, gdy karta podatkowa opiewa na działalność polegającą na wynajmie pomieszczeń, należy podać dane o tych pomieszczeniach (według których samorząd ustala wysokość podatku zryczałtowanego). W miarę możliwości należy też zadeklarować miejsce działalności, które to miejsce zostaje wpisane do karty podatkowej.
2. **Dokumentami potwierdzającymi tożsamość osoby jest** jest dowód osobisty lub inny dokument potwierdzający tożsamość. Obywatel obcego państwa, oprócz dokumentu identyfikującego jego tożsamość, winien przedłożyć pozwolenie na pobyt stały lub czasowy na terytorium Republiki Litewskiej. Nie dotyczy to obywateli krajów członkowskich Unii Europejskiej..
3. **Zdjęcie** (formatu 3 x 4 cm);
4. **Dokumenty potwierdzające prawo do uzyskania ulgi w podatku dochodowym** (jeśli w tej sprawie rada samorządu podjęła stosowną uchwałę)). Kopie dokumentów pozostają w miejscowym oddziale Państwowej Inspekcji Podatkowej;
5. W przypadku gdy do karty podatkowej są wpisane inne osoby, należy podać stopień pokrewieństwa, dane o zawartym małżeństwie, o obowiązku opiekuńczym. Kopie dokumentów pozostają w oddziale Państwowej Inspekcji Podatkowej;
6. W przypadku producentów nagrań wizualnych i fonicznych należy przedstawić podpisane umowy autorskie i licencyjne, upoważniające do rozpowszechniania na terytorium

Republiki Litewskiej utworów audio lub wizualnych oraz określić miejsce i czas wypożyczania nośników takich utworów lub ich sprzedaży.

7. Osoba ubiegająca się o kartę podatkową na działalność przewodnicką winna przedstawić potwierdzenie kwalifikacji zawodowych przewodnika, wydane zgodnie z art. 8 ustawy o turystyce
 8. Osoba ubiegająca się o kartę podatkową uprawniającą do prowadzenia działalności świadczenia usług noclegowo - żywieniowych oraz prowadzenia gospodarstwa agroturystycznego winna przedstawić zaświadczenie o posiadaniu minimalnych warunków do prowadzenia tego rodzaju działalności. Zaświadczenie wydaje lokalny samorząd.
- Karta podatkowa jest wydawana nie później niż w ciągu 4 dni roboczych licząc od dnia przyjęcia dokumentów przez Inspekcję Podatkową. Do dnia wydania karty podatkowej, osoba ubiegająca się o jej wydanie winna dokonać należnej opłaty za wydanie karty opodatkowej (podatek zryczałtowany).
 - Karta podatkowa może zostać wydana na okres nie dłuższy niż do końca tego samego roku kalendarzowego. .
 - **Karty podatkowe na prowadzenie działalności handlowej wydawane są na ustalony według życzenia podatnika okres roku liczony w dniach i/albo w miesiącach. .**

2.2. TRYB TWORZENIA PRZEDSIĘBIORSTW NA LITWIE. TRYB TWORZENIA JEDNOSTEK STRUKTURALNYCH PRZEDSIĘBIORSTW, FILII, PRZEDSTAWICIELSTW.

Osoba prawna winna być zarejestrowana w Rejestrze Osób Prawnych (ROP). W rejestrze tym gromadzona jest wszelka wymagana prawem informacja o podmiocie gospodarczym i jego działalności. Instytucją prowadzącą rejestr (instytucja utworzona przez państwo na podstawie przepisów prawa) jest Przedsiębiorstwo Państwowe „Centrum Rejestrowe“ (www.registrucentras.lt)

Rejestrowanie osób prawnych regulują następujące przepisy:

- ❖ **Kodeks Cywilny;**
- ❖ **Ustawa nr VIII-1835 „O spółkach akcyjnych“ Valstybės žinios 2000 Nr. 64-1914;**
- ❖ **Ustawa o rejestrze osób prawnych.**

Przed złożeniem podania o zarejestrowanie nowego podmiotu gospodarczego w Rejestrze Osób Prawnych notariusz winien potwierdzić prawdziwość dokumentów dołączonych do podania, zgodność z ustawą dokumentu o powołaniu przedsiębiorstwa oraz fakt, że osoba prawna może zostać zarejestrowana. Wszystkie dokumenty winny być przetłumaczone na język litewski oraz potwierdzone przez ambasadę Republiki Litewskiej specjalnym zaświadczeniem (Apostille).

Osoby prawne mogą prowadzić działalność na terytorium Republiki Litewskiej poprzez:

- Osobę prawną (spółka - córka);
- Filię albo przedstawicielstwo;
- Stałą siedzibę.

Samorządy wydają następujące zezwolenia i licencje na prowadzenie działalności gospodarczej:

- ✓ Licencję na handel detaliczny luźnych (nie pakowanych) produktów naftowych;
- ✓ Licencję na handel wyrobami tytoniowymi;
- ✓ Zezwolenie na handel gazem skroplonym;
- ✓ Zezwolenie na prowadzenie handlu i świadczenie usług w miejskich miejscach publicznych;
- ✓ Zezwolenie na urządzenie składnicy złomu metali żelaznych
- ✓ Licencję na handel detaliczny napojami alkoholowymi;
- ✓ Licencję na prowadzenie handlu detalicznego napojami alkoholowymi w rejonie wypoczynkowym, turystycznym i uzdrowiskowym;
- ✓ Jednorazową licencję na prowadzenie handlu napojami alkoholowymi;
- ✓ Uzupełnienie i uściślenie licencji na prowadzenie handlu napojami alkoholowymi.

2.2.1. TRYB TWORZENIA PRZEDSIĘBIORSTWA INDYWIDUALNEGO (OSOBISTEGO) NA LITWIE

Przygotowanie dokumentów założycielskich (100 Lt.): Statut przedsiębiorstwa oraz decyzję właściciela o utworzeniu przedsiębiorstwa (dokumenty założycielskie) są przygotowywane przez Alytuskie Centrum Konsultacyjne Przedsiębiorczości (VŠĮ „Alytaus verslo konsultacinis centras“), przez kancelarie adwokackie, biura notarialne oraz firmy konsultingowe. Jeśli w nazwie przedsiębiorstwa, oprócz nazwiska właściciela, występuje również nazwa symboliczna, wówczas ta nazwa winna być zarejestrowana (formularz JAR-5, 56 Lt.)

• **Dokumenty, które należy przedłożyć notariuszowi:**

1. świadectwo tymczasowe nazwy, (jeśli wraz z nazwą – symbolem – na formularzu JAR-5);
2. Statut (nie mniej niż 3 egz.);
3. dokument potwierdzający zgodę właściciela nieruchomości na siedzibę osoby prawnej oraz potwierdzenie własności tego pomieszczenia ;
4. dokumenty potwierdzające dane o założycielach osoby prawnej (dowód osobisty), posiadających prawo do zawierania kontraktów w imieniu osoby prawnej;
5. licencję, jeśli zgodnie z ustawą musi być wydana do momentu utworzenia przedsiębiorstwa;

6. jeśli w nazwie przedsiębiorstwa używana jest pełna bądź skrócona nazwa państwa litewskiego, wówczas niezbędne jest zezwolenia Ministra Sprawiedliwości na używanie tej nazwy.
- **Notariusz potwierdza dokumenty założycielskie** (za potwierdzenie zgodności dokumentów tworzonego przedsiębiorstwa indywidualnego z wymogami prawa pobierana jest opłata – 300 Lt)
- **Potwierdzone dokumenty założycielskie składane są w „Centrum Rejestrowym“** wraz z następującymi dokumentami :
 1. Statutem (2 egzemplarze) ;
 2. Dokumentem potwierdzającym wniesienie opłaty za rejestrację (107 lt.);
 3. Formularzami: JAR-1, JAR-PP; JAR-S, JAR-T, JAR-VO-V;
 4. Potwierdzeniem utworzenia przedsiębiorstwa .

Aby zarejestrować przedsiębiorstwo w oddziale ubezpieczeń społecznych należy przedstawić informację o samodzielnie pracujących osobach nr SAV 03.

2.2.2. TRYB TWORZENIA I FUNKCJONOWANIA WSPÓLNOT GOSPODARCZYCH NA LITWIE

Zarejestrowanie nazwy tworzonej wspólnoty (formularz JAR-5 , 56 lt.).

Przygotowanie dokumentów założycielskich: umowa o wspólnej działalności, umowa komandytorska(w przypadku tworzenia spółki komandytowej). (Dokumenty założycielskie przygotowuje Alytuskie Centrum Konsultacji Przedsiębiorczości („Alytaus verslo konsultacinis centras“) kancelarie adwokackie, biura notarialne i przedsiębiorstwa konsultingowe).

- Dokumenty, które należy przedstawić notariuszowi:
 1. Tymczasowe świadectwo nazwy (formularz JAR-5);
 2. Umowa o wspólnej działalności (nie mniej niż 3 egz).;
 3. Umowa komandytowa (jeśli tworzona jest spółka komandytowa);
 4. Dokument potwierdzający zgodę właściciela na wykorzystanie pomieszczeń na siedzibę osoby prawnej oraz zaświadczenie o prawie własności do tych pomieszczeń;
 5. Dokumenty potwierdzające dane o założycielach spółki, dane o poszczególnych członkach organu zarządzającego i nadzorującego spółki a także o osobach uprawnionych do zawierania kontraktów, jak też granice tych uprawnień;
 6. Licencję, jeśli takowa winna być wydana przed utworzeniem osoby prawnej;
 7. Pozwolenie Rady d.s. Konkurencji, jeśli takowe jest wymagane na mocy ustawy o konkurencji;

8. Jeżeli w nazwie osoby prawnej używana jest pełna lub skrócona nazwa państwa litewskiego, wówczas konieczne jest zezwolenie Ministra Sprawiedliwości na używanie nazwy państwa litewskiego.

- **Notariusz potwierdza dokumenty założycielskie** (za potwierdzenie zgodności dokumentów założycielskich wspólnoty gospodarczej z wymogami prawa pobiera się opłatę notarialną w wysokości 300lt).
- **Potwierdzone dokumenty założycielskie składane są w Centrum Rejestrowym** (opłata rejestracyjna wynosi 143 lt.), wraz z:
 1. Umowami o działalności wspólnej(2 egz.);
 2. Dokumentem potwierdzającym wniesienie opłaty rejestracyjnej (300 lt.);
 3. Formularzami: JAR-1, JAR-T,

Jeśli założycielem wspólnoty jest osoba fizyczna - należy złożyć formularz JAR-TN1

2.2.3. TRYB TWORZENIA, REORGANIZACJI I LIKWIDACJI SPÓŁKI AKCYJNEJ I ZAMKNIĘTEJ SPÓŁKI AKCYJNEJ

Tryb tworzenia spółek akcyjnych (tabela nr 9).

Tryb tworzenia spółki akcyjnej (AB)	Tryb tworzenia zamkniętej spółki akcyjnej (UAB)
Podpisanie umowy o utworzeniu spółki. Jeśli spółkę tworzy jeden podmiot, sporządzany jest akt utworzenia spółki. (dokumenty założycielskie przygotowuje Alytuskie Centrum Konsultacji Przedsiębiorczości („Alytaus verslo konsultacinis centras“) kancelarie adwokackie, biura notarialne i przedsiębiorstwa konsultingowe). Przygotowanie dokumentów - 350 lt.	
Założyciele spółki mogą wnieść do Rejestru Osób Prawnych prośbę o czasowe wpisanie do rejestru nazwy spółki (formularz JAR-5). (Opłata rejestrowa 56 lt.)	
Umowa o utworzeniu spółki uprawnia do założenia w banku rachunku bankowego spółki	
* <u>Spółka akcyjna :</u> *Opłata udziału wstępnego za podpisane akcje. *Udział wstępny może być wnoszony wyłącznie w formie pieniężnej. *Suma udziałów wstępnych spółki akcyjnej nie może być mniejszy niż 150 tysięcy litów. * Udział pieniężny każdego akcjonariusza nie może być mniejszy niż ¼ wartości podpisanych akcji i ¼ przewyższenia akcji (różnica między ceną nominalną i ceną emisyjną)	*<u>Zamknięta spółka akcyjna:</u> *Opłata udziału wstępnego za podpisane akcje. *Udział wstępny może być wnoszony wyłącznie w formie pieniężnej.. *Suma udziałów wstępnych spółki akcyjnej nie może być mniejszy niż 10 tysięcy litów. *Udział pieniężny każdego akcjonariusza nie może być mniejszy niż ¼ wartości podpisanych akcji i ¼ przewyższenia akcji (różnica między ceną nominalną i ceną emisyjną)

Udziały niepieniężne, które służą do opłacenia akcji, podlegają wycenie niezależnego rzeczoznawcy przed podpisaniem umowy założycielskiej spółki.

***Spółka akcyjna AB:**

Zwoływanie zebrania założycielskiego.

W czasie tego zebrania:

- *Zatwierdza się sprawozdanie o utworzeniu spółki akcyjnej,
- *Wybierani są członkowie organów spółki wybieranych przez walne zgromadzenie akcjonariuszy,
- *Jeśli powołuje się radę nadzorczą, to przed zarejestrowaniem spółki winna ona wybrać członków zarządu, albo kierownika spółki, jeśli zarząd nie jest powoływany.
- *Wybrana rada nadzorcza wybiera kierownika spółki.

***Zamknięta spółka akcyjna UAB:**

Zwoływanie zebrania założycielskiego.

W czasie tego zebrania:

- *Wybierani są członkowie organów spółki wybieranych przez walne zgromadzenie akcjonariuszy,
- *Jeśli powołuje się radę nadzorczą, to przed zarejestrowaniem spółki winna ona wybrać członków zarządu, albo kierownika spółki, jeśli zarząd nie jest powoływany.
- *Wybrana rada nadzorcza wybiera kierownika spółki.

Sporządzany jest spis akcjonariuszy zamkniętej spółki akcyjnej.

Sporządzenie statutu i jego podpisanie.

Przed wniesieniem podania do Rejestru Osób Prawnych o zarejestrowanie zamkniętej spółki akcyjnej, notariusz winien potwierdzić:

- * prawdziwość dokumentów wyszczególnionych w podaniu,
- * zgodność statutu spółki z wymogami prawa,
- * potwierdzenie faktu, że zamknięta spółka akcyjna może zostać zarejestrowana.
- *(Opłata za potwierdzenie prawdziwości dokumentów - 300 Lt.)

:Spółkę uważa się za utworzoną w momencie zarejestrowania jej w Rejestrze Osób Prawnych. .

Dla zarejestrowania spółki w Rejestrze Osób Prawnych niezbędne są następujące dokumenty:

1. statut spółki (2 egzemplarze);
 2. Lista akcjonariuszy zamkniętej spółki akcyjnej;
 3. Dokument stwierdzający wniesienie opłaty rejestrowej (198 Lt);
 4. Formularze: JAR-1, JAR-VO-V, JAR-T, JAR-PP;
 5. Potwierdzenie utworzenia przedsiębiorstwa.
- W przypadku, gdy założycielem spółki jest jedna osoba fizyczna, należy przedłożyć następujące dokumenty:
 - ✓ Akt utworzenia spółki;
 - ✓ formularz JAR-AF.
 - W przypadku, gdy założycielem spółki jest jedna osoba prawna, należy przedłożyć następujące dokumenty:
 - ✓ Akt utworzenia spółki;
 - ✓ Formularz JAR-AJ;
 - Jeśli założycieli spółki jest więcej niż jeden:
 - ✓ Umowę o utworzeniu spółki.
 - W przypadku gdy założyciel spółki część akcji opłaca udziałem o charakterze niepieniężnym(aportem) :

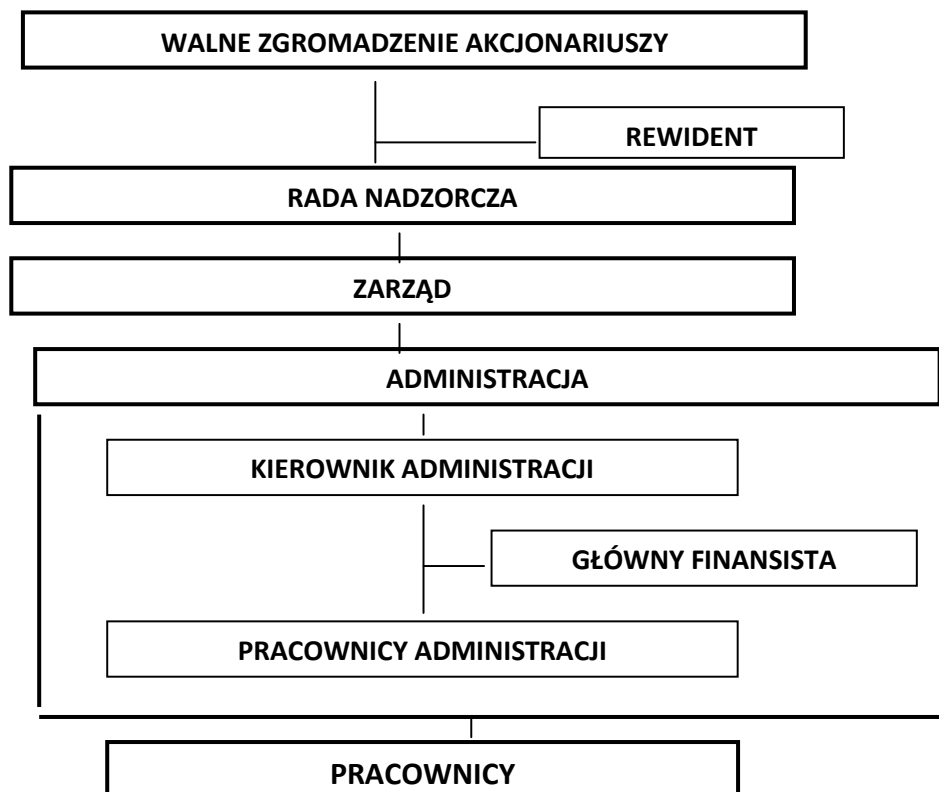
- ✓ Sprawozdanie z wyceny majątku stanowiącego aport.

Aby zarejestrować spółkę jako płatnika podatku VAT, podmiot gospodarczy winien zwrócić się w tej sprawie do terytorialnego oddziału Państwowej Inspekcji Podatkowej i wypełnić formularz FR0388. Jest to wniosek osoby prawnej o zarejestrowanie jej w rejestrze płatników podatku VAT.

Struktura kapitału własnego spółki

Schemat zarządzania spółką

Rejestracja emisji akcji w Komisji Papierów Wartościowych

Zarejestrowanie papierów wartościowych w Komisji Papierów Wartościowych (dalej – Komisja) jest aktem administracyjnym, którym Komisja zezwala na obrót papierami wartościowymi. Spółka zamierzająca wypuścić na rynek papiery wartościowe winna przygotować prospekt. Jest to dokument przeznaczony dla inwestorów i społeczeństwa, w którym ujawnione są informacje o emitencie papierów wartościowych (jego działalności, stanie finansowym, głównych akcjonariuszach, kierownictwie; szczególna uwaga jest zwrócona na ryzyko inwestycyjne it.p.) . Gdy Komisja zezwoli na emisję papierów wartościowych (zarejestrowanie emisji) upoważniona przez spółkę osoba winna w ciągu 1 dnia roboczego zwrócić się do Centralnego Depozytariusza Papierów Wartościowych o wydanie kodu ISIN na wyemitowane papiery wartościowe.. Następnie odbywa się rozpowszechnianie papierów wartościowych, po którym dokonuje się zmian w statucie spółki – w Rejestrze Osób Prawnych zostaje zarejestrowane powiększenie kapitału zakładowego spółki (w przypadku wypuszczenia akcji). Po zarejestrowaniu przez emitenta powiększenia kapitału zakładowego, albo też po zakończeniu emisji innych papierów wartościowych (np. obligacji) osoba upoważniona przez emitenta w ciągu jednego dnia roboczego przedkłada Centralnemu Depozytariuszowi Papierów Wartościowych dokumenty dla otwarcia (lub skorygowania) rachunku rejestru emisji papierów wartościowych.

Sprawozdania z utworzenia spółki akcyjnej

Gdy wszystkie początkowe udziały za akcje są opłacone, a także wszystkie udziały niepieniężne (aporty) są wycenione, w ciągu 10 dni przed datą zebrania założycielskiego winno zostać sporządzone sprawozdanie o tworzeniu spółki akcyjnej. W sprawozdaniu winna się znaleźć następująca informacja:

1. wydatki związane z tworzeniem spółki;
2. wielkość opłaconego kapitału zakładowego;
3. suma pieniędzy pochodzących z opłacenia akcji;
4. udziały niepieniężne za podpisane akcje, wartość tych udziałów oraz informacja o rzeczoznawcach dokonujących wyceny aportów ;
5. liczba akcji, które podpisali poszczególni założyciele i wnieśli udziały początkowe, również liczba akcji według ich klas;
6. wydatki podlegające kompensacji, wynagrodzenie za czynności związane z tworzeniem spółki.

Sprawozdanie jest przedkładane osobie zajmującej się prowadzeniem Rejestru Osób Prawnych wraz z innymi dokumentami niezbędnymi do zarejestrowania spółki akcyjnej.

Zebranie założycielskie

- Zebranie założycielskie winno odbyć się przed zarejestrowaniem spółki akcyjnej.
- Na zebraniu założycielskim akcjonariusz posiada taką liczbę głosów, do jakiej uprawniana jest liczba podpisanych akcji.
- W stosunku do zebrania założycielskiego (również w stosunku do zebrania powtórzonego) stosuje się przepisy ustawy o spółkach akcyjnych w części dotyczącej walnego zgromadzenia akcjonariuszy, a dotyczące reprezentacji, określenia kworum, podejmowania uchwał oraz sporządzania protokołu z zebrania.
- Zebranie założycielskie winno zatwierdzić sprawozdanie z tworzenia spółki, wybrać członków organów wybieralnych spółki, jak również podjąć inne decyzje należące do walnego zgromadzenia akcjonariuszy a określone w ustawie o spółkach akcyjnych.
- Zebranie założycielskie zamkniętej spółki akcyjnej może nie być zwoływane, jeśli w umowie o utworzeniu spółki, albo też w akcie utworzenia spółki są określone członkowie organów spółki.

REORGANIZACJA SPÓŁKI AKCYJNEJ I ZAMKNIĘTEJ SPÓŁKI AKCYJNEJ

Spółka może zostać zreorganizowana, albo też uczestniczyć w reorganizacji tylko wówczas, gdy jej kapitał zakładowy został opłacony w całości (po cenie akcji z ostatniej emisji). Decyzja o reorganizacji spółki może zapaść nie wcześniej, niż po upływie 30 dni od ogłoszenia publicznej informacji o przygotowanych warunkach reorganizacji w sposób ustalony w ustawie. W decyzji o reorganizacji winny być zatwierdzone warunki reorganizacji a także zmienione statuty spółek kontynuujących działalność, albo też przyjęte nowe statuty spółek utworzonych po reorganizacji. Dokument potwierdzający decyzję walnego zgromadzenia akcjonariuszy o reorganizacji spółki winien być w ciągu 5 dni dostarczony do Rejestru Osób Prawnych.

WARUNKI REORGANIZACJI

Zarządy (a gdy zarządy nie są tworzone - kierownicy) reorganizowanych i uczestniczących w reorganizacji spółek akcyjnych, po otrzymaniu zgody walnego zgromadzenia akcjonariuszy na reorganizację, mają obowiązek przygotować warunki reorganizacji spółki, w których – oprócz innych czynności – winny być zawarte następujące informacje :

1. informacja przewidziana w przepisie art. 2.44 Kodeksu Cywilnego dotycząca każdej reorganizowanej i uczestniczącej w reorganizacji spółki, nazwy każdej spółki utworzonej po reorganizacji, jej formy prawnej i siedzibie,
2. sposób reorganizacji (przyłączenie, połączenie, rozdział, podział),
3. informacja o spółce kończącej działalność po reorganizacji i kontynuującej tę działalność,

4. zasady zamiany akcji spółek kończących działalność po reorganizacji na akcje spółek działających po reorganizacji, wzajemny stosunek wymienny tych akcji, uzasadnienie tego stosunku, liczba akcji spółek działających po reorganizacji według klas akcji, ich wartość nominalna oraz zasady przyznawania akcji akcjonariuszom;
5. tryb i terminy wydawania akcjonariuszom akcji spółek działających po reorganizacji;
6. różnica ceny akcji należących do akcjonariuszy przed reorganizacją i akcji przyznawanych po reorganizacji jest wypłacana w pieniądzu;
7. moment, od którego akcjonariuszom po zakończeniu działania spółki reorganizowanej przyznaje się prawo do zysku i wszystkich praw do spółki, która będzie funkcjonowała po reorganizacji;
8. moment, od którego prawa i obowiązki spółki kończącej działalność wskutek reorganizacji, przechodzą na spółkę funkcjonującą po reorganizacji;
9. moment, od którego prawa i obowiązki spółki kończącej działalność wskutek reorganizacji, a wynikające z zawartych kontraktów przechodzą na spółkę funkcjonującą po reorganizacji, a kontrakty są zarejestrowane w dokumentach księgowych tej spółki;
10. prawa, które spółka funkcjonująca po reorganizacji przyznaje właścicielom akcji poszczególnych klas, obligacji i innych rodzajów papierów wartościowych;
11. w przypadku podziału spółki – dokładny opis majątku dzielonej spółki, praw i obowiązków, oraz ich podział pomiędzy spółki funkcjonujące po reorganizacji;
12. członkom organów spółek reorganizowanych i uczestniczących w reorganizacji, a także rzeczoznawcom oceniającym warunki reorganizacji przysługują specjalne uprawnienia.

Warunki reorganizacji winny być ocenione przez firmę audytorską, z którą umowę zawiera każda z reorganizowanych, lub uczestniczących w reorganizacji spółek. Jeśli istnieje wola zawarcia umowy z jedną firmą audytorską, taka firma podlega akceptacji Rejestru Osób Prawnych.

Firma audytorska przygotowuje sprawozdanie z dokonanej oceny warunków reorganizacji spółki, w którym winno być zawarte:

1. Wnioski dotyczące stosunku wzajemnego cen wymienianych akcji oraz jego uzasadnienie;
2. Metody wykorzystane przy dokonywaniu określania ceny wymienianych akcji (jednej spółki na akcje innej spółki) oraz wnioski dotyczące właściwości wykorzystania tej metody wyceny;
3. Opis trudności na jakie napotkano w trakcie wyceny akcji.

- Sprawozdanie z oceny warunków reorganizacji winno być przygotowane i przedłożone spółce nie później niż na 30 dni przed datą walnego zgromadzenia akcjonariuszy, na którym ma zapasć decyzja o reorganizacji spółki.
- Ocena warunków reorganizacji spółki nie jest dokonywana i sprawozdanie nie jest przedkładane, jeśli wszyscy członkowie wszystkich spółek podlegających reorganizacji i uczestniczących w reorganizacji wyrażą na to zgodę. Zgoda akcjonariuszy może być wyrażona w różnej formie, w jakiej może zostać urzeczywistnione prawo akcjonariuszy do głosowania.
- Wraz z warunkami reorganizacji winny być przygotowane zmiany w statutach spółek kontynuujących działalność po reorganizacji lub spółek utworzonych po reorganizacji.
- Wniosek o reorganizację spółki może złożyć rada nadzorcza, zarząd spółki, kierownik spółki oraz akcjonariusze, posiadający akcje, których nominalna wartość jest nie mniejsza niż 1/3 kapitału zakładowego.
- Warunki reorganizacji winny zostać przedłożone Rejestrowi Osób Prawnych nie później niż w tym dniu, w którym ukaże się publiczna informacja o ich sporządzeniu. Razem z warunkami reorganizacji Rejestrowi Osób Prawnych należy przedłożyć sprawozdanie z oceny warunków reorganizacji, za wyjątkiem przypadku określonego w części 5 niniejszego rozdziału.
- Od dnia publicznego ogłoszenia warunków reorganizacji, spółka która po reorganizacji kończy swoją działalność nabywa status spółki reorganizowanej, zaś spółka, która po reorganizacji kontynuuje działalność – status spółki uczestniczącej w reorganizacji.

ZAKOŃCZENIE REORGANIZACJI

Reorganizację uważa się za zakończoną, gdy zostaną zarejestrowane wszystkie nowe spółki powstałe w wyniku reorganizacji, albo gdy zostaną zarejestrowane zmiany statutowe wszystkich spółek, które po reorganizacji kontynuują działalność. Zanim Rejestrowi Osób Prawnych zostaną przedłożone dokumenty spółki kontynuującej działalność po reorganizacji, jeśli tego wymagają warunki reorganizacji, winno zostać zwołane walne zgromadzenie akcjonariuszy tej spółki. W walnym zgromadzeniu akcjonariuszy mają prawo uczestniczyć i głosować zarówno akcjonariusze spółki, która po reorganizacji będzie kontynuowała działalność, jaki i ci akcjonariusze, których spółki kończą działalność po reorganizacji, ale którym przyznane zostały akcje spółek działających po zakończeniu reorganizacji. Po zakończeniu reorganizacji tworzona jest nowa spółka, która zostaje zarejestrowana po tym, gdy odbędzie się walne zgromadzenie jej akcjonariuszy, które wybierze organy statutowe spółki, gdy zostanie wybrany zarząd spółki (jeśli statut przewiduje wybór zarządu), gdy zostanie wybrany kierownik spółki i gdy Rejestrowi Osób Prawnych zostaną przedłożone dokumenty rejestracyjne. Wspomniane walne zgromadzenia akcjonariuszy mogą decydować we wszystkich

sprawach ustawowo przyznanych jako kompetencje walnego zgromadzenia akcjonariuszy. Reorganizowana spółka kończy swoją działalność od chwili wyrejestrowania jej z Rejestru Osób Prawnych. Członkowie organów spółki reorganizowanej i uczestniczącej w reorganizacji, którzy przygotowywali i urzeczywistniali warunki reorganizacji a także rzeczoznawcy, którzy na podstawie umowy z firmą audytorską oceniali warunki reorganizacji, w ustalonym trybie winni zrekompensować straty, które ze swojej winy przysporzyli akcjonariuszom spółki.

LIKWIDACJA SPÓŁKI AKCYJNEJ (AB) I ZAMKNIĘTEJ SPÓŁKI AKCYJNEJ (UAB)

Spółka może zostać zlikwidowana na podstawie przepisów Kodeksu Cywilnego dotyczących likwidacji osób prawnych. Decyzję o likwidacji spółki podejmuje walne zgromadzenie akcjonariuszy, albo sąd w przypadkach określonych w Kodeksie Cywilnym. Walne zgromadzenie akcjonariuszy nie może podjąć uchwały o likwidacji spółki niewypłacalnej.

- Spółka zbankrutowana jest likwidowana w trybie ustawy o bankructwie przedsiębiorstw.
- Walne zgromadzenie akcjonariuszy albo sąd, podejmując decyzję o likwidacji spółki, albo też Rejestr Osób Prawnych - gdy to z jego inicjatywy sąd podejmuje decyzję o likwidacji spółki - winien wybrać (wyznaczyć) likwidatora spółki. Od dnia podjęcia przez walne zgromadzenie akcjonariuszy uchwały o likwidacji spółki, spółka otrzymuje status spółki będącej w stanie likwidacji. Likwidator spółki od momentu wybrania (powołania) na to stanowisko nabywa uprawnienia i obowiązki kierownika i zarządu spółki.
- Fakt likwidacji spółki likwidator winien ogłosić publicznie, w sposób wskazany przez ustawę - trzy razy w odstępie czasowym nie mniejszym niż 30 dni, albo jeden raz, jednocześnie informując o tym na piśmie wszystkich wierzycieli spółki. W ogłoszeniu publicznym albo w informacji pisemnej winny być zawarte wszystkie dane o spółce, o których mowa w art. 2.44 Kodeksu Cywilnego.
- Likwidator spółki, nie później niż pierwszego dnia po publicznym ogłoszeniu o likwidacji spółki, winien przedłożyć Rejestrowi Osób Prawnych dokumenty, potwierdzające decyzję o likwidacji spółki oraz swoje dane osobowe.
- W przypadku likwidacji spółki, osoby które podpisały akcje, ale ich nie opłaciły, winny je opłacić w trybie przewidzianym przez umowę o podpisaniu akcji. Osoby, które podpisały akcje mogą zostać zwolnione z opłacenia nieopłaconej części udziałów w tym przypadku, gdy należałby się im zwrot majątku likwidowanej spółki. Dotyczy to przypadku, gdy na podstawie art. 2.114 Kodeksu Cywilnego utworzenie spółki uznano za bezskuteczne, oraz gdy spółka, mimo nieopłacenia części akcji, uznana jest za zdolną do wypełnienia swoich zobowiązań wobec wierzycieli. Likwidowana spółka w pierwszej kolejności winna wypełnić swoje zobowiązania wobec wierzycieli w takiej kolejności, jaką określają przepisy Kodeksu

Cywilnego. Po rozliczeniu się z wierzycielami spółki, wypłacana jest dywidenda za akcje uprzywilejowane. Pozostały majątek likwidowanej spółki jest dzielony pośród akcjonariuszy proporcjonalnie do wartości nominalnej posiadanych przez nich akcji. W sposób analogiczny dzielony jest majątek spółki wykryty w późniejszym okresie. Jeśli akcje spółki stanowią podstawę niejednakowych praw akcjonariuszy, wówczas przy podziale majątku spółki należy ten fakt uwzględnić. .

- Majątek spółki może zostać podzielony pomiędzy akcjonariuszy spółki nie wcześniej, niż po upływie 2 miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia prasowego o likwidacji spółki i pisemnego poinformowania o tym wierzycieli.
- Jeśli powstaje spór prawny dotyczący spłaty zadłużenia spółki, majątek spółki nie może być dzielony pomiędzy akcjonariuszy dopóty, dopóki sąd nie rozpatrzy tego sporu i dopóki nie nastąpi rozliczenie z wierzycielami.
- Odwołania likwidacji spółki może dokonać walne zgromadzenie akcjonariuszy, które ogłosiło likwidację, lub sąd. Decyzja o likwidacji spółki nie może zostać odwołana, jeśli choćby jeden akcjonariusz otrzymał część majątku podlegającej likwidacji spółki.
- Dokumenty potwierdzające decyzję o likwidacji spółki, jak również o odwołaniu likwidacji, winny zostać przedłożone dla Centrum Rejestrowego.

2.2.4. Tryb tworzenia jednostek strukturalnych przedsiębiorstw, filii, przedstawicielstw.

Regulacje prawne dotyczące rejestracji jednostek strukturalnych przedsiębiorstw, filii, przedstawicielstw są zawarte w Kodeksie Cywilnym Republiki Litewskiej. .

TWORZENIE

 Organ kierowniczy osoby prawnej na podstawie upoważnień statutowych podejmuje decyzję o utworzeniu filii lub przedstawicielstwa;

 Sporządza się statut filii lub przedstawicielstwa;

 Powoływane są organy zarządzające filii lub przedstawicielstwa.

REJESTRACJA

Przed wniesieniem do Rejestru Osób Prawnych wniosku o zarejestrowanie filii lub przedstawicielstwa, notariusz, (w przypadkach gdy filię lub przedstawicielstwo tworzy przedsiębiorstwo należące do partii politycznej lub wspólnoty wyznaniowej - Ministerstwo Sprawiedliwości) winien (winno) potwierdzić zgodność statutu filii lub przedstawicielstwa z wymogami prawa, także potwierdzić prawdziwość dokumentów oraz fakt, że filia lub przedstawicielstwo osoby prawnej może zostać zarejestrowane.

Dla Centrum Rejestrowego należy przedłożyć następujące dokumenty:

1. Statut
2. Formularz JAR-1
3. Formularz JAR-VO-V

Za zarejestrowanie filii lub przedstawicielstwa osoby prawnej Republiki Litewskiej pobiera się opłatę rejestrową w wysokości 50 proc. płacy.

Tok tworzenia filii albo przedstawicielstwa zagranicznej osoby prawnej:

1. W oparciu o dokumenty założycielskie, odpowiedni organ osoby prawnej podejmuje decyzję o tworzeniu filii lub przedstawicielstwa;
2. Zawarcie umowy o utworzeniu filii lub przedstawicielstwa;
3. Powołanie organów zarządzających filii lub przedstawicielstwa; ;
4. Filię lub przedstawicielstwo uważa się za utworzone, gdy zostanie zarejestrowane w Rejestrze Osób Prawnych;

Aby zarejestrować filię lub przedstawicielstwo w Rejestrze Osób Prawnych, należy przedłożyć następujące dokumenty:

1. Statut filii lub przedstawicielstwa;

Zagraniczne dokumenty założycielskie osoby prawnej, akt utworzenia spółki i umowę o utworzeniu spółki (w przypadku, gdy są to dwa odrębne dokumenty);

2. Sprawozdanie finansowe osoby prawnej za ostatni rok, a w niektórych przypadkach przewidzianych w ustawie – skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jeśli takowe sprawozdanie jest wymagane przez ustawodawstwo zagraniczne dotyczące zagranicznych osób prawnych tworzących filię lub przedstawicielstwo;
3. Kopię poświadczenia rejestracji zagranicznej osoby prawnej, albo też wypis z rejestru, w którym przechowywane są dane o osobie prawnej;
4. Dokument potwierdzający wniesienie opłaty rejestrowej (200 lt.);
5. Wypełnione formularze: JAR-1, JAR-VO-V, JAR-VO-BV2, JAR-T, JAR-PP, JAR-FV, JAR-SG2 (razem z tym formularzem wypełnia się formularz JAR-PP).

Za rejestrację filii bądź przedstawicielstwa zagranicznego osoby prawnej pobierana jest opłata w wysokości 200 litów. Filie, albo przedstawicielstwa zagraniczne osoby prawnej nie mogą zajmować się działalnością gospodarczą przed momentem zarejestrowania się jako płatnicy podatku VAT. Filia winna przedłożyć terenowemu oddziałowi Państwowej Inspekcji Podatkowej wypełniony formularz FRO227 „Wniosek osoby prawnej o zarejestrowanie jej jako płatnika podatku VAT”.

2.3. GRANICZENIA DZIAŁALNOŚCI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ PODLEGAJĄCA OBOWIĄZKOWI UZYSKANIA LICENCJI

INSTYTUCJE ODPOWIEDZIALNE PRZED SEJMEM REPUBLIKI LITEWSKIEJ

- **Bank Litwy** – wydaje i cofa licencje na działanie instytucji kredytowych.

Link:

❖ (www.lbank.lt)

- **Komisja Papierów Wartościowych** wydaje następujące licencje:
 - Maklera finansowego (licencja generalna, konsultanta, handlowca);
 - Licencję przedsiębiorstwa maklerskiego;
 - Licencję na zajmowanie się zarządzaniem przedsiębiorstwami;
 - Tworzenie spółki inwestycyjnej kapitału zmiennego.

Link:

❖ (www.vpk.lt)

- **Państwowa Komisja Cen i Energetyki** wydaje następujące licencje:
 - Przesyłanie gazu;
 - Rozdzielanie gazu;
 - Gromadzenie gazu;
 - Dostarczanie gazu.

Link:

❖ (www.regula.lt)

MINISTERSTWA I INSTYTUCJE DZIAŁAJĄCE PRZY MINISTERSTWACH:

- **Państwowa Służba Technologii Ochrony Dokumentów przy Ministerstwie Finansów** wydaje licencję na produkcję papierów wartościowych, blankietów dokumentów, banderoli, znaczków skarbowych.

Link:

❖ (www.vdtat.lt)

- **Departament Ochrony Dóbr Kulturalnych przy Ministerstwie Kultury** wydaje licencje na handel wartościami antykwarycznymi

Link:

❖ (www.kpd.lt)

- **Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej** wydaje licencje na prowadzenie pośrednictwa zatrudnienia osób za granicą.

Link :

❖ (www.socmin.lt)

- **Ministerstwo Łączności** wydaje licencje na:
 - Przewóz ładunków statkami na szlakach zagranicznych;

- Przewóz osób statkami na terytorium Republiki Litewskiej;
- Przewóz osób i ładunku statkami na szlakach międzynarodowych.

Link :

❖ (www.transp.lt)

- **Państwowa Inspekcja Kolejowa przy Ministerstwie Łączności** wydaje licencje na:

- Przewóz pasażerów i bagażu transportem kolejowym na terytorium Republiki Litewskiej;
- Przewóz pasażerów i bagażu transportem kolejowym na trasach międzynarodowych;
- Przewóz ładunków transportem kolejowym na trasach międzynarodowych ;
- Umowy na przewóz ładunków i organizowanie takiego przewozu;
- Świadectwo uprawniające na do przyuczania osób, związanych z przewozem transportem kolejowym niebezpiecznych ładunków.

Link:

❖ (www.vgi.lt)

- **Państwowa Inspekcja Transportu Drogowego przy Ministerstwie Łączności** wydaje licencje na:

- Przewóz pasażerów autobusami na trasach międzymiastowych;
- Przewóz pasażerów samochodami osobowymi na zamówionych kursach międzymiastowych;
- Przewóz pasażerów samochodami osobowymi na zamówionych kursach międzynarodowych;
- Licencje dla spółek na przewóz pasażerów autobusami na międzynarodowych trasach;
- Przewóz ładunków na trasach krajowych środkami transportu, których masa całkowita z przyczepą przewyższa 3,5 tony;
- Pozwolenie dla spółek na przewóz ładunków na trasach międzynarodowych środkami transportu, których ładowność razem z przyczepą przewyższa 3,5 tony, zaś masa całkowita z przyczepą przewyższa 6 ton. Pozwolenie dla spółki na przewozy międzynarodowe uprawnia również do dokonywania przewozów na trasach krajowych ;
- Na realizowanie połączeń lotniczych (wydaje administracja lotnictwa cywilnego).

Link :

❖ (www.vkti.lt)

- **Ministerstwo Ochrony Zdrowia** wydaje licencje na:

- Badanie i produkcję leków i materiałów do takiej produkcji;
- Produkcję preparatów lekowych;

- Preprodukcję i handel detaliczny lekami i materiałami farmaceutycznymi;
- Zagospodarowywanie odpadów farmaceutycznych (za wyjątkiem ich usuwania);
- Kontrolę jakości leków i materiałów farmaceutycznych;
- Produkcję leków narkotycznych i psychotropowych oraz podobnych materiałów; ;
- Handel hurtowy lekami narkotycznymi i psychotropowymi, import i eksport takich leków;
- Handel hurtowy lekami psychotropowymi i takimi materiałami, ich import i eksport; ;
- Handel detaliczny lekami narkotycznymi i psychotropowymi oraz materiałami lekowymi;
- Handel detaliczny lekami psychotropowymi i materiałami lekowymi;;
- Produkcję i przetwarzanie pierwotnych materiałów (prekursorów) narkotycznych i psychotropowych I kategorii;
- Handel hurtowy pierwotnymi materiałami (prekursorami) narkotycznymi i psychotropowymi I kategorii (wliczając w to działalność pośrednika handlowego jak również import, eksport i tranzyt);
- Magazynowanie pierwotnych materiałów (prekursorów) narkotycznych i psychotropowych; ;
- Działalność polegająca na pielęgnowaniu chorych;

Link:

❖ (www.sam.lt)

- **Państwowa Służba Akredytacyjna Ochrony Zdrowia przy Ministerstwie Ochrony Zdrowia** wydaje licencje na:
 - Świadczenie usług stacjonarnych w zakresie ochrony zdrowia;
 - Świadczenie usług ambulatoryjnych w zakresie ochrony zdrowia;
 - Świadczenie usług ogólnych w zakresie ochrony zdrowia;

Link:

❖ (www.vaspvt.gov.lt)

- **Państwowa Służba Zdrowia Publicznego przy Ministerstwie Ochrony Zdrowia** wydaje licencje i pozwolenia na:
 - Pozwolenie na działalność związaną z materiałami trującymi (produkcja, nabywanie, sprzedaż rynkowa, przechowywanie, wykorzystywanie); ;
 - Świadcstwo higieniczne na wyprodukowane na Litwie towary nieżywnościowe dostarczane na rynek, na import tych towarów na Litwę z krajów z poza Unii Europejskiej, za wyjątkiem Islandii, Księstwa Lichtensteinu i Królestwa Norwegii.

- Świadczenie rejestracji dodatków do żywności dostarczanych na rynek litewski, na import i/albo eksport z krajów spoza Unii Europejskiej, za wyjątkiem Islandii, Księstwa Lichtensteinu i Królestwa Norwegii.
- Pozwolenie – paszport higieny na działalność gospodarczą wyszczególnioną w rozporządzeniu Ministra Ochrony Zdrowia nr V-791 z dnia 5 października 2007 r., potwierdzone w spisie z dnia 28.12.2009. Spis zostanie zmieniony, patrz rozporządzenie Ministra Ochrony Zdrowia z 20.07.20. Żin., 2009, Nr. 88-3770).

Link :

❖ (www.vvspt.lt)

- **Państwowa Służba Kontroli Leków przy Ministerstwie Ochrony Zdrowia** wydaje następujące licencje na działalność w dziedzinie farmacji:

- Handel hurtowy;
- Prowadzenie aptek;
- Działalność produkcyjną aptek;
- Zagospodarowywanie odpadów farmaceutycznych (za wyjątkiem usuwania tych odpadów);
- Produkcję leków narkotycznych i psychotropowych oraz materiałów lekowych (niniejsza licencja niezbędna jest również przedsiębiorstwom importującym przepisy narkotyczne i psychotropowe z krajów trzecich);
- Prowadzenie handlu hurtowego a także importu i eksportu materiałów narkotycznych i psychotropowych;
- Prowadzenie handlu detalicznego materiałami narkotycznymi i psychotropowymi;

Link :

❖ (www.vvkt.lt)

- **Ministerstwo Oświaty i Nauki** wydaje licencje na:

- Realizację programów zasadniczego kształcenia zawodowego;
- Realizację programów nauczania zawodowego na potrzeby rynku pracy;

Link:

❖ (www.smm.lt)

- **Ministerstwo Gospodarki** wydaje licencje na:

- Handel hurtowy nieopakowanymi (niekonfekcjonowanymi) produktami naftowymi;
- Handel nieopakowanymi produktami naftowymi, które są dostarczane jako paliwo dla statków i samolotów;
- Handel hurtowy resztkami nieopakowanych produktów naftowych;

- Indywidualną licencję eksportową na eksport towarów i technologii dwojakiego zastosowania;
- Ogólną licencję eksportową na eksport towarów i technologii dwojakiego zastosowania;
- Indywidualną licencję eksportową na eksport urządzeń wojskowych;
- Indywidualną licencję eksportową na czasowy wywóz urządzeń wojskowych;
- Indywidualną licencję na import urządzeń wojskowych;
- Indywidualną licencję na czasowy wwóz urządzeń wojskowych;
- Licencję na tranzyt urządzeń wojskowych;
- Licencję na pośrednictwo w prowadzeniu negocjacji, albo zawieranie kontraktów które przewidują przekazanie określonych ilości techniki wojskowej z terytorium Republiki Litewskiej, z terytorium Unii Europejskiej, albo z terytorium innego kraju do każdego kraju poza Unią Europejską;
- Na import tekstyliów (dotyczy importerów z Białorusi i Chin, na który to eksport nałożone sa ograniczenia kwotowe);
- Dokument nadzoru nad wyrobami tekstylnymi (dotyczy importu z Uzbekistanu, w stosunku do którego stosuje się podwójną kontrolę);
- Wstępne zezwolenie na czasowy wywóz towarów tekstylnych do Białorusi i Chin w celu przetwarzania;
- Licencję na import stali i wyrobów ze stali (z Rosji, Ukrainy i Kazachstanu, na który to import nałożone jest ograniczenie kwotowe);
- Dokument nadzoru nad stalą i wyrobami ze stali (dotyczy importu z krajów, co do których stosuje się nadzór wstępny lub podwójną kontrolę);
- Na import chlorydu wapnia (pochodzenia z Białorusi);
- Pozwolenie na produkcję energii elektrycznej;
- Pozwolenie na zwiększanie mocy wytwórczych energii elektrycznej;
- Pozwolenie na eksport energii elektrycznej;
- Pozwolenie na import energii elektrycznej;
- Pozwolenie na budowę linii bezpośredniej (przesyłowej);

Licencje na produkcję:

- Flag Republiki Litewskiej;
- Flag historycznych Litwy;
- Sztandaru Prezydenta Republiki Litewskiej;
- Flag krajów obcych;
- Flag Unii Europejskiej;

- Flag oficjalnych organizacji międzynarodowych;
- Flag okręgów;
- Flag samorządów;
- Flag samochodowych i flag na stół;
- Zezwolenie na ogrzewanie budynków i sprawowanie nadzoru nad sieciami ciepłej wody.

Link :

❖ (www.ukmin.lt)

- **Departament policji przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych** wydaje licencje i pozwolenia na:

- Handel bronią, amunicją, częściami do broni;
- Eksploatację strzelnic;
- Wypożyczanie broni;
- Import i eksport broni, amunicji i części do niej ;
- Import, wwóz, eksport, wywóz środków pirotechniki cywilnej;
- Sprzedaż środków pirotechniki cywilnej
- Produkcję cywilnych środków pirotechnicznych;
- Wytwarzanie pieczęci.

Link :

❖ (www.policija.lt)

- **Departament Ochrony Przeciwpowarowej i ratownictwa przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych** wydaje licencje i pozwolenia na:

- Produkcję strażackich środków ochrony ciała;
- Produkcję strażackich środków ochrony dróg oddechowych;
- Produkcję strażackich środków ochrony własnej i samoratownictwa;
- Produkcję przeciwpożarowych środków ratownictwa;
- Produkcję środków wstępnego gaszenia pożarów;
- Produkcję środków gaszenia pożarów;
- Produkcję materiałów gaśniczych;
- Produkcję stacjonarnych automatycznych i autonomicznych systemów gaśniczych (AGGS); ;
- Produkcję automatycznych systemów wykrywania pożarów i sygnalizacji przeciwpożarowej (GAGSS);
- Produkcję węży gaśniczych;
- Produkcję samochodów gaśniczych specjalnego przeznaczenia;
- Produkcję środków ochrony przeciwpożarowej;
- Produkcję znaków ochrony przeciwpożarowej;

-
- Nadzór techniczny nad działaniem stacjonarnych i automatycznych systemów gaśniczych (AGGS) i oprzyrządowaniem tych systemów;
 - Nadzór techniczny nad działaniem atomatycznych systemów ostrzegania przeciwpożarowego i sygnalizacji (GAGSS);
 - Nadzór techniczny nad systemami przeciwdymnymi;
 - Nadzór techniczny nad urządzeniami informującymi o pożarze;
 - Nadzór techniczny na gaśnicami;
 - Nadzór techniczny nad innymi środkami przeciwpożarowymi (odporność konstrukcji na działanie ognia, zcentralizowane pulpity monitoringu przeciwpożarowego i inne urządzenia).

Link :

❖ (www.vpgt.lt)

- **Państwowa Służba Ochrony Granicy przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych** wydaje zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej i innej na terenie strefy ochrony granicy.

Link :

❖ (www.pasienis.lt)

- **Narodowa Służba Gruntowa przy Ministerstwie Rolnictwa** wydaje licencje i zezwolenia na:
 - Wykonywanie schematów urządzeń rolnych;
 - Wykonywanie projektów urządzeń rolnych i rozwoju wsi;
 - Wykonywanie projektów tworzenia i przekształcania działek rolnych;
 - Wykonywanie projektów wywłaszczenia gruntów dla potrzeb społecznych;
 - Wykonywanie projektów scalania gruntów;

Link :

❖ (www.nzt.lt)

- **Państwowa Służba Nasion i Ziarna przy Ministerstwie Rolnictwa** wydaje licencje na działalność magazynów zbożowych.

Link :

❖ (www.vsgt.lt)

- **Państwowa Służba Ochrony Roślin** wydaje licencje na działalność magazynów ziemniaków, warzyw i owoców.

Link :

❖ (www.vaat.lt)

- **Narodowa Agencja Zapłaty** wydaje licencję na import i eksport produktów rolnych.

❖ (www.nma.lt)

INSTYTUCJE PODLEGAJĄCE RZĄDOWI

- **Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowskiego Republiki Litewskiej** wydaje licencje na:

- Działalność ubezpieczeniowską;
- Działalność firm brokerskich.

Link :

❖ (www.dpk.lt)

- **Departament Kultury Fizycznej i Sportu** wydaje licencję na używanie tytułu specjalisty kultury fizycznej i sportu.

Link

❖ (www.kksd.lt)

- **Departament Archiwów Republiki Litewskiej** wydaje licencje i zezwolenia na:

- Trudnienie się porządkowaniem dokumentów;
- Trudnienie się przechowywaniem dokumentów.

Link :

❖ (www.archyvai.lt)

- **Fundusz Uzbrojenia** wydaje licencje i zezwolenia na:

- Produkcję broni, części do niej i amunicji;
- Remont broni, przerabianie broni i amunicji;
- Produkcję materiałów wybuchowych;
- Handel materiałami wybuchowymi;
- Wykorzystywanie materiałów wybuchowych.

Link :

❖ (www.lgf.lt)

- **Państwowa Służba (Fundacja) Żywności i Weterynarii** wydaje licencję na wykonywanie praktyki weterynaryjnej i/albo działalności farmaceutycznej.

Link :

❖ (www.vmvt.lt)

- **Państwowa Służba Kontroli Tytoniu i Alkoholu** wydaje licencje na:

- Produkcję wyrobów (napojów) alkoholowych;
- Produkcję wyrobów tytoniowych;
- Handel hurtowy wyrobami tytoniowymi;

- Handel hurtowy napojami alkoholowymi;
- Handel hurtowy artykułami alkoholowymi (z wyjątkiem napojów alkoholowych);
- Uprawę tytoniu.

Link:

❖ (www.vtakt.lt)

- **Państwowa Inspekcja Bezpieczeństwa Energetyki Atomowej** wydaje licencje i zezwolenia na:

- Projektowanie, budowę i rekonstruowanie obiektów i urządzeń energetyki jądrowej;
- Eksploatację obiektów energetyki jądrowej;
- Przechowywanie materiałów rozszczepialnych i radioaktywnych oraz ich odpadów;
- Kończenie eksploatacji obiektów energetyki jądrowej;
- Dokonywanie składowania materiałów radioaktywnych i ich odpadów;
- Nabywanie, przechowywanie i transport materiałów rozszczepialnych.

Link :

❖ (www.vatesi.lt)

INNE INSTYTUCJE

- **Komisja do spraw Radia i Telewizji** wydaje licencje i zezwolenia na:
 - Translację programów radiowych z naziemnych stacji radiowych;
 - Translację programów telewizyjnych z naziemnych stacji telewizyjnych;
 - Retranslację programów radiowych i telewizyjnych z pomocą sieci telewizji kablowej;;
 - Translację programów telewizyjnych za pomocą sieci telewizji kablowej.

Link :

❖ (www.rtk.lt)

- **Państwowa Komisja Nadzoru nad Grami Liczbowymi** wydaje licencje i zezwolenia na:
 - Organizowanie dużych loterii;
 - Organizowanie gier przy pomocy automatów kategorii B;
 - Organizowanie gry bingo;
 - Organizowanie gier stołowych: ruletki i gry w kości, również gier przy pomocy automatów kategorii A;
 - Działalność polegającą na grach hazardowych i zakładów

Link :

❖ (www.vlpk.lt)

- **Centrum Bezpieczeństwa Radiacyjnego** wydaje licencje i zezwolenia na:

- Produkcję, wykorzystywanie, przechowywanie, nadzorowanie remont i przeróbkę źródeł promieniowania jonizującego; zbiórkę, rozdzielanie, przerabianie, przechowywanie, unieszkodliwianie odpadów radioaktywnych;
- Montaż źródeł promieniowania jonizującego;
- Handel źródłami promieniowania jonizującego;;
- Przewożenie źródeł promieniowania jonizującego oraz transport odpadów radioaktywnych.

Link :

❖ (www.rsc.lt)

- **Służba Regulacji Łączności** wydaje licencję na usługi pocztowe i kurierskie.

Link :

❖ (www.rrt.lt)

- **Samorządy** wydają licencje i zezwolenia na:

- Handel detaliczny napojami alkoholowymi;
- Handel detaliczny niekonfekcjonowaną (nieopakowaną) benzyną (olejem napędowym), gazem skroplonym do napędu samochodów, biopaliwami do silników wysokoprężnych;
- Handel detaliczny resztkami niekonfekcjonowanej (nieopakowanej) benzyny (oleju napędowego), gazu skroplonego do napędu samochodów, biopaliw do silników wysokoprężnych;
- Skup złomu i odpadów metali kolorowych;
- Skup złomu i odpadów metali czarnych (żelaza, stali);
- Handel detaliczny wyrobami tytoniowymi;
- Przewóz pasażerów samochodami osobowymi (taksówkami);
- Przewóz pasażerów samochodami osobowymi na zamówionych kursach;
- Przewóz pasażerów na trasach miejskich i podmiejskich;
- Organizowanie drobnych loterii;
- Handel detaliczny gazem skroplonym do samochodów.

Link :

❖ (www.savivaldybes.lt)

3. ZACHĘTY I ULGI DLA PRZESIEBIORCZOŚCI NA LITWIE CELOWYM JEST ROZRÓŻNIENIE DWÓCH SPOSOBÓW UDZIELANIA WSPARCIA DLA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI:

- 1. POMOC BEZPOŚREDNIA** udzielana poprzez subsydia, dotacje albo rekompensaty.

2. POMOC POŚREDNIA udzielana poprzez świadczenie usług publicznych na warunkach preferencyjnych, ulgi podatkowe, gwarancje kredytowe, zakaz eksportu na warunkach preferencyjnych, preferencje prawne, korzystne decyzje polityczne.

Głównymi źródłami finansowania pomocy państwowej dla przedsiębiorczości na Litwie jest budżet państwa, budżety samorządów, fundusze unijne oraz inne fundusze.

Jak już wspomniano, na Litwie jest wiele możliwości pomocy dla przedsiębiorczości, dlatego warto je nie tylko usystematyzować, ale też krótko omówić, gdyż jeśli by ograniczyć się do ich schematycznego zobrazowania, albo też do ich wyszczególnienia - mogłyby pozostać niejasności we właściwym zrozumieniu ich przeznaczenia.

W przykładzie 1 zostały przedstawione główne formy pomocy państwa dla przedsiębiorczości. Formy pomocy państwa dla przedsiębiorczości dzielimy na dwa rodzaje: finansową i niefinansową.

- **Pomoc narodowa (własnego państwa).** Co roku z budżetu państwa wydzielane są środki na realizację różnorodnych programów. Przedsiębiorcy mogą otrzymać wsparcie aplikując wnioski bezpośrednio, albo pośrednio – poprzez projekty składane do instytucji, które otrzymały środki finansowe.
- **Pomoc strukturalna z funduszy Unii Europejskiej.** Od roku 2004. pojawiła się możliwość skorzystania z pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Część funduszy strukturalnych UE jest przeznaczona na poprawę warunków działania przedsiębiorczości. W latach 2007 – 2013 na ten cel przeznaczono ponad 5 miliardów litów na pomoc strukturalną dla przedsiębiorczości (również na badania naukowe, rozwój technologiczny), na poprawę otoczenia biznesowego, na energetykę, turystykę. . (www.nma.lt)
- **Pomoc funduszy samorządowych.** Instytucje samorządowe mogą udzielić wsparcia finansowego z funduszy utworzonych dla wsparcia i zachęt dla małych i średnich przedsiębiorstw. Działalność tych funduszy rozpoczęła się w roku 1998. Z pomocy finansowej funduszy zachęt dla małych i średnich przedsiębiorstw mogą skorzystać podmioty zarejestrowane na terenie działania odpowiedniego samorządu. (Ustawa o zmianie ustawy o wspieraniu drobnej i średniej przedsiębiorczości z dnia 22 października 2002 r. nr IX-1142 (Žin., 1998, Nr. 109-2993), http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=191571).

Pomoc dla przedsiębiorczości (tabela nr 10).

POM OC	Wspa rcie	POMOC NARODOWA
-------------------	----------------------	-----------------------

PAŃSTWA DLA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	finansowe	FUNDUSZE STRUKTURALNE UE	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Europejski Fundusz Społeczny
		INNE FUNDUSZE POMOCOWE UE	INTERREG III, LEADER+, EQUAL, LEONARDO DA VINCI, SOCRATES, 7-my PROGRAM WSPÓLNY (7BP), UNDP SGP.
		FUNDUSZE REGIONALNE	Fundusz rozwoju drobnych i średnich przedsiębiorstw na terenie Ignalińskiej elektrowni atomowej
		FUNDUSZE SAMORZĄDÓW	Fundusze zachęty dla 54 drobnych i średnich przedsiębiorstw
		MIKROKREDYTY	Udzielane przez banki komercyjne
		GWARANCJE	INVEGA, ŽŪPGF
		ULGI PODATKOWE	Ulgi w podatku dochodowym
		PROGRAMY URZĘDÓW PRACY	Programy inicjatyw lokalnego zatrudnienia. Subsydia według działania nr 3 aktywnej polityki lokalnego rynku pracy
	Wsparcie finansowe	USŁUGI PUBLICZNE	<i>Sieć instytucji świadczących usługi przedsiębiorczości, parki naukowo - technologiczne VŠĮ „INVESTUOK LIETUVOJE“ i VŠĮ „EKSPORTUOJANČIOJI LIETUVA“, LIC (Litewskie Centrum Inowacyjne)</i>
		ULGI PRAWNE (POMOC)	
		DECYZJE POLITYCZNE	

POMOC FINANSOWA :

- **Mikrokredyty** – to forma pomocy finansowej dla małych i średnich przedsiębiorstw stosowana bardzo szeroko w krajach członkowskich Unii Europejskiej. Jej istotą jest to, że środki finansowe nie są przydzielane bezzwrotnie, ale są przyznawane jako kredyty, gwarancje kredytowe, albo też jako gwarancje pokrywania ryzyka inwestycji kapitałowych. Na Litwie bardzo małe kredyty dla początkujących małych i średnich przedsiębiorstw - do 25 000 Euro (albo odpowiednik w innej walucie) udzielane są w trybie uproszczonym, stosując mniejsze niż normalnie oprocentowanie.
- **Ulgi podatkowe.** Na Litwie stosowane są ulgi w podatku dochodowym w stosunku do przedsiębiorstw indywidualnych oraz jednostek gospodarczych nie dążących do osiągnięcia zysku (Non Profit). Do roku 2009 rady samorządów lokalnych miały prawo zwolnić przedsiębiorstwa od obowiązku płacenia podatku gruntowego.
- **Gwarancje.** Instytucja gwarancyjna INVEGA udziela gwarancji instytucjom kredytowym na mikrokredyty, kredyty udzielone małym i średnim przedsiębiorstwom na rozpoczęcie

działalności gospodarczej oraz na kredyty przeznaczone na rozwój przedsiębiorstwa. Fundusz Pożyczkowy Rolnictwa od roku 1997 udziela gwarancji na kredyty udzielone małym i średnim przedsiębiorstwom działającym na terenach wiejskich, zajmujących się działalnością alternatywną wobec działalności rolniczej, a także na kredyty udzielane przedsiębiorstwom skupującym, przerabiającym i /albo sprzedającym produkty rolnicze. (<http://www.invega.lt>)

- **Pomoc udzielana przez urzędy pracy.** Subsydia na realizację projektów dotyczących lokalnych inicjatyw w dziedzinie zatrudnienia. Subsydia są udzielane podmiotom gospodarczym tworzącym nowe miejsca pracy, zatrudniającym nowych pracowników, organizującym naukę nabywania nowych nawyków produkcyjnych osobom wspieranym na rynku pracy. (www.ldb.lt).

WSPARCIE NIEFINANSOWE:

Usługi publiczne :

- **Sieć instytucji usługowych dla przedsiębiorczości,** stanowią centra informacji przedsiębiorczości (kontakt pod adresem: <http://www.lvpa.lt/lt/content/viewitem/14933/>) oraz inkubatory przedsiębiorczości (kontakt pod adresem: <http://www.lvpa.lt/lt/content/viewitem/14934/>). Sieć usług dla biznesu tworzona jest przez samorządy. Instytucje te świadczą na ulgowych warunkach subsydiowane przez państwo i samorządy usługi dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz dla osób fizycznych (informacje, konsultacje, szkolenie, pomoc praktyczną, wynajem pomieszczeń i inne usługi). Szczegółowo sieć instytucji świadczących usługi na rzecz biznesu jest omówiona w artykule “Terytorialny i instytucjonalny system wspierania przedsiębiorczości na Litwie”.
- **Agencja rozwoju gospodarczego Litwy (zreorganizowana w instytucję publiczną “„INVESTUOK LIETUVOJE“ (Inwestuj na Litwie) i instytucję publiczną „EKSPORTUOJANČIOJI LIETUVA“ (Litwa eksportująca),** została utworzona przez Ministerstwo Gospodarki. Jej zadaniem jest przyciąganie inwestycji bezpośrednich na Litwę, zwiększanie eksportu litewskiego, tworzenie przyjaznego dla inwestycji zagranicznych klimatu za granicą. (<http://www.verslolietuva.lt>).
- **Instytucja Publiczna Litewskie Centrum Inowacyjne.** Jest to organizacja Non Profit, świadcząca usługi wspierające inowacyjność w przedsiębiorstwach, instytucjach naukowych, pomoc strukturom stowarzyszeniowym przedsiębiorstw oraz organizacjom wspierającym przedsiębiorczość. Udziałowcem Centrum jest Ministerstwo Gospodarki RL,

Ministerstwo Oświaty i Nauki RL oraz Litewska Konfederacja Przemysłowców. (<http://www.lic.lt>).

- **Parki naukowo – technologiczne**, parki naukowe, parki badań, technopole (<http://www.inovacijos.lt/index.php?123223897>) zachęcają do wymiany myśli i technologii pomiędzy uniwersytetami, instytutami badawczymi, przedsiębiorstwami i rynkiem. Zajmują się również inkubacją i tworzeniem nowych przedsiębiorstw pączkujących (spin-off) ułatwiają tworzenie się i szybki rozwój przedsiębiorstw inowacyjnych; tworzenie innych usług tworzących wartość dodaną; tworzą możliwości do korzystania na ulgowych warunkach z wysokiej jakości pomieszczeń, urządzeń i infrastruktury. Na Litwie działa 9 parków naukowo – technologicznych.
- **Ulgi prawne.** Główną ulgą prawną, w szerokim rozumieniu tego słowa, jest określanie warunków prawnych, aby przedsiębiorstwo – w sytuacji ciągle zmieniających się przepisów prawnych – można było zaliczyć do kategorii małych lub średnich przedsiębiorstw. W ten sposób przedsiębiorstwo uzyskuje prawo do pomocy państwa (subsydia, konsultacje i inne usługi publiczne). Pozwala to na konkutowanie w grupie przedsiębiorstw ubiegających się o pomoc unijną, eliminując w ten sposób przedsiębiorstwa silniejsze, bardziej konkurencyjne.
- **Decyzje polityczne** w istocie odzwierciedlają pogląd państwa na działania na rzecz wsparcia przedsiębiorczości. W dokumentach strategicznych państwa uwagę zwraca się na wzmacnianie biznesu i otoczenia biznesowego i ma to wpływ zarówno na tworzenie aktów prawnych, jak też bezpośrednią i pośrednią pomoc dla przedsiębiorczości. Szerzej problem roli państwa w pomocy dla małej i średniej przedsiębiorczości został omówiony we wcześniejszych rozdziałach niniejszego opracowania. Źródła finansowania pomocy dla przedsiębiorczości mogą być dwa:
 - Zasoby wewnętrzne (z wewnętrznych zasobów przedsiębiorstwa, albo grupy przedsiębiorstw);
 - Zasoby zewnętrzne (środki pochodzące z finansowania projektów wspólnych).

POMOC FINANSOWA:

- **Banki komercyjne.** Przedsiębiorcy, tworzący albo rozwijający działalność gospodarczą mogą korzystać z różnorodnych usług bankowych, takich jak: kredyty, linie kredytowe, overdrafty, leasing, faktoring, akredytywy i t.p. Niektóre banki proponują warunki szczególne, specjalne pakiety usług bankowych dla małych i średnich przedsiębiorstw (np. Šiaulių bankas, Ūkio bankas i inne). Dla banków: AB Šiaulių Bankas, UAB Medicinos Bankas i AB DnB NORD Bankas Rząd Republiki Litewskiej do końca roku 2012 udzielił kredytów na udzielanie mikrokredytów ze środków unijnych na kwotę 28,8 mln litów.

- **Fundusze ryzyka kapitałowego** – są to fundusze inwestycyjne, utworzone przez profesjonalnych inwestorów kapitałów ryzyka, którzy najczęściej inwestują w nowopowstające przedsiębiorstwa zgodnie z wcześniej zatwierdzonymi zasadami. Fundusze ryzyka kapitałowego charakteryzują się kojarzeniem wielkiego ryzyka inwestycyjnego i dużej stopy zwrotu.
(http://www.skatinimoplanas.lt/lt/pages/priemoniu_aprasymas/rizikos/kapitalo_fondai).
- **Aniołowie przedsiębiorczości** – są to indywidualne osoby, które w sposób ryzykowny inwestują kapitały i przekazują swoją wiedzę i doświadczenie przedsiębiorstwom posiadającym duży potencjał rozwojowy. „Aniołowie przedsiębiorczości” jest to jedna z form ryzykownego kapitału; ich inwestowanie jest bardzo ryzykowne, gdyż statystycznie tylko połowa inwestycji „aniołów przedsiębiorczości” przynosi zyski. Na Litwie tego rodzaju inwestowanie znajduje się w stadium początkowym.

POMOC NIEFINANSOWA:

- **Struktury stowarzyszeniowe** – są to stowarzyszenia, organizacje społeczne, zjednoczenia, konfederacje, związki, towarzystwa i inne. Struktury stowarzyszeniowe przedsiębiorczości są organizacjami „Non Profit”, ale wiele z nich prowadzi działalność komercyjną. Na Litwie struktury stowarzyszeniowe przedsiębiorczości są skupione w trzech blokach: stowarzyszenia gałęziowe, stowarzyszenia regionalne, konfederacje i izby (przemysłowe i handlowe).

Wspieranie przedsiębiorczości (tabela 11).

Wsparcie dla przedsiębiorczości	Wsparcie finansowe	Banki komercyjne	Specjalne pakiety usług dla MŚP.
		Fundusze kapitału Ryzyka i	Fundusze inwestycyjne
			"Anioły przedsiębiorczości"
	Wsparcie niefinansowe	Struktury stowarzyszeniowe	Asocjacje, konfederacje, kluby, związki, towarzystwa i inne
		Klastry	Tworzą się
		NPT	Narodowe platformy technologiczne

- **Klastry** – tworzą przedsiębiorstwa wzajemnie powiązane gospodarczo i wzajemnie się wspierające, zorientowane na powiększanie ostatecznej liczby produktów końcowych. To pod względem zasady geograficznej skoncentrowane w jednym miejscu współdziałające

przedsiębiorstwa, prowadzące wspólną działalność. Na Litwie klasteryzacja stawia dopiero pierwsze kroki, dlatego też klastrów spełniających w pełni ich definicję jeszcze brak. Obecnie istniejące, podobne do klastrów, twory ekonomiczne na razie można określić jako aglomeracje.

- **Narodowe platformy technologiczne (NPT).** NPT to określonego rodzaju zjednoczenie przedsiębiorstw i placówek naukowo – badawczych działających w obrębie jednego sektora. Celem NPT jest mobilizacja i skierowanie wysiłków na najbardziej przyszłościową działalność gospodarczą.

4. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA I ULGI ZWIĄZANE Z ICH STOSOWANIEM

OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Ocena wpływu na środowisko to konkretnie określenie wpływu zaplanowanych działań ekonomicznych na środowisko. Zasadniczym celem tej oceny jest zapewnienie zgromadzenia wszelkich informacji niezbędnych do przedłożenia Agencji Ochrony Środowiska i departamentów terenowych ochrony środowiska, które to instytucje podejmują decyzję o dopuszczalności inwestycji w określonym miejscu. Informacja dotyczy możliwego wpływu inwestycji na środowisko naturalne oraz możliwości minimalizacji tego wpływu. Zebrane materiały winny również zawierać opinię lokalnej społeczności na temat wpływu inwestycji na środowisko.

W procesie oceny, oprócz planowanej działalności gospodarczej organizatora działań (wykonawcy) oraz podmiotu przygotowującego dokumenty, uczestniczą inne podmioty (instytucje państwowe odpowiedzialne za ochronę zdrowia, za ochronę przeciwpożarową, za ochronę dziedzictwa kulturalnego, jak również instytucje samorządowe oraz społeczność lokalna

Na terenie Litwy ocena wpływu inwestycji na środowisko dokonywana jest od roku 1966 na podstawie ustawy o wpływie planowanych inwestycji na środowisko, regulującej proces oceny wpływu inwestycji na środowisko oraz wzajemny stosunek uczestników procesu oceny.

Oceny wpływu na środowisko dokonuje się gdy:

1. planowana działalność gospodarcza jest wpisana na listę tych rodzajów działalności, które wymagają oceny oddziaływania na środowisko;
2. gdy drogą eliminacji zostanie ustalone, że dla prowadzenia danego rodzaju działalności gospodarczej konieczne jest, dokonanie oceny wpływu tej działalności na środowisko;
3. gdy planowana działalność gospodarcza może oddziaływać na terytorium Europejskiej Sieci Ekologicznej „Natura 2000” zaś instytucja odpowiedzialna za ochronę terytorium chronionego oceni, iż oddziaływanie inwestycji na środowisko może być znaczne.

Główne cele kwalifikacji planowanej działalności gospodarczej pod względem zgodności z celami ochrony środowiska to: ustalenie, czy istnieje konieczność wykonania oceny oddziaływania planowanej działalności gospodarczej na środowisko; zapewnienie że na ochronę środowiska zostanie zwrócona uwaga nie tylko poprzez środki techniczne zmniejszające oddziaływanie planowanej działalności gospodarczej na środowisko, ale też poprzez kompleksowe środki zapobiegające negatywnemu oddziaływaniu na środowisko. Kwalifikacji planowanej działalności w tym względzie dokonuje odpowiedzialna instytucja na podstawie informacji dostarczonej przez organizatora planowanej działalności gospodarczej.

Inną procedurą oceny oddziaływania na środowisko jest przygotowywanie i zatwierdzanie programu. W trakcie tego etapu określany jest zakres dokonywanej oceny oddziaływania na środowisko. Program oceny oddziaływania na środowisko, przygotowany zgodnie z obowiązującymi zasadami, przedkładany jest podmiotom w celu sformułowania wniosków. Następnie program ten wraz z wnioskami jest przedkładany odpowiednim instytucjom do zatwierdzenia. Instytucja odpowiedzialna za zatwierdzanie dokonuje analizy programu i wniosków i zatwierdza program. Na podstawie zatwierdzonego programu sporządzane jest sprawozdanie, w którym w sposób wyczerpujący omawia się oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska naturalnego, środki zmniejszające to oddziaływanie oraz środki i działania alternatywne. Następnie sprawozdanie to jest przekazywane podmiotom w celu uzyskania wniosków dotyczących możliwości prowadzenia działalności gospodarczej. Następnie z wnioskami zapoznawane jest społeczeństwo.

W następnej kolejności program wraz z wnioskami i uargumentowanymi wnioskami wynikającymi z konsultacji społecznej przedkładany jest instytucji odpowiedzialnej w celu podjęcia decyzji. Instytucja odpowiedzialna niezwłocznie organizuje opublikowanie swojej decyzji na łamach strony internetowej Ministerstwa Ochrony Środowiska. Instytucja odpowiedzialna po dokonaniu analizy sprawozdania podejmuje umotywowaną decyzję i ocenia, czy planowana działalność gospodarcza jest dopuszczalna w określonym miejscu.

Sposoby informowania społeczeństwa i jego uczestniczenia w powyższych procedurach:

- informacja o planowanej działalności gospodarczej i o programie oceny oddziaływania działalności na środowisko;
- publiczne zapoznanie społeczeństwa ze sprawozdaniem na temat programu oceny oddziaływania na środowisko;
- informowanie o podjętej decyzji dotyczącej planowanej działalności gospodarczej.

WYROBY I OPAKOWANIA PODLEGAJĄCE OPODATKOWANIU

Podatek z tytułu zanieczyszczania środowiska odpadami wyrobów i /albo opakowań opłaca producent i importer wyrobu (w tym i wyrobu już opodatkowanego).

Sposób obliczenia podatku określa ustawa o podatku za zanieczyszczanie środowiska. Podatek jest środkiem ekonomicznym skłaniającym do lepszego zagospodarowywania odpadów i zmniejszania zanieczyszczania środowiska. Podatek jest zaliczany na poczet wpływów budżetu państwa. Podatek ten jest wykorzystywany na finansowanie środków ochrony środowiska.

Płatnicy podatku:

- osoby produkujące wyroby podlegające opodatkowaniu i wprowadzające je na rynek;
- osoby pakujące wyroby i wprowadzające je na rynek, również w tym przypadku, jeśli usługę pakowania wykonuje inna osoba na podstawie umowy.
- Osoby wwożące wyroby i opakowania podlegające opodatkowaniu oraz wprowadzające je na rynek wewnętrzny.

Podatek za zanieczyszczanie środowiska jest deklarowany i opłacany w ciągu 60 dni od upływu okresu sprawozdawczego (okres sprawozdawczy = rok).

Ustawy określające podatek za zanieczyszczanie środowiska:

- ❖ **Ustawa nr XI-254 z dnia 12 maja 2009 r. o podatku za zanieczyszczanie środowiska (zasady ogólne, płatnicy, przedmiot opodatkowania, stawki podatkowe, najnowsze zmiany ustawowe (*žin.*, 2009, Nr. 61-2404, zmiany);**
- ❖ **Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska nr D1-370/1K-230 “ W sprawie zatwierdzenia opisu obliczania wysokości podatku za zanieczyszczanie środowiska i trybu opłacania tego podatku” (*žin.*, 2008, Nr. 79-3140; zmiany, 2009 m. lipca 7 d.rozporządzenie Nr. D1-389/1K-215, *Žin.*, 2009, Nr. 83-3474).**
- ❖ **Ustawa o zagospodarowywaniu opakowań i ich odpadów (najnowsze zmiany *Žin.*, 2008, Nr. 71-266);**
- ❖ **Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska określające zasady zagospodarowywania opakowań i ich odpadów. (*Žin.*, 2002, Nr. 81-3503; 2004, Nr. 78-2761; 2005,Nr. 2-23; 2007, Nr. 6-271);**

5. STRUKTURY STOWARZYSZENIOWE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA LITWIE

Na Litwie istnieje ponad 700 podmiotów (organizacji) stowarzyszeniowych przedsiębiorczości. Są to struktury różnorodnego charakteru: stowarzyszenia, organizacje społeczne, zjednoczenia, konfederacje, związki, towarzystwa it.p.)

Struktura organizacji przedstawicielskich przedsiębiorczości na Litwie (tabela 12).

Spoleczne jednostki strukturalne (stowarzyszeniowe)
--

Struktury przedsiębiorczości (osób prawnych)	Struktury osób fizycznych	Centra, wyspecjalizowane instytucje publiczne
Przedsiębiorstw;	Specjalność (działania);	Inicjatywne
Instytucji;	Związki zawodowe	Informacyjne
Organizacje parasolowe;	Społeczne	Prewencyjne
Oddziały organizacji zagranicznych;	Wsparcia i nadzoru	Reprezentujące
Inne.	Kulturalne	Opieki
	Czasu wolnego	Współpracy międzynarodowej
	Młodzieżowe	Inne
	Specyficzne	

Litewskie struktury stowarzyszeniowe są zgrupowane w trzech blokach: stowarzyszenia branżowe, stowarzyszenia regionalne, konfederacje i izby. Każdy z bloków posiada własną specyfikę.

Stowarzyszenia branżowe – to pierwsze ogniwo reprezentujące przedsiębiorczość, które jednoczy wytwórnice, sklepy, świadczeniodawców usług itp. Jest to narodowy (krajowy) poziom reprezentacji a spektrum reprezentacji dotyczy specyficznych interesów branży. Stowarzyszenia branżowe nie posiadają mandatu do reprezentowania ogólnego interesu gospodarczego kraju. To bardzo ważna część składowa struktur narodowych, gdyż członkostwo w stowarzyszeniu branżowym daje prawo organizacjom narodowym do reprezentowania interesów danej branży.

Stowarzyszenia regionalne – ich wpływy są bezpośrednio związane z liczbą przedsiębiorstw w danym regionie i z potencjałem przedsiębiorczości regionu. Stowarzyszenia regionalne nie posiadają prawa ani do reprezentowania określonej branży, ani narodowych interesów gospodarczych. Organizacje te posiadają zintegrowany na zasadzie regionalnej system zarządzania, zaś reprezentowanie interesów cedują do kompetencji narodowych (krajowych) struktur przedsiębiorczości.

Konfederacje, izby i inne struktury krajowe – posiadają szeroki mandat do reprezentowania całego systemu przedsiębiorstw całego kraju.. Narodowe stowarzyszenia jednoczą stowarzyszenia branżowe i regionalne i posiadają największy wpływ na podejmowane przez państwo decyzje gospodarcze. Organizacje te cieszą się najwyższym uznaniem w społeczeństwie. Działające na Litwie narodowe struktury stowarzyszeniowe przedsiębiorczości mają prawo do delegowania swego przedstawiciela do pracy w charakterze społecznego doradcy Premjera Rządu. Obowiązki te pozwalają na nawiązanie ścisłego kontaktu zwrotnego pomiędzy Rządem i strukturami stowarzyszeniowymi przedsiębiorczości.

Każda narodowa struktura stowarzyszeniowa przedsiębiorczości oraz niektóre struktury branżowe należą do międzynarodowych struktur stowarzyszeniowych przedsiębiorczości i

korzystając z ich mandatu wywierają wpływ na decyzje związane z handlem międzynarodowym, z wydawaniem aktów prawnych na szczeblu Unii Europejskiej oraz zajmują się wyszukiwaniem partnerów zagranicznych do współpracy. . Często działalność wszystkich trzech bloków rozwijana jest w tym samym celu: dla zapewnienia korzyści określonej grupie społeczeństwa, w celu osiągnięcia pozytywnego wyniku działalności gospodarczej.

6. ZATRUDNIANIE PRACOWNIKÓW KRAJOWYCH ORAZ ZAGRANICZNYCH, WYDAWANIE WIZ PRACOWNICZYCH

TRYB WYDAWANIA ZEZWOLEŃ NA PRACĘ OBYWATELOM PAŃSTW OBCYCH

Pracodawca chcący zatrudnić obywatela państwa obcego winien zwrócić się do terytorialnego urzędu pracy (zgodnie z adresem swojej firmy) i zarejestrować wolne miejsce pracy. Wniosek o zezwolenie na zatrudnienie cudzoziemca nie będzie rozpatrywany jeśli w ciągu ostatniego miesiąca przed złożeniem wniosku nie zgłosił do urzędu pracy wolnego miejsca pracy, albo gdy obcokrajowiec już posiada ważne zezwolenie na pracę w innym przedsiębiorstwie.

Rejestracja wolnego miejsca pracy nie obowiązuje gdy:

- przedsiębiorstwo przyjmuje do pracy obcokrajowca czasowo delegowanego do pracy na Litwie;
- pracodawca chce zatrudnić obcokrajowca jako stażystę lub praktykanta.

Terenowemu urzędowi pracy przedkładane są następujące dokumenty:

Pracodawca, który chce zatrudnić obcokrajowca z powodu braku pracownika krajowego o wymaganych kwalifikacjach winien przedłożyć urzędowi pracy wniosek o wydanie zezwolenia na zatrudnienie na odpowiednim formularzu (formularz 1). Do wniosku należy dołączyć:

1. Kopie paszportu obcokrajowca, albo innego dokumentu zezwalającego na wyjazd za granicę;
2. Kopię dyplomu obcokrajowca, lub innego dokumentu potwierdzającego jego kwalifikacje;
3. Kopię zaświadczenia wydanego przez kompetentną instytucję w sprawie uznania kwalifikacji zawodowej obcokrajowca, jeśli zawód jest reglamentowany na terytorium Litwy. Informacji na temat uznawania kwalifikacji zawodowych udziela Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej;
4. Zaświadczenie Centrum Oceny Jakości Studiów w sprawie oceny kwalifikacji, jeśli zawód nie jest reglamentowany na terytorium Republiki Litewskiej, ale dla jego wykonywania istnieje wymóg posiadania wyższego wykształcenia;
5. Kopię dokumentu potwierdzającego dwuletnie doświadczenie zawodowe (staż pracy) obcokrajowca zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi na przestrzeni ostatnich 3 lat;

-
6. Kopie dokumentów potwierdzających doskonalenie przez obcokrajowca kwalifikacji zawodowych zgodnie z kierunkiem posiadanych kwalifikacji (jeśli takowe kwalifikacje doskonalił);
 7. Podpisane przez pracodawcę zaświadczenie stwierdzające:
 - konieczność zatrudnienia obcokrajowca;
 - * liczbę pracowników zwolnionych w ciągu ostatnich 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o zatrudnienie obcokrajowca (należy wskazać powody zwolnień, kwalifikacje zwolnionych pracowników, pełnione przez nich funkcje);
 - niekaralność pracodawcy z art. 2063 Administracyjnego Kodeksu Karnego Republiki Litewskiej.

Przedsiębiorstwo przyjmujące oddelegowanego czasowo do pracy obcokrajowca, którego stałe miejsce pracy znajduje się za granicą, terytorialnemu urzędowi pracy przedkłada wniosek na formularzu nr 2. Do wniosku należy dołączyć:

1. Umowę o świadczenie usług lub wykonanie robót zawartą pomiędzy przedsiębiorstwem a przedsiębiorstwem zagranicznym, które swego pracownika do pracy na Litwie wydelegowało;
2. Kopię świadectwa rejestracyjnego zagranicznej osoby prawnej, albo też wypis z zagranicznego rejestru osób prawnych;
3. Szczegółowy opis projektu z objaśnieniem, dlaczego dla realizacji tego projektu wybrano usługi świadczone przez przedsiębiorstwo zagraniczne i w jakim celu planuje się zatrudnienie delegowanego obcokrajowca;
4. Kopię paszportu, lub innego dokumentu obcokrajowca;
5. Kopię umowy o pracę zawartą z firmą delegującą obcokrajowca;
6. Zaświadczenie wydane przez kompetentną instytucję, stwierdzające że obcokrajowiec jest ubezpieczony w instytucji ubezpieczenia społecznego w kraju pochodzenia;
7. Kopię dyplomu, albo innego dokumentu, potwierdzającego kwalifikacje zawodowe obcokrajowca.

Pracodawca, chcący zatrudnić obcokrajowca jako stażystę albo praktykanta, winien przedłożyć terenowemu urzędowi pracy wypełniony wniosek na formularzu 3. Do wniosku dołącza się:

1. Kopię paszportu obcokrajowca, albo innego dokumentu zezwalającego na wyjazd za granicę;
2. Kopię dyplomu, albo innego dokumentu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe obcokrajowca;
3. Zaświadczenie wydane przez Centrum Oceny Jakości Studiów, jeśli zawód nie jest

reglamentowany na terytorium Republiki Litewskiej, ale wymagane jest wyższe wykształcenie;

4. Zaświadczenie wydane przez zagraniczną uczelnię, potwierdzające fakt odbywania studiów przez obcokrajowca (zaświadczenie zastępuje dokumenty wymienione w punktach 2,3, jeśli obcokrajowiec jeszcze studiuje w zagranicznej uczelni);

5. Informacja pracodawcy o stopniu opanowania przez obcokrajowca języka litewskiego, pozwalającym na wykonywanie pracy;

6. Zaświadczenie podpisane przez prezesów instytucji AIESEC - Litwa, albo Litewskiego Stowarzyszenia Medycyny Studenckiej (LiMSA) stwierdzające zasadność zatrudnienia obcokrajowca;

7. Kopię umowy o współpracy zawartej pomiędzy pracodawcą i stowarzyszeniem AIESEC - Litwa lub LiMSA.

Jeśli inne przepisy prawa nie stanowią inaczej, dokumenty zagraniczne winny być legalizowane w określonym trybie, albo potwierdzone zaświadczeniem (Apostille).

Tłumaczenie dokumentów sporządzonych w języku innym niż litewski winno być potwierdzone podpisem tłumacza dokonującego tłumaczenia.

WYDAWANIE ZEZWOLENIA NA PRACĘ OBCOKRAJOWCA

Litewski urząd pracy informuje pracodawcę na piśmie o decyzji w przedmiocie wydania zezwolenia na zatrudnienie obcokrajowca, przedłużenia takowego zezwolenia lub odmowy jego wydania.

Po uzyskaniu informacji o wydaniu zezwolenia na zatrudnienie obcokrajowca, albo przedłużeniu zezwolenia, należy wnieść opłatę:

- Za wydanie zezwolenia na okres 1 roku — **420 litów**,
- Za przedłużenie zezwolenia — **180 litów**,
- Za wydanie zezwolenia na okres do 2 lat — **520 litów**,
- Za wydanie zezwolenia na pracę sezonową — **120 litów**,
- Za wydanie duplikatu zezwolenia — **30 litów**.

REJESTROWANIE UMÓW O PRACĘ

Pracodawca, nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia otrzymania zezwolenia na zatrudnienie obcokrajowca, winien przedłożyć terytorialnemu urzędowi pracy kopię zawartej z obcokrajowcem umowy o pracę (po dwa egzemplarze w języku litewskim i w języku zrozumiałym dla obcokrajowca). Terytorialny urząd pracy umowę rejestruje w dzienniku, którego formę określa Dyrektor Litewskiego Urzędu Pracy, a następnie stawia stempel "Otrzymano". Jeśli w ustalonym terminie nie zostanie przedłożona kopia umowy o pracę, urząd pracy zezwolenie na zatrudnienie obcokrajowca anuluje. Wymogi stawiane wobec umowy o pracę:

1. Umowa o pracę z obcokrajowcem winna być sporządzona na piśmie, zgodnie z trybem przewidzianym w ustawodawstwie litewskim i w formie zatwierdzonej przez Rząd;

2. Umowa winna być sporządzona w dwóch językach – w języku litewskim oraz w języku zrozumiałym dla cudzoziemca;
3. Umowa o pracę winna być sporządzona w dwóch egzemplarzach. Po jednym egzemplarzu umowy sporządzonej w dwóch językach (litewskim i języku zrozumiałym dla cudzoziemca) pozostaje w terenowym urzędzie pracy;
4. Umowa o pracę winna być sporządzona na czas określony; zezwolenie na zatrudnienie obcokrajowca określa datę początku i końca zatrudnienia;
5. Uprawnomocnienie się umowy o pracę nie może być wcześniejsze niż początkowa data ważności zezwolenia na zatrudnienie;
6. W rubryce „Pracownik rozpoczyna pracę” należy wskazać datę nie wcześniejszą niż data zezwolenia na pobyt na terytorium Republiki Litewskiej;
7. Wynagrodzenie za pracę nie może być niższe niż wynagrodzenie pracownika – obywatela Litwy, wykonującego tę samą pracę.

Urząd Pracy Republiki litewskiej i terenowe urzędy pracy w ocenie zgodności powyższego punktu z rzeczywistością kierują się kwartalnymi informacjami Departamentu Statystyki o średniej miesięcznej płacy krajowej brutto w poszczególnych branżach i rodzajach działalności gospodarczej.

PO ROZWIĄZANU UMOWY O PRACĘ

Na trzy dni przed terminem zakończenia obowiązywania umowy o pracę pracodawca winien o tym powiadomić na piśmie Litewski Urząd Pracy przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej.

PRZEDŁUŻENIE WAŻNOŚCI ZEZWOLENIA NA ZATRUDNIENIE OBCOKRAJOWCA

Warunki przedłużenia zezwolenia:

- w przypadku konieczności produkcyjnej;
- tylko w tym przypadku, gdy zezwolenie zostało wydane na okres krótszy niż 2 lata;
- po wydaniu zezwolenia na zatrudnienie obcokrajowca, w każdym przypadku okres zezwolenia nie może być dłuższy niż dwa lata.

Chcąc przedłużyć ważność zezwolenia, pracodawca, nie później niż na 2 miesiące przed upływem ważności zezwolenia, winien przedłożyć terytorialnemu urzędowi pracy wniosek w tej sprawie na określonym formularzu (formularz 4). Do wniosku należy dołączyć:

1. Wydane zezwolenie na pracę obcokrajowca;
2. Kopię paszportu obywatela zagranicznego lub innego dokumentu uprawniającego do przekraczania granicy;
3. Oświadczenie pracodawcy (jeśli obcokrajowiec jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę). Oświadczenie winno zawierać informację o:

4. Konieczności produkcyjnej przedłużenia zezwolenia na pracę obcokrajowca;
5. Pracy obcokrajowca w jego miejscu zatrudnienia, określając jego funkcje, długość zatrudnienia, wielkość wynagrodzenia, wielkość naliczonego i odprowadzonego podatku od dochodów osobistych, a także składek na ubezpieczenie społeczne;
6. Zwolnieniach pracowników w zakładzie pracy za okres 6 miesięcy przed wystąpieniem o przedłużenie zezwolenia na pracę obcokrajowca. Należy omówić powody zwolnień z pracy pracowników, kwalifikacje pracowników zwolnionych oraz wykonywane przez nich funkcje);
7. Potwierdzenie kompetentnej instytucji zagranicznej, że obcokrajowiec jest ubezpieczony w instytucji ubezpieczenia społecznego w delegującej go firmie (jeśli stałe miejsce pracy znajduje się za granicą);
8. Umowę o świadczeniu usług, albo wykonaniu robót, zawartą pomiędzy przedsiębiorstwem i przedsiębiorstwem zagranicznym delegującym obcokrajowca (jeśli stałe miejsce zatrudnienia obcokrajowca znajduje się za granicą).

WYDAWANIE WIZ PRACOWNICZYCH

Od roku 2009 obcokrajowiec (obywatel kraju trzeciego), który zamierza zatrudnić się na Litwie na podstawie zezwolenia wydanego przez urząd pracy, może ubiegać się o wielokrotną wizę uprawniającą do zatrudnienia na terytorium Republiki Litewskiej, ale na okres nie dłuższy niż na okres jednego roku. W celu otrzymania wizy wielokrotnej w przedstawicielstwie dyplomatycznym lub konsularnym Republiki Litewskiej za granicą należy przedłożyć następujące dokumenty:

- Podanie litewskiego przedsiębiorstwa zapraszającego o wydanie wizy wielokrotnej. Podanie należy zaadresować do tego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub konsularnego Republiki Litewskiej za granicą, do którego obcokrajowiec będzie się zwracał o wydanie wizy. W podaniu powinny być określone:
 1. Podstawowe dane o przedsiębiorstwie (nazwa firmy, forma prawna firmy, siedziba, kod firmy, nazwa Rejestru Osób Prawnych w którym firma jest zarejestrowana, kod płatnika podatku VAT (jeśli firma jest płatnikiem VAT), adres firmy, telefon, fax, imię i nazwisko przedstawiciela osoby prawnej, jej funkcja, telefon, podpis);
 2. Imię i nazwisko cudzoziemca, data i miejsce urodzenia, płeć, obywatelstwo, seria i numer dokumentu podróznego (paszportu), adres miejsca zamieszkania w kraju pochodzenia, cel przybycia, data przybycia na Litwę, adres pomieszczeń, w których będzie przebywał obcokrajowiec w czasie swego pobytu na Litwie, imię i nazwisko właściciela pomieszczeń, albo nazwa hotelu, jego adres i telefon;
 3. Zobowiązanie do należytego zakwaterowania obcokrajowca, i że w razie potrzeby zostaną pokryte wydatki związane z powrotem obcokrajowca do kraju jego zamieszkania.

- Potwierdzoną w ustalonym trybie kopię zezwolenia na pracę wydaną obcokrajowcowi przez urząd pracy. Jednocześnie należy przedłożyć dokumenty niezbędne do otrzymania wizy, określone w rozporządzeniach Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Spraw Zagranicznych nr 1V-280/V-109, nr 136 – 4961, nr 36-1392, nr 115-4914:

1. Dokument potwierdzający wniesienie opłaty konsularnej. W przypadku gdy na podstawie przepisów prawa obcokrajowiec jest zwolniony z opłaty konsularnej, winny zostać przedłożone dokumenty potwierdzające okoliczności, wskutek których obcokrajowiec od opłaty został zwolniony;
2. Ważny dokument podróży (paszport), którego ważność winna być przynajmniej o 3 miesiąca dłuższa niż okres ważności wizy, o którą ubiega się obcokrajowiec;
3. Określony przez prawo wypełniony wniosek o wydanie wizy schoengenowskiej;
4. Jedną kolorową fotografię o wymiarach 35x45 mm odpowiadającą wiekowi osoby;
5. Ważny dokument potwierdzający ubezpieczenie zdrowotne (polisę). Suma ubezpieczenia – 20 tysięcy litów;
6. Dokumenty potwierdzające prawo powrotu do kraju, z którego obcokrajowiec przybył, albo do kraju, którego obcokrajowiec jest stałym mieszkańcem, albo do kraju trzeciego.

Obcokrajowiec, który zamierza nadal (drugi rok) pracować w przedsiębiorstwie wskazanym w zezwoleniu na pracę, winien nie później niż na sześć miesięcy przed upływem ważności narodowej wizy wielokrotnej przedłożyć policji migracyjnej dokumenty i wniosek o zezwolenie na czasowy pobyt na terytorium Republiki Litewskiej.

Uwaga. Zwracamy uwagę, że wiza narodowa Republiki Litewskiej nie jest ważna na terytorium innych krajów Schoengen, ale uprawnia do jednokrotnego przejazdu tranzytowego przez te kraje, aby dotrzeć na terytorium Republiki Litewskiej.

Przedsiębiorstwo, które rozwiązało umowę o pracę z obcokrajowcem, winno wystąpić do litewskiego przedstawicielstwa konsularnego, które wydało wizę obcokrajowcowi, albo do Departamentu Migracji przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych o anulowanie narodowej wizy wielokrotnej wydanej obcokrajowcowi. We wniosku winno być zawarte: dane osobowe obcokrajowca (imię i nazwisko, data urodzenia, obywatelstwo) oraz data rozwiązywania umowy o pracę.

Zwracamy uwagę na fakt, że zanim wiza nie zostanie anulowana, pracodawca jest zobowiązany do pokrycia w razie potrzeby kosztów powrotu obcokrajowca do państwa, do którego ma on prawo powrócić.

Uwaga. Decyzję o wydaniu wizy podejmuje się nie później niż w ciągu 10 dni roboczych licząc od daty złożenia wniosku o jej przyznanie wraz z niezbędnymi dokumentami. W

szczególnych przypadkach, gdy zachodzi złożony proces rozpatrywania wniosku, odpowiedzialny urzędnik służby wizowej może przedłużyć okres oczekiwania na wydanie wizy do 30 dni kalendarzowych.

Tryb wydawania wiz Republiki Litewskiej regulują następujące akty prawne:

- ❖ **Ustawa Republiki Litewskiej “O statusie prawnym obcokrajowców”** (Žin., 2004, Nr. 73-2539).
- ❖ **Opis zasad dotyczących dokumentów dla wydawania wiz, anulowania wiz, konsultowania się z organizatorami podróży oraz akredytacji biur podróży, trybu zapraszania obcokrajowca na pobyt czasowy na terytorium Republiki Litewskiej. Opis ten został zatwierdzony rozporządzeniami Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Spraw Zagranicznych nr 1V-280/V-109** (Žin., 2004, Nr. 136-4961; 2009, nr. 36-1392; nr. 115-4914).
- ❖ **Spis krajów, wobec których obywateli lub osób zamieszkałych w tych krajach stosuje się tryb wizowy dotyczący wizy tranzytowej w ruchu lotniczym. Spis został zatwierdzony rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Spraw Zagranicznych nr 1V-278/V-110** (Žin., 2004, Nr. 136-4960);
- ❖ **Spis instytucji państwowych Republiki Litewskiej uprawnionych do wydawania wiz obcokrajowcom. Spis został zatwierdzony rozporządzeniem Ministra spraw Wewnętrznych nr 1V-292** (Žin., 2004, nr. 140-5130, nr. 140-5130; 2005, nr. 14-438, nr. 60-2141; 2006, nr. 31-1099, nr. 42-1541; 2007, nr. 66-2585; 2008, nr. 33-1209, nr. 98-3805).

7. PODATKI, UREGULOWANIA DOTYCZĄCE ROZLICZEŃ PODATKOWYCH NA LITWIE

PODATEK OD DOCHODÓW OSOBISTYCH (PIT)

Płatnikami podatku od dochodów osobistych są osoby stale zamieszkałe na terytorium Republiki Litewskiej (rezydenci), lub nierezydenci, którzy są zobowiązani do płacenia podatku od dochodów uzyskanych na terytorium Republiki Litewskiej.

Zgodnie z ustawą o podatkach, za rezydenta w okresie podatkowym uważa się osobę (niezależnie od jej obywatelstwa), która:

- posiada stałe miejsce zamieszkania na terytorium Republiki Litewskiej;
- której miejscem prowadzenia interesów osobistych, społecznych lub ekonomicznych jest bardziej Republika Litewska niż inny kraj;
- która w okresie podatkowym przebywała na terytorium Republiki Litewskiej 183 dni lub dłużej (nieprzerwanie lub z przerwami);
- która w ciąg ostatnich dwóch lat przebywała na terytorium Republiki Litewskiej dłużej niż 280 dni (nieprzerwanie lub z przerwami) i w jednym z tych okresów podatkowych przebywała na terytorium Republiki Litewskiej nieprzerwanie lub z przerwami (w takim przypadku osoba jest uważana za stałego mieszkańca Litwy w okresie tych dwóch lat). 90 albo więcej dni

Od 1 stycznia 2009 r. stosowana jest stawka podatkowa:

- ✓ 15% stawka od dochodów osobistych (PIT). Stawkę stosuje się do dochodów miesięcznych po odjęciu nieopodatkowanego minimum. Osoby fizyczne prowadzące

indywidualną działalność gospodarczą opłacają podatek według stawki 15 % od dochodu. Honoraria autorskie podlegają opodatkowaniu według stawki 15 %.

- ✓ Składka na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne wynosi 6 % i wpłacana jest do Państwowego Funduszu Ubezpieczeń „Sodra“
- ✓ Dochody z zysku podzielonego (dywidenda) opodatkowane są według stawki 20% (od 2010 r. - 15 %).
- ✓ Podatek od dochodów osobistych płacony jest po wypłaceniu wynagrodzenia, odpowiednio do 15 lub ostatniego dnia miesiąca. Deklarację składa się do dnia 15 następnego miesiąca;
- ✓ każdy płatnik podatku może przeznaczyć 2 % tego podatku na wsparcie społeczne. W tym przypadku należy wskazać adres organizacji wspieranej.

❖ **Ustawa Republiki Litewskiej „O podatku od dochodów osobistych“ nr IX-1007 z późniejszymi zmianami.**

PODATEK DOCHODOWY JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH

Dochód osób prawnych od dnia 1 stycznia 2010 r. opodatkowany jest podatkiem dochodowym według podstawowej stawki podatkowej – 15 %.

* Wobec jednostek gospodarczych, w których średnie statystyczne zatrudnienie nie przekracza 10 osób, zaś przychody w okresie podatkowym nie przekraczają kwoty 500 tysięcy litów, stosuje się obniżoną stawkę podatkową wynoszącą 5% od dochodu.

Dochody zagranicznej jednostki gospodarczej, których źródło znajduje się na terytorium Republiki Litewskiej, uzyskane nie przez jej stałą siedzibę na Litwie, opodatkowane są bez odliczeń według stawki podatkowej 10 %. 10 – procentowa stawka podatkowa stosowana jest wobec:

- honorariów,
- dochodów z tytułu zadośćuczynienia finansowego za naruszenie praw autorskich i pokrewnych.

Od 1 stycznia 2010 r. opodatkowaniu podlegają dochody pochodzące ze sprzedaży, lub w inny sposób przekazanych nieruchomości na własność innym osobom, a także z wynajmu nieruchomości znajdujących się na terytorium Republiki Litewskiej. Stawka podatkowa wynosi 15 %. Według takiej samej stawki podatkowej opodatkowane są dochody wykonawców utworów artystycznych, honorariów sportowych a także rocznych wypłat (tantiemów) za pracę w radach nadzorczych oraz z tytułu otrzymanych dywidend.¹

Od 1 stycznia 2010 r. według 10 – procentowej stawki podatkowej opodatkowuje się dochody zagranicznych jednostek gospodarczych (które nie są zarejestrowane w krajach członkowskich Europejskiej Przestrzeni Gospodarczej, z którymi nie ma podpisanej umowy o

1

unikaniu podwójnego opodatkowania), także dochody z oprocentowania. Dotyczy to dochodów, których źródło nie pochodzi ze stałej siedziby jednostki gospodarczej znajdującej się na terytorium Republiki Litewskiej. Od 1 stycznia 2010 r. dochody zagranicznych jednostek gospodarczych zarejestrowanych na terenie Europejskiej Przestrzeni Gospodarczej, albo na terenie państw, z którymi podpisana jest umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania - opodatkowaniu nie podlegają.

❖ **Podatek dochodowy od jednostek gospodarczych reguluje ustawa „O podatku dochodowym“ z dnia 20 grudnia 2001 r. nr IX-675 (z późniejszymi zmianami), (Valstybės žinios 2001 Nr. 110-3992.)**

1) Dywidenda nie podlega opodatkowaniu w tym przypadku, gdy jednostka otrzymująca dywidendę nie krócej niż przez okres 12 miesięcy dysponowała 10 % akcji dających prawo głosu.

PODATEK OD WARTOŚCI DODANEJ (VAT)

Podstawowa stawka podatkowa podatku VAT wynosi 21 %.

Obniżoną, 9 – procentową stawkę podatku VAT stosuje się wobec:

- ✓ energii cieplnej używanej do ogrzania budynków mieszkalnych (do 31 sierpnia 2010 r.) ;
- ✓ książek i nieperiodycznych wydawnictw informacyjnych (wliczając w to podręczniki szkolne, zeszyty do ćwiczeń, encyklopedie, słowniki, broszury, albumy fotograficzne i reprodukcji obrazów, literaturę dla dzieci z obrazkami, zeszyty do malowania i kolorowania, nuty drukowane albo w rękopisach, mapy, schematy i rysunki, (za wyjątkiem kalendarzy, notesów i podobnych druków). Stawka obowiązywała do 31 grudnia 2010 r.
- ✓ Do dnia 31 grudnia 2010 r. obniżona, 5 – procentowa stawka podatku VAT była stosowana w stosunku do leków i innych medykamentów, jeśli ich cena była częściowo refundowana przez państwo.
- ✓ Osoby prawne i fizyczne, prowadzące działalność gospodarczą, podlegają rejestracji jako płatnicy VAT gdy::
 - wartość wytworzonych towarów lub świadczonej usług w okresie 12 miesięcy przewyższała kwotę 100 tysięcy litów;
 - osoba prowadząca działalność gospodarczą wwiozła z krajów członkowskich Unii Europejskiej w ciągu roku kalendarzowego towary o wartości przekraczającej kwotę 35 tysięcy litów.

Osoby prawne i fizyczne, których dochody w ciągu 12 miesięcy nie przekroczyły kwoty 100 tysięcy litów mogą dobrowolnie zarejestrować się jako płatnicy podatku VAT.

Zagraniczne jednostki gospodarcze winny zarejestrować się jako płatnicy podatku VAT od momentu rozpoczęcia działalności gospodarczej. Ustawa o podatku VAT określa przypadki, gdy

zagraniczne jednostki gospodarcze nie podlegają rejestracji jako płatnicy VAT. Dotyczy to przypadków gdy:

- jednostka ta dostarcza towary albo usługi, które według ustawy o podatku VAT nie podlegają opodatkowaniu tym podatkiem;
- jednostka ta dostarcza towary albo usługi, które w świetle przepisów ustawy o podatku VAT nie są przedmiotem opodatkowania tym podatkiem;
- jednostka dostarcza towary albo usługi, które w świetle przepisów ustawy o podatku VAT podlegają opodatkowaniu według stawki „0”. Wyjątki od tej zasady przewiduje ustawa.

Zagraniczna jednostka gospodarcza, która nie podlega obowiązkowi zarejestrowania się na Litwie jako płatnik VAT, w przypadku nabycia w innych krajach członkowskich Unii Europejskiej towarów, których wartość w ubiegłym roku kalendarzowym przewyższała kwotę 35 tysięcy litów - ma obowiązek zarejestrowania się jako płatnik VAT. Nie dotyczy to nabycia nowych środków transportu oraz innych towarów opodatkowanych podatkiem akcyzowym.

Podatek VAT jest płacony i deklarowany do 25 dnia następnego okresu rozliczeniowego.

❖ **Podatek od wartości dodanej (VAT) jest regulowany przepisami ustawy Republiki Litewskiej o podatku od wartości dodanej nr IX-751 z dnia 5 marca 2002 r. wraz z późniejszymi zmianami. (Valstybės žinios 2002 Nr. 35-1271).**

PODATEK AKCYZOWY

Podatkiem akcyzowym opodatkowane są napoje alkoholowe, przetworzony tytoń, produkty energetyczne oraz energia elektryczna. Wysokość akcyzy nie jest jednolita na poszczególne wyroby. Najniższym podatkiem akcyzowym opodatkowana jest energia elektryczna – 3,5 lita za megawatogodzinę oraz piwo – 8,5 lita za hektolitr. Najwyższa akcyza dotyczy alkoholu etylowego – 4416 litów za hektolitr, materiałów pędnych (np. benzyna bezołowiowa – 1500 litów za tonę produktu, benzyna ołowiowa – 2000 litów za tonę, nafta – 1140 litów za tonę).

❖ **Wysokość akcyzy jest określona w „Ustawie o akcyzie” z dnia 30 października 2001 r. nr IX – 569 (Valstybės žinios 2001 Nr. 98-3482).**

PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI

Podatek od nieruchomości obowiązane są płacić osoby prawne i fizyczne. Zgodnie z ustawą o podatku od nieruchomości przedmiotem opodatkowania są:

- majątek nieruchomy (lub jego część) należący do osób fizycznych na zasadzie prawa własności, pozostający na terytorium Republiki Litewskiej, za wyjątkiem pomieszczeń mieszkalnych, garaży w ogródkach działkowych, ferm, szklarni, gospodarstw rolnych,

pomocniczych gospodarstw rolnych, budynków przeznaczonych na cele naukowe, religijne, rekreacyjne, budynków przeznaczonych dla rybołówstwa oraz budowli infrastruktury technicznej, jeśli nie są wykorzystywane do działalności gospodarczej, albo nie są przekazywane na okres przynajmniej jednego miesiąca do korzystania przez osoby prawne;

- majątek nieruchomy należący do osób prawnych na zasadzie prawa własności, a położony na terytorium Republiki Litewskiej.
- Stawka podatku od nieruchomości wynosi 0,3 – 1 proc. od wartości nieruchomości. .
- Stawki podatku od nieruchomości, które będą obowiązywały w następnym roku podatkowym ustalają rady samorządów lokalnych..
- Podatek od nieruchomości jest opłacany i deklarowany do dnia 2 lutego następnego roku po roku podatkowym, za wyjątkiem tych przypadków, gdy podatek należy opłacać zaliczkowo.

❖ **Podatek od nieruchomości jest regulowany ustawą o podatku od nieruchomości z dnia 7 czerwca 2005 r. nr X-233 (Valstybės žinios Nr. 76-2741).**

PODATEK GRUNTOWY

- Płatnikami podatku gruntowego są właściciele gruntów prywatnych.
- Stosuje się stawkę podatkową w wysokości 1,5 %.
- Podatkiem gruntowym nie są opodatkowane drogi publiczne, działki gruntu należące do zagranicznych placówek dyplomatycznych i konsularnych (na zasadzie wzajemności) oraz grunty leśne.
- Podatek gruntowy jest płacony do dnia 1 października roku podatkowego.

❖ **Podatek gruntowy reguluje ustawa o podatku gruntowym z dnia 5 kwietnia 2007 r. nr I-2675 (z późniejszymi zmianami) (Valstybės žinios Nr.21-612).**

PODATEK SPADKOWY

Stawki podatku spadkowego:

- Jeśli wartość spadku nie przekracza 500 tysięcy litów, wówczas stawka podatku spadkowego wynosi 5% od sumy spadku;
- Jeśli wartość spadku przekracza kwotę 500 tysięcy litów, stawka wynosi 10% .

Spadek nie podlega opodatkowaniu, gdy po śmierci małżonka spadkobiercą zostaje drugi małżonek, a także gdy spadkobiercami są dzieci, rodzice, rodzeństwo, opiekunowie, podopieczni, wnukowie i gdy wartość takiego spadku nie przekracza kwoty 10 tysięcy litów. Rada samorządu terytorialnego ma prawo zmniejszyć stawkę podatku spadkowego lub spadkobiercę z niego zwolnić. .

❖ **Podatek spadkowy reguluje ustawa o podatku spadkowym z dnia 10 grudnia 2002 r. nr IX-1239 (z późniejszymi zmianami) (Valstybės žinios 2002 Nr. 123-5531).**

UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE

Ogólna stawka składki na państwowe ubezpieczenie społeczne wynosi 39,98 % od funduszu płac. Pracodawca płaci 30,98 %, pracownik – 9%, z tego 6 % jest przeznaczone na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne.

Osoby prowadzące indywidualną działalność gospodarczą, określoną ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych (adwokaci, asystenci adwokatów, notariusze, komornicy i inne osoby) za wyjątkiem osób prowadzących indywidualną działalność gospodarczą na podstawie karty podatkowej, opłacają składkę w wysokości 37,5 %.

Wysokość składki na ubezpieczenie społeczne od osoby prowadzącej działalność gospodarczą na podstawie karty podatkowej jest obliczana proporcjonalnie do okresu ważności karty podatkowej. Jeśli ważność karty podatkowej wynosi 1 miesiąc, składka na ubezpieczenie społeczne wynosi 180 litów. (2008-08-01).

- Dokładną informację na temat podatków można znaleźć na stronie internetowej Państwowej Inspekcji Podatkowej - www.vmi.lt ;
- Informację na temat ubezpieczenia społecznego można znaleźć na stronie internetowej Państwowego Funduszu Ubezpieczenia Społecznego – www.sodra.lt .

❖ **Ubezpieczenie społeczne jest regulowane ustawą o ubezpieczeniu społecznym nr I-1663 z dnia 21 maja 1991 r. (wraz z późniejszymi zmianami), (Valstybės žinios Nr. 17-447).**

INNE PODATKI (OPŁATY)

- Opłata za korzystanie z zasobów naturalnych;
- Opłata za korzystanie z zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego;
- Opłata za zanieczyszczanie środowiska, jest deklarowana i wpłacana w ciągu 60 dni po zakończeniu okresu podatkowego. Okres podatkowy wynosi 1 rok.

INNE PODATKI WYNIKAJĄCE Z ART.13 (II) USTAWY O ZARZĄDZANIU PODATKAMI

Opłaty konsularne;

- Opłata skarbową;
- Wpłaty państwowe;
- Podatek od gier hazardowych i loteryjnych;
- Opłata za rejestrację własności przemysłowej (prawa autorskiego);
- Podatek dochodowy deklarowany do 31 maja następnego okresu podatkowego, płacony do dnia 1 października następnego okresu podatkowego.

INNE PODATKI WYNIKAJĄCE Z ART. 13(III) USTAWY O ZARZĄDZANIU PODATKAMI

- Podatek za nadprodukcję w przemyśle cukrowniczym;
- Podatek od produkcji cukru;
- Cła według terminów ustalonych przez funkcjonariuszy celnych;
- Podatek obrotowy zgodnie z litewską ustawą o lasach;
- Podatek za korzystanie z majątku państwowego na prawach powiernictwa;
- Podatek z tytułu jednorazowego wykupu uzupełniających kwot produkcyjnych białego cukru i izoglukozy.

Art. 6.53 część 2 Kodeksu Cywilnego stanowi: obowiązek, którego termin wykonania nie jest ustalony, dłużnik winien wykonać w ciągu siedmiu dni licząc od dnia, w którym wierzyciel zażądał wykonania zobowiązania. Wyjątek stanowi przypadek, gdy ustawa, albo umowa wyraźnie określają inny termin wykonania zobowiązania. W takim przypadku termin wykonania zobowiązania winien być rozsądny, aby dłużnik mógł go należycie wykonać.

Spis rodzajów działalności, na które wymagana jest licencja jest dostępny na stronie internetowej Sejmu Republiki Litewskiej: : http://www3.lrs.lt/dokpaieska/forma_1.htm

Link:

❖ www.vmi.lt

8. BANKI I USŁUGI FINANSOWE

W roku 2009 na terytorium Republiki Litewskiej działało 9 banków komercyjnych posiadających licencje, 7 filii banków zagranicznych, 5 przedstawicielstw banków. Na Litwie działa 191 banków Unii Europejskiej oraz unii kredytowych nie posiadających swoich filii. Banki komercyjne świadczą przedsiębiorstwom następujące usługi:

- Udzielanie kredytów;
- Otwieranie linii kredytowych;
- Overdraft;
- Udzielanie lizingu;
- Faktoring;
- Akredytywy i inne usługi

Niektóre banki mają specjalne pakiety usług skierowane do małych i średnich przedsiębiorstw. Niektóre banki otrzymały od rządu pożyczki na udzielanie kredytów małym i średnim przedsiębiorstwom, np. Medicinos bankas i Nord Bank do końca 2012 roku otrzymują kwotę pożyczki w wysokości 28,8 mln litów na udzielanie tzw. mikrokredytów.

RACHUNEK BANKOWY. Jeśli rachunek bankowy otwiera osoba prawna zarejestrowana na Litwie, winna przedłożyć następujące dokumenty (tłumaczenia kopii na język litewski winny być potwierdzone notarialnie):

1. Zaświadczenie, albo odpis zaświadczenia o zarejestrowaniu osoby prawnej w Rejestrze Osób Prawnych;
2. Umowę o utworzeniu osoby prawnej albo odpis umowy;
3. Jeśli osoba otwierająca rachunek jest rolnikiem, winna przedłożyć dokument potwierdzający rejestrację posiadłości, albo odpis tego dokumentu;
4. Dokumenty potwierdzające wybór kierownika osoby prawnej przez organ zarządzający osoby prawnej, a także prawo kierownika do korzystania z rachunku bankowego osoby prawnej, albo odpis takich dokumentów;
5. Jeśli umowę o otwarciu rachunku bankowego podpisuje osoba upoważniona przez osobę prawną, winno być przedłożone upoważnienie do założenia rachunku, podpisane przez organ zarządzający osobą prawną;
6. Jeśli osoba prawna jest płatnikiem podatku VAT, należy przedłożyć zaświadczenie wydane przez Inspekcję Podatkową o zarejestrowaniu osoby prawnej jako płatnika VAT lub odpis zaświadczenia;
7. Dokument potwierdzający tożsamość osoby podpisującej umowę o prowadzeniu rachunku bankowego;
8. Kartę wzorów podpisów i pieczęci (wypełnia się w banku w 2 egzemplarzach);
9. Wniosek o otwarcie rachunku bankowego (wypełnia się w banku);
10. Ankietę osoby prawnej.

Jeśli rachunek bankowy otwiera osoba prawna nie zarejestrowana na terytorium Republiki Litewskiej, należy przedłożyć następujące dokumenty (odpisy dokumentów winny być przetłumaczone na język litewski i podpis tłumacza winien być potwierdzony przez litewskiego notariusza):

1. Zaświadczenie o rejestracji albo jego odpis;
2. Umowę o utworzeniu osoby prawnej i jej statut, albo odpis tych dokumentów;
3. Dokumenty potwierdzające wybór kierownika osoby prawnej przez organ zarządzający osoby prawnej, a także prawo kierownika do korzystania z rachunku bankowego osoby prawnej, albo odpis takich dokumentów;
4. Jeśli umowę o otwarciu rachunku bankowego podpisuje osoba upoważniona przez osobę prawną, winien być przedłożone upoważnienie do założenia rachunku, podpisane przez organ zarządzający osobą prawną;
5. Dokument potwierdzający tożsamość osoby podpisującej umowę o prowadzeniu rachunku bankowego;
6. Pieczęć przedsiębiorstwa, jeśli przedsiębiorstwo takowej używa;
7. Kartę wzorów podpisów i pieczęci (wypełnia się w banku w 2 egzemplarzach);

8. Wniosek o otwarcie rachunku bankowego (wypełnia się w banku);
9. Ankietę osoby prawnej.

Linki:

- ❖ <http://www.lbank.lt>;
- ❖ <http://www.seb.lt>;
- ❖ <http://www.nordea.lt>;
- ❖ <http://www.swedbank.lt>;
- ❖ <http://www.sb.lt>;
- ❖ <http://www.dnb nord.lt>;
- ❖ <http://www.ub.lt>;
- ❖ <http://www.danskebankas.lt>;
- ❖ <http://www.parex.lt>;
- ❖ <http://www.snoras.com>;
- ❖ <http://www.medbank.lt>;
- ❖ <http://www.lku.lt>.

9. NIEKTÓRE KOSZTY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (WYNAJEM POMIESZCZEŃ PRODUKCYJNYCH, WYNAJEM POWIERZCHNI BIUROWYCH, USŁUGI KOMUNALNE)

Pagrindiniai verslo kaštai (13 lentelė).

Koszty	Jednostki miary	Wycena jednostki miary
Wynajem pomieszczeń produkcyjnych	1 m ²	od 1 Lt. do 10 Lt.
Wynajem powierzchni biurowych	1 m ²	Od 5 do 20 Lt.
Elektryczność	1 kW/h	~0,38 Lt.
Gaz	1) do 500 m ³ ($Q \leq 500 \text{ m}^3$) 2) od 500 m ³ do 20 000 m ³ ($500 \text{ m}^3 < Q \leq 20 \text{ tys. m}^3$) 3) więcej niż 20 000 m ³ ($Q > 20 \text{ tūkst. m}^3$)	1) Stała część taryfy, Lt/mies.. z VAT 2,00Lt. Zmienna część taryfy, Lt/ m ³ z VAT 1,87 Lt. 2) Stała część taryfy, Lt/.,mies. Z VAT 14,05Lt. Zmienna część taryfy, Lt/ m ³ z VAT 1,29 Lt. 3) Stała część taryfy, Lt/mies.. z VAT 14,05Lt. Zmienna część taryfy, Lt/ m ³ z VAT 1,28 Lt.
Zimna woda	1 m ³	~4,80 Lt.
Gorąca woda	1 m ³	~40 Lt.

10. LOGISTYKA

Już od pierwszych chwil po odzyskaniu przez Litwę niepodległości, Ministerstwo Łączności zaczęło przekształcać transport; wspierało rozwój i działalność przedsiębiorstw transportowych. Co roku powstawały wciąż nowe firmy transportowe, coraz więcej firm zaczynało realizować przewozy międzynarodowe. W roku 1993 na Litwie działało jedynie 88 firm transportowych posiadających licencje na przewóz osób i towarów; posiadały one łącznie 960 autobusów i samochodów ciężarowych. Na początku roku 2009 litewscy przewoźnicy posiadali już 6927 licencji pozwalających na przewóz osób i towarów, zaś park środków transportu liczył ponad 33,8 tysiąca jednostek, z tego ponad 31 tysięcy to samochody ciężarowe.

Litwa jest liderem w rozwoju transportu wśród krajów położonych nad wschodnim Bałtykiem. Choć port w Kłajpedzie jest najdalej na północy położonym nie zamarzającym portem bałtyckim, mogący przyjmować statki o zanurzeniu 13,5 m, to transport drogowy zajmuje znaczące miejsce na międzynarodowym rynku transportowym.

Plany w dziedzinie transportu:

- Budowa portu zewnętrznego w Kłajpedzie, mogącego przyjmować małe statki oceaniczne o zanurzeniu do 15 m;
- Budowa terminalu osobowo – kontenerowego;
- Tworzenie publicznych centrów logistycznych.

Litewskie Stowarzyszenie Logistyczne zostało założone 14 września 2005 r. na mocy porozumienia siedmiu firm zajmujących się działalnością logistyczną.

Cele Stowarzyszenia:

- Prezentowanie, rozwój i doskonalenie przedsiębiorczości logistycznej na Litwie i za granicą;
- Współpraca z analogicznymi organizacjami gospodarczymi w innych krajach, a także z międzynarodowymi organizacjami transportowymi;
- Koordynacja działalności członków Stowarzyszenia, obrona ich praw i uzasadnionych interesów;
- Propagowanie i reklamowanie usług świadczonych przez członków Stowarzyszenia;
- Uczestniczenie w pracach komitetów i grup roboczych zorganizowanych przez litewskie instytucje państwowe, a także w pracach organizacji międzynarodowych zajmujących się rozwiązywaniem problemów związanych z logistyką; przygotowywanie odpowiednich wniosków oraz dążenie do ich realizacji; ;

- Organizowanie szkoleń, konsultacji, doskonalenia zawodowego dla swoich członków a także organizowanie wystaw i uczestniczenie w wystawach.

Linki:

❖ <http://www.ltlogistics.lt/>;

❖ <http://www.transp.lt/>

11. ETYKA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Litwa stawia już pierwsze kroki w kierunku ekonomiki rynkowej i winna kształtować obraz kraju cywilizowanego. Jednak nie wszyscy litewscy przedsiębiorcy przykładają należyłą uwagę do problemu etyki przedsiębiorczości; niektórzy nawet sądzą, że wszystkie stosunki gospodarcze winny rozwijać się spontanicznie i nie może być stosowana żadna metodyka, bowiem Litwa jest krajem specyficznym. Na Litwie zrozumienie etyki przedsiębiorczości jest na razie ograniczone, co można tłumaczyć małym doświadczeniem kraju na rynkach światowych.

12. POZOSTAŁA AKTUALNA INFORMACJA

PRZEDSIĘBIORSTWO PAŃSTWOWE „CENTRUM REJESTROWE“

Rejestr osób prawnych rozpoczął swoją działalność 1 stycznia 2004 r. Powstał on po połączeniu rejestrów osób prawnych prowadzonych przez Ministerstwo Kultury, Ministerstwo Ochrony Zdrowia, Ministerstwo Oświaty i Nauki, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Gospodarki, Bank Litwy, Departament Statystyki, oraz dziesięć rejestrów prowadzonych przez ówczesne okręgi administracyjne (województwa) a także przez sześćdziesiąt instytucji samorządów lokalnych.

W trakcie standardyzowania procedur rejestrowych zostały utworzone trzy instytucje dokonujące oceny zgodności dokumentów osób prawnych ubiegających się o rejestrację z przepisami prawa.

Sprawdzeniu podlega:

- * prawdziwość dokumentów osoby prawnej lub jej odrębnej struktury;
- * zgodność dokumentów założycielskich z wymogami prawa;
- * notarialne potwierdzenie faktu możliwości zarejestrowania osoby prawnej;
- * dokumenty partii politycznych i wspólnot religijnych sprawdza Ministerstwo Sprawiedliwości;

* dokumenty związków zawodowych, jednostek budżetowych i innych publicznych osób prawnych utworzonych na podstawie aktów prawnych są przedkładane bezpośrednio Przedsiębiorstwu Państwowemu „Centrum Rejestrowe“.

W Centrum Rejestrowym Osób Prawnych gromadzone są również dokumenty o osobach fizycznych posiadających prawo do zawierania kontraktów w imieniu osoby prawnej. Gromadzone są również wzory podpisów tych osób, dokumenty rocznej sprawozdawczości finansowej osób prawnych i tp.

Dokumenty i informacje gromadzone przez Rejestr Osób Prawnych są jawne. Wszyscy mogą zapoznać się z tymi informacjami, również ze sprawozdaniami finansowymi, sprawozdaniami z wyceny majątku, danymi na temat statusu prawnego przedsiębiorstwa (reorganizacji, ogłoszenia bankructwa, likwidacji przedsiębiorstwa). Pozwala to na zapewnienie transparentności, zaufania i atrakcyjności litewskich przedsiębiorstw.

Najważniejsze funkcje Centrum Rejestrowego w prowadzeniu rejestru osób prawnych:

- zarejestrowanie w rejestrze osób prawnych, ich filii oraz przedstawicielstw; zarejestrowanie ich danych, dokumentów i innej informacji;
- zarejestrowanie tymczasowej nazwy osoby prawnej;
- przyznanie i zarejestrowanie osoby prawnej jako posiadającej status beneficjenta pomocy;
- inicjowanie likwidacji osoby prawnej;
- udostępnianie informacji zawartej w rejestrze osób prawnych, a także kopii dokumentów dla potrzeb instytucji państwowych oraz osób prawnych i fizycznych.

Linki:

- ❖ **Ustawa o Rejestrach Państwowych nr I-1490 z dnia 13 sierpnia 1196 r.**
- ❖ **Ustawa o Rejestrze Osób Prawnych nr IX-368 z dnia 12 czerwca 2001 r.**

13. KONTAKTY INTERNETOWE DOTYCZĄCE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, ŹRÓDŁA

- ❖ www.registrucentras.lt
- ❖ www.118.lt/imones/paieskos-rezultatai
- ❖ www.imones.lt/
- ❖ www.cr.lt/
- ❖ www.visalietuva.lt/
- ❖ www.info.lt
- ❖ www.lrs.lt
- ❖ www.vmi.lt
- ❖ www.nma.lt
- ❖ www.ukmin.lt
- ❖ www.lbank.lt
- ❖ www.savivaldybes.lt
- ❖ www.sodra.lt
- ❖ www.invega.lt
- ❖ www.ldb.lt
- ❖ www.lvpa.lt
- ❖ www.verslolietuva.lt
- ❖ www.lic.lt
- ❖ www.inovacijos.lt
- ❖ www.lbank.lt
- ❖ www.vpk.lt
- ❖ www.regula.lt

- ❖ www.vdtat.lt
- ❖ www.kpd.lt
- ❖ www.socmin.lt
- ❖ www.rst.lt
- ❖ www.transp.lt
- ❖ www.vgi.lt
- ❖ www.vkti.lt
- ❖ www.sam.lt
- ❖ www.vaspvt.gov.lt
- ❖ www.vvspt.lt
- ❖ www.vvkt.lt
- ❖ www.smm.lt
- ❖ www.policija.lt
- ❖ www.vpgt.lt
- ❖ www.pasienis.lt
- ❖ www.nzt.lt
- ❖ www.vsgt.lt
- ❖ www.vaat.lt
- ❖ www.dpk.lt
- ❖ www.kksd.lt
- ❖ www.archyvai.lt
- ❖ www.lgf.lt
- ❖ www.vmvt.lt
- ❖ www.vtakt.lt
- ❖ www.vatesi.lt
- ❖ www.rtk.lt
- ❖ www.vlpk.lt
- ❖ www.rsc.lt
- ❖ www.rrt.lt
- ❖ www.seb.lt
- ❖ www.nordea.lt
- ❖ www.swedbank.lt
- ❖ www.sb.lt
- ❖ www.dnb nord.lt
- ❖ www.ub.lt
- ❖ www.danskebankas.lt
- ❖ www.parex.lt
- ❖ www.snoras.com
- ❖ www.medbank.lt
- ❖ www.lku.lt
- ❖ www.ltlogistics.lt/
- ❖ www.transp.lt